

SEUTU
kaupungit

Seutukaupunkien vetovoimatutkimus 2025

Tutkimus on toteutettu seutukaupunkiverkooston toimeksiannosta.

Katja Helkala • Laura Koskimies • Merja Olari-Sintonen • Helena Kultanen

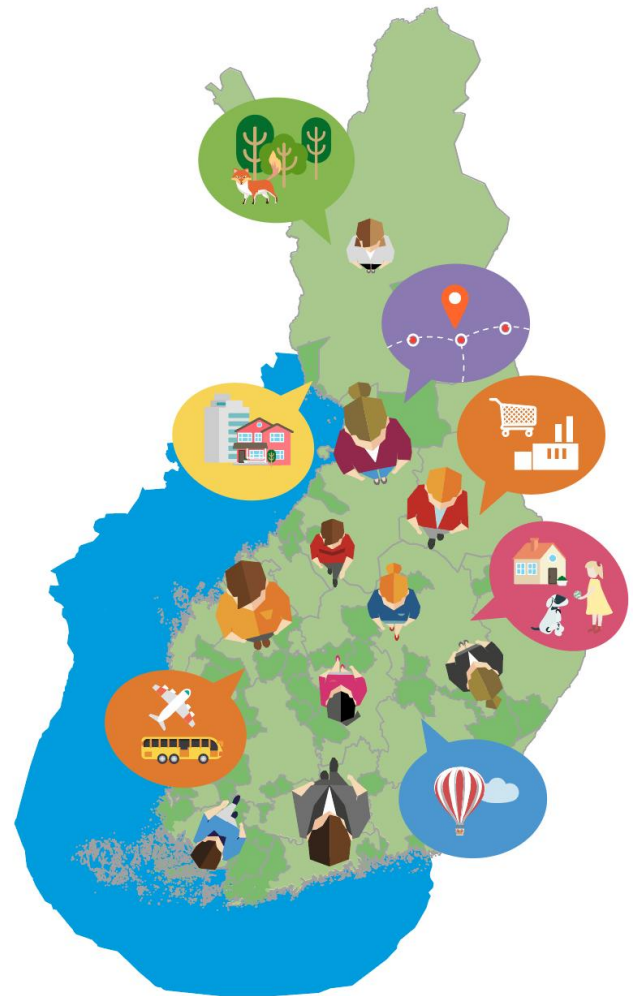
**Inno
link**

Seutukaupunkien vetovoimatutkimus on 57:lle seutukaupungille toteutettu tutkimus kaupunkien tunnettuudesta, imagosta ja vetovoimasta.

Tutkimus tuottaa

- *kokemuksellista tietoa pehmeillä mittareilla seutukaupunkien tunnettuudesta, imagosta, ulkoisesta vetovoimasta ja pitovoimasta.*
- *seutukaupungeille vertailutietoa omasta asemoitumisestaan sekä sen kehityksestä suhteessa vuoden 2022 tasoon*
- *työvälineitä, jotka tukevat kaupunkien imagon ja vetovoiman kehittämistä.*
- *tilannekuvaa suhtautumisesta maahanmuuttoon ja maahanmuuton potentiaalista.*

Tutkimus toteutettiin sähköisenä tiedonkeruuna huhti-toukokuussa 2025. Tutkimus perustuu yhteensä noin 10 400 vastaukseen. Tutkimus on seuranta vuosina 2022 ja 2019 toteutetuille tutkimuksille.

KESKEISET TULOKSET JA JOHTOPÄÄTÖKSET 1/2

1. Seutukaupunkien ulkoisen vetovoiman kehitys

- Sekä seutukaupunki -käsitteen tunnettuus, että seutukaupunkien autettu tunnettuus ovat kasvaneet aiempien vuosien mittaukseen nähden.
- Tunnettuus on parantunut eniten jo ennestään tunnetuilla vetovoimaisilla kaupungeilla kun taas samaan aikaan heikommin pärjänneillä tilanne on heikentynyt. → **Seutukaupungit eriytyvät.**
- Asuinympäristön turvallisuus on kaikkien sidosryhmien näkökulmasta merkityksellisin vetovoimatekijä. Luonnonläheisyyttä arvostetaan, mutta ei ole ohjaava paikan valintatekijä.
- **Persoonallisuus ei riitä houkuttelemaan: kovat vetovoimatekijät ohjaavat paikkavalintaa ja mielikuvien muodostumista:** työskentely- ja opiskelumahdollisuudet sekä liikenneyhteydet ohjaavat asuinpaikkavalintaa. Lisäksi vapaa-ajan ja työn yhteensovittamisen mahdollisuudet tukevat kasvannutta monipaikka-asumista.

2. Muuttopotentiali suurten kaupungin asukkaissa

- Muiden seutukaupunkien vastaajia suurempi muuttopotentiali on edelleen korkean tunnettuuden ja positiivisen imagon seutukaupunkeihin suurten kaupunkien asukkailla. **Seutukaupungissa asumista harkitsevat arvostavat asuinympäristön turvallisuutta, liikenneyhteyksiä ja palveluja.** Heille tärkeää kovien vetovoimatekijöiden lisäksi ovat myös **asuinpaikan ilmapiiri ja fiilis sekä uudistuvuus.**
- **Suurten kaupunkien asukkaiden ja maahanmuuttajien asumispreferenssit eroavat seutukaupunkien nykyisistä asukkaista ja painottavat selvästi enemmän kaupunkimaista asumistyyliä lähempänä keskustaa eikä omistus- ja omakotitaloasuminen ole niin tärkeää.**

3. Monipaikka-asumisen potentiaali

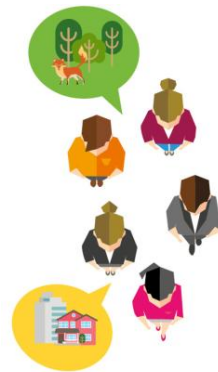
- **Monipaikka-asumisen suosio jatkaa kasvuaan ja luo seutukaupungeille mahdollisuuksia.**
- **Luonto-, vapaa-ajan palvelujen ja mm. kulttuuritapahtumistaan aktiivisesti viestivät ja markkinoivat kaupungit kasvattavat vetovoimaansa edelleen.** Sekä Lapin, rannikon ja järvi-Suomen keskeiset kaupungit vetoavat monipaikka-asujiin, joilla on mahdollisuus yhteensovittaa etätyö ja vapaa-ajan harrastukset.
- Myös läheisten seutukaupunkien vastaajien keskuudessa muita seutukaupunkeja arviolettaessa eniten ovat nostaneet merkitystään matkailutarjonta ja uudistuvuus.

4. Sisäinen pitovoima kotikaupunkiin on vahva, mutta laskeva

- **Seutukaupunkien asukkaat arvottavat oman kotikaupungin vetovoimatekijät merkittävästi muita vastaajaryhmiä korkeammalle, mutta tekijät ovat hieman laskeneet. Palvelujen saatavuuden heikentyminen vaikuttaa kokemukseen ja mielikuviin.**
- Seutukaupungeissa asuu elämänsä eri osa-alueisiin keskimäärin tyytyväisempiä asukkaita. Seutukaupungeissa asutaan pitkään ja väljemmin. Asuinympäristön turvallisuus jatkaa vetovoimatekijänä kärjessä. Omistuksellinen omakotiasuminen on vahvaa.
- **Matkailu- ja kulttuuri- ja vapaa-ajan palvelut ovat pitovoimatekijöinä nousseet merkitykseltään.** Eniten merkityksellisyydeltään seutukaupunkien asukkaille ovat laskeneet työllisyysmahdollisuudet, mitä selittää vastaajien korkeampi ikä ja mahdollisesti monipaikka- ja etätyömahdollisuus.
- Muuttoharkintaa pois kotikaupungista toiseen seutukaupunkiin tekisi vain joka 6. Palvelujen saatavuutta pidetään tärkeänä valintatekijänä, mikäli muuttoa harkitsisi.

5. Pitovoimasta vahvuudet imagotyöhön

- Seutukaupungit eivät ole homogeeninen ryhmä vaan kunkin seutukaupungin on keskeistä tunnistaa omat vahvuutensa sekä kohdentaa toimenpiteet niihin. Segmentointi auttaa tunnistamaan erilaiset ryhmät ja niiden vetovoimatekijät sekä kohdentamaan viestintää.
- Kaupunkikohtaiset raportit auttavat tunnistamaan vahvuudet ja potentiaalin sekä toimivat omaehtoisen kehittämisen ja uusiutumisen työvälineenä.

KESKEISET TULOKSET JA JOHTOPÄÄTÖKSET 2/2

5. Uusiutumista & kehyskäytävien hyödyntämistä yhteistyöllä

- Uusiutumisen on keskeinen tekijä, jota odottavat etenkin muuttoharkintaa tekevät potentiaaliset kohderyhmät: uusiutuvat kaupungit koetaan vetovoimaisemmiksi.
 - Väestönkasvun tavoittelun sijaan tulisi painottaa uusiutumista, johon monipaikka-asuminen ja mm. kaksisuuntainen pendelöinti voivat tuoda mahdollisuuksia.
 - Kahdensuuntainen pendelöinti kaupungista maalle; sujuvat liikenneyhteydet ja joukkoliikenne tärkein valintatekijä turvallisuuden ja työmahdollisuuksien jälkeen.
 - **Yhteistyö ja verkostomaisuus kaupunkien välillä on luo potentiaalia molemmilla: esim. seutukaupunkien asukkaille sujuvaa arkea tukevat elinkeinopalvelut ja vapaa-ajan palvelut kaupunkien välisille alueille ja kehyskäytävälle lisäävät molempien kaupunkien vetovoimaa.**
- Vaikka seutukaupungit kokonaisuudessaan eivät ole homogeeninen ryhmä, voivat ne tietyiltä osin tukea toisiaan sekä kokonaistasolla että lähikaupunkien kesken.

6. Maahanmuutto uutena ulottuvuutena:

A) Potentiaali kovien vetovoimatekijöiden vastaanottaviin kaupunkeihin

- Maahanmuuttajissa on suurta potentiaalia uusina seutukaupunkien asukkaina, mutta tällä hetkellä seutukaupunkeja tunnetaan heikosti, joten tunnettuuden kasvattaminen olisi tärkeää potentiaalın realisoitumisen kannalta.
- **Kovat vetovoimatekijät, etenkin työllistymis- ja opiskelumahdollisuudet sekä joukkoliikenneyhteydet, ovat prioriteetti asuinpaikkaa valitessa.** Näissä tekijöissä onnistutaan heikoimmin ja ne ovat suurin kehittämiskohde vastaanottavan ja kansainvälisen ilmapiiriin lisäksi.
- Pehmeät vetovoimatekijät, kuten yhteisöllisyys ja luonnonläheisyys koetaan maahanmuuttajien mielestä lisäarvoa tuovina hyötyinä.
- Huomioitavaa on, että oman kieli- ja kulttuuriyhteisön merkitys ei ole niinkään korkea asuinpaikan valinnassa. Sen sijaan toivotaan seutukaupunkien tarjoavan paremmat mahdollisuudet tutustua paikallisväestöön ja integroitua paikalliseen kulttuuriin.
- **Maahanmuuttaneiden muuttoharkinta kohdentuu sellaisiin seutukaupunkeihin, jotka ovat kovissa vetovoimatekijöissä kokemuksen tai mielikuvan perusteella vahvempia.**
- Koska tunnettuus on verrattain erittäin heikkoa, ovat imagoarviot painottuneet vahvasti neutraaleihin arvioihin → **brändi- ja imagotyön kannalta on mahdollisuus aloittaa vahvemmin ns. puhtaalta pöydältä ilman mahdollista aiempaa brändillistä painolastia.**

B) Suhtautumisessa ja vastaanottavuudessa parannettavaa

- Maahanmuuton merkitys seutukaupungin väestönkehitykselle, työllisyydelle ja elinvoimalle ymmärretään, **mutta vastaanottavuudessa on kehitysvaraa.**
- **Seutukaupunkien asukkaat suhtautuvat osin negatiivisesti maahanmuuttoon kaikkien sidosryhmien mielestä → selkeä kehittämistarve.**
- Sisäisesti ymmärretään kovien eli työ- ja opiskelumahdollisuuksien sekä liikenneyhteyksien merkitys vetovoimatekijöinä, **mutta niissä koetaan vähiten onnistumista ja eniten kehittämistarvetta.**

SISÄLLYSLUETTELO

1. **Seutukaupunkien vetovoimatutkimuksen tausta**
2. **Tutkimuksen kohde ja tavoitteet**
3. **Tutkimuksen toteutus ja aineisto**
 - 3.1 Tutkimuksen toteutus
 - 3.2 Seutukaupunkien vetovoimatutkimuksen mittaristo
 - 3.3 Tutkimusaineiston esittely
4. **Tutkimustulokset**
 - 4.1 Seutukaupunkien tunnettuus
 - 4.2 Seutukaupunkien imago
 - 4.3 Muuttovetovoima ja pitovoima
 - 4.5 Seutukaupunkien vetovoimatekijät
 - 4.6 Keskeiset tulokset päämittareiden osalta
 - 4.7 Pehmeä vetovoimaindeksi
5. **Maahanmuutto**
 - 5.1 Nykyasukkaiden käsitys maahanmuutosta
 - 5.2 Kaupungin henkilöstön ja luottamushenkilöiden näkemykset maahanmuutosta.
 - 5.3 Seutukaupunkien vetovoima maahanmuuttajien parissa
6. **Toivottu asumismuoto**
7. **Johtopäätökset**
Liitteet
 - Liite 1: Vastausmäärät
 - Liite 2: Keskiarvotaulukot: autettu tunnettuus, imago ja muuttovetovoima
 - Liite 3 Spontaani tunnettuus, suurten kaupunkien vastaajat
 - Liite 4: Indeksit: Ulkoinen pehmeä vetovoimaindeksi ja sisäinen pehmeä vetovoimaindeksi
 - Liite 5. Tiedonkeruun kohdentaminen seutukaupungeittain
 - Liite 5. Keskeiset käsitteet ja kirjallisuuskatsaus

MIKÄ VETÄÄ TIETTYYN KAUPUNKIIN?

**Mistä asioista
hyvä elämä rakentuu?**

1. SEUTUKAUPUNKIEN VETOVOIMATUTKIMUKSEN TAUSTA

Kiihtyvien muutosten toimintaympäristö – vaikutuksia myös paikallisesti

Tutkimus tarjoaa seutukaupungeille arvokasta tietoa ja työvälineen arvioida kaupunkien elinvoiman ja vetovoiman kehittymistä. Kokemustietoon perustuva data sekä niin kutsuttuihin vetovoiman koviin mittareihin perustuva data auttava arvioimaan elinvoimaa ja vetovoimaisuutta kokonaisuutena ja kehitysvertiluna. Taustalla ovat aiempina vuosina toteutetut seutukaupunkien vetovoimatutkimukset (2022 ja 2019). Myös seutukaupunkiohjelman toimeenpano-ohjelmat vuosille 2024-2027 ja aiempi 2020-2022 sekä seutukaupunkien arviointiraportti (Vaattovaara ja Airaksinen 2024) tunnistivat tarpeen mittaamiselle ja vertailulle.

Maailmanlaajuiset muutosilmiöt ja kansainväliset kriisit haastavat myös seutukaupunkeja paikallisella tasolla. Laajat kehityskaaret vaikuttavat hitaasti, mutta osa muutosilmiöistä korostuu ja vauhti kiihtyy. Maailmantapahtumien valossa kokonaisturvallisuus on noussut keskiöön. Jännitteinen ja arvaamaton geopoliittinen ympäristö heikentää turvallisuuden tunnetta sekä yhteiskunnallisella että yksittäisen asukkaan tasolla. Turvallisuus korostuu läpi koko toimintaympäristön, niin hyvinvoinnin, ympäristön, talouden ja teknologian näkökulmista. Epävarma maailmantalous ja suhdannevaihtelut tuntuvat niin kaupunkien, elinkeinoelämän kuin asukkaiden kukkarossa kustannusten nousuna. Suomen teollisuuden tilanne on ollut viime vuosina hankala, talouskasvu heikkoa ja velkasuhde heikentynyt. Energiakriisi Venäjän hyökkäyssodan alettua ja

kiihtynyt inflaatio vaikeutti investointeja, toimeentuloa ja yksityisvarallisuuden kehittymistä. Koulutus- ja osaamistason parantaminen on tunnistettu olevan yhteiskunnan palvelujärjestelmän kantokyvylle ja koko Suomen talouskasvun perusta. Vihreä siirtymä ja kiertotalous ovat avainasemassa uudistuvassa taloudessa ja tuottavuuden kehittämisessä. (Sitra 2025, Valtioneuvosto 2024.)

Demokratia ja luottamuksen mureneminen sekä hyvinvoinnin polarisaation vaikutukset Suomen erilaistuviin alueisiin koskettavat seutukaupunkeja voimallisesti. Osallisuutta ja luottamusta tulisi vahvistaa myös paikallisella tasolla epävarmuuden keskellä. On samanaikainen tarve varautua pahimpaan ja kuitenkin uudistaa yhteiskuntaa. (Sitra 2025.)

Väestönrakennemuutos määrittää seutukaupunkien kehittymistä ja erilaistaa alueita entisestään. Syntyvyyden lasku jatkuu ja työikäisen väestön määrä vähenee merkittävästi, kun taas ikääntyneiden suhteellinen määrä kasvaa. Palvelujen ja hoivan suhteellinen tarve kasvaa voimakkaasti. Seutukaupunkien negatiivisen väestönkehityksen taustalla ovat tyypillisesti teollisuuteen ja elinkeinoelämän palveluihin liittyvät rakennemuutokset. (Valtioneuvosto 2024.) Hyvinvoinnin erot kasvavat. Väestön monimuotoistuminen ja yleinen epävarmuuden lisääntyminen ajavat yhteiskunnan polarisaatiota. Luonnon tilan heikkeneminen, digitalisoituminen, mielenterveyden ongelmat sekä ihmisten liikkumattomuus muokkaavat hyvinvoinnin erilaistuvia haasteita. (Sitra 2025)

Maahanmuutto keskittyy erityisesti pääkaupunkiseudulle ja suuriin kaupunkeihin (Valtioneuvosto 2024). Maahanmuuton tasossa on tapahtunut suuria muutoksia 2020-luvulla muuttaen merkittävästi myös väestönkehityksen tulevaa kuvaa. Maahanmuuttoon liittyy suurta epävarmuutta ja vaikutukset ovat suuret etenkin työikäisten väestön kehitykseen. Alueellisella tasolla vaihtelu on suurta eriävän sisäisen muuttoliikkeiden vaikutusten vuoksi. Kunta- tai seutukaupunkitasolla maahanmuuton kasvu ei yksistään ratkaise väestönkehityksen haasteita. (MDI 2024.)

Globaali kaupungistumiskehitys jatkuu, mutta näyttää hidastumisen merkkejä väestön ikääntymisen myötä. Kaupungistumisen tarkastelu perustuu vakituiseen asumiseen, mutta muutoksen suunta on sama, jos otetaan huomioon monipaikkainen ajankäyttö. Kaupungistumiskehitys vaikuttaa etenkin osaavan työvoiman ja palvelujen saatavuuteen eri tavoin eri alueilla. Monipaikkainen asuminen sijoittuu maaseutumaisille alueille hyvin epätasaisesti. (Suomen ympäristökeskus 2024.)

Työn paikkariippumattomuus räjähtivät koronapandemian aikana. Työn ja asumisen monipaikkaistumisen trendi jatkuu, sillä moni suuressa kaupungissa asuva hakee vastapainoksi asumisen väljyyttä joko kokonaan muuttamalla maaseudulle tai tekemällä etätöitä osittain kakkosasunnon tai vapaa-ajan asunnolta käsin. Myös valtion toimintojen alueellistaminen näkyy monipaikkaisen työn mahdollisuuksina. (MDI 2023)

Erilaiset ja omaleimaiset seutukaupungit – tutkimuksella vetovoimatekijöitä selville

Seutukaupungit ovat seutukuntiensa tai talousalueensa keskuksia. Ne ovat usein maakuntien toiseksi suurimpia kaupunkeja, joilla on sekä yhteisiä että erottavia tekijöitä. Yhteistä on se, että ne ovat oman lähialueensa seutukeskuksia ja asutus-, työpaikka- ja palvelukeskittymiä. Seutukaupungit ovat perinteisen teollisuuden keskittymiä ja maaseutujen palveluverkkojen selkäranka. Erottavaa on se, että seutukaupungit voivat olla hyvin kaupunkimaisia tai maaseutumaisia ja fyysiseltä rakenteeltaan hyvin erilaisia. Seutukaupunkeja on Suomessa 57. Asukasmäärä vaihtelee noin 5000 asukkaasta yli 50 000 asukkaaseen. Yli 16 % suomalaisista asuu seutukaupungeissa. (Valtioneuvosto 2024)

Seutukaupunkiohjelman toimeenpano-ohjelma 2024–2027 painottaa sujuvan elämän puitteiden vahvistamista omaehtoiseen ja verkostomaisen kehittämiseen perustuen. Kolmantena perustana on kumppanuus ja sopimuksellisuus. Seutukaupunkien erilaisuuden vuoksi ei ole yhtä yhtenäistä tapaa kestävän ja elinvoimaisen kehityksen perustaksi. Seutukaupunkien elinvoima rakentuukin niiden omien ainutlaatuisten vahvuuksien ja keskinäisen yhteistyön varaan. (Valtioneuvosto 2024.) Seutukaupungit kamppailevat elinvoimaisuudesta yhä niukkenevien resurssien kanssa. Toimeenpano-ohjelmassa vuosille 2024–2027 on tunnistettu kuusi keskeistä omaehtoisen kehittämisen kohdetta tekemisen perustaksi:

- innovaatioympäristöt,
- elinkeinot ja elinvoima, ilmastonmuutos ja kiertotalous,

- koulutus ja osaavan työvoiman saatavuus,
- sujuvat liikenneyhteydet,
- asuminen, maankäyttö ja digitalisaatio, sekä
- kulttuuri ja omaleimaisuus.

Seutukaupunkien uusiutumisen tarvetta korostetaan kasvuhakuisuuden sijaan. Väestömäärä ei tule kasvamaan monessakaan seutukaupungissa, vaan seutukaupunkien elinvoima edellyttää uusiutumista ja uudenlaisten mahdollisuuksien tunnistamista. Voimavaroja ja vetovoimatekijöitä korostavan monivivahteisemman analyysin ja uuden tiedon keräämisen sekä viestimisen merkitys korostuu. Tarve elinvoimaa-, uudistus- ja uusiutumiskykyä tunnistaville indikaattoreille on ilmeinen. (Vaattovaara ja Airaksinen 2024.)

Seutukaupunkien vetovoiman ja elinvoiman tarkastelu väestökehityksen ja muuttoliikkeen mittareilla jättää huomiotta osan elinvoimatekijöistä. Väestöpotentiaalin tunnistaminen etenkin maahanmuuton osalta on merkittävä. Lisäksi seutukaupunkien erilaiset elinkeinoelämän vahvuustekijät seutukaupungin resurssina voivat merkittävästi parantaa vetovoimaa lisäten työpaikkoja ja osaavaa väestöpohjaa. Tämä seutukaupunkien vetovoimatutkimus selvittää mielikuvia, tunnettuutta ja vetovoimatekijöitä kunkin seutukaupungin osalta. Näin tutkimus tarjoaa tutkitun tiedon omaleimaisuuden ja vahvuuksien tunnistamiselle sekä vahvistamiselle ja viestinnän perustaksi.

Seutukaupunkien vetovoimatutkimus

Imago, veto- ja pitovoima ja maine sekä maahanmuutto

Imagon ja mielikuvan käsitteitä on tarkasteltava yhdessä. Imago on kaupungin tietoisesti muodostama kuva itsestään. Imago vastaa kysymyksiin siitä, "millainen kaupunki haluaa olla?" ja "kuinka kaupunki halutaan sen ulkopuolella koettavan?"

Mielikuvat liittyvät siihen, miten ulkopuoliset ottavat vastaan lähettäjätahon tuottaman viestin.

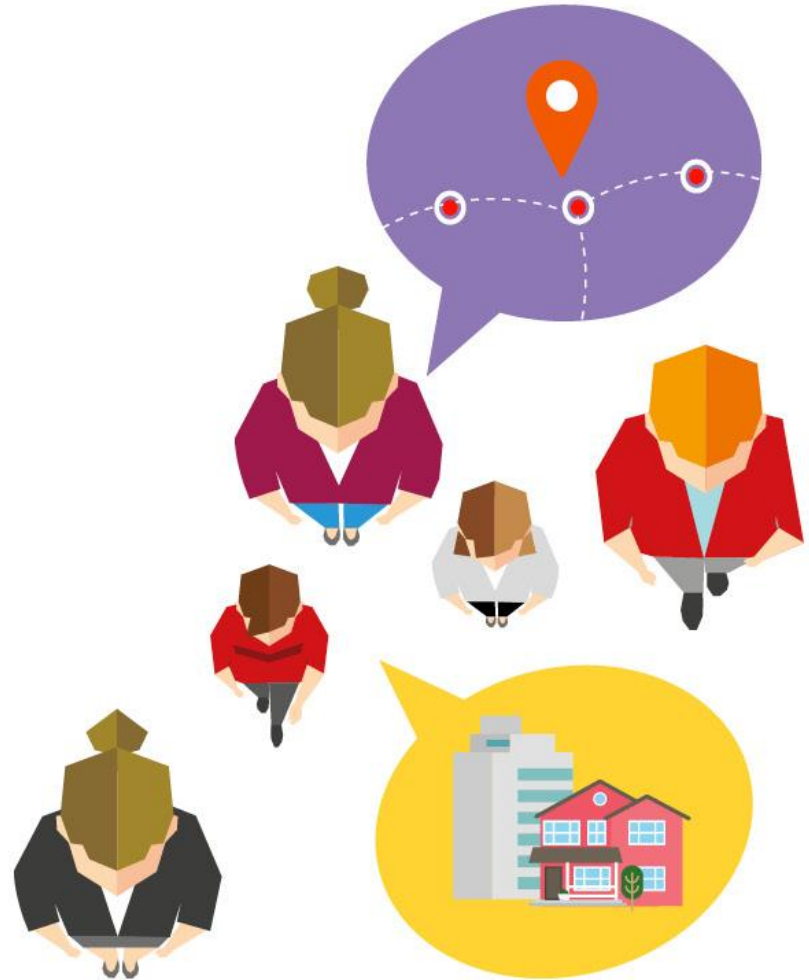
Maahanmuuttoon liittyvät näkökulmat: vetovoimatekijät, vastaanottavuus ja integroituminen

Veto- ja pitovoimaisuutta voidaan tarkastella vetovoimatekijöiden kautta, jotka jaetaan usein KOVIIN ja PEHMEISIIN vetovoimatekijöihin.

Maine muodostuu tai "ansaitaan" pidemmän ajan kuluessa johdonmukaisen työn tuloksena. Hyvä maine rakentuu jokapäiväisessä toiminnassa organisaation kaikilla tasoilla; hyvistä teoista, hyvästä viestinnästä ja hyvistä kokemuksista.

Käsitteet on määritelty tarkemmin liitteessä.

2. Tutkimuksen kohde ja tavoitteet

2. TUTKIMUKSEN KOHDE JA TAVOITTEET

Tutkimuksen kohde

Tutkimuksessa olivat mukana kaikki seutukaupungit, pl. Riihimäki. Seutukaupunkeja ovat seutunsa ja talousalueensa keskukset tai keskusparit, jotka muodostavat ympärilleen luontaisen työssäkäynti- ja asiointialueen. Seutukaupungit muodostavat maakuntakeskusten ulkopuolisen Suomen kuntarakenteen perustan.

Seutukaupunkien väkiluku vaihteli Ähtärin 5 200 asukkaasta Salon 50 900 asukkaaseen vuonna 2024. Seutukaupungit tarjoavat kotipaikan reilulle 900 000 ihmiselle sekä noin 100 000 yritykselle. Seutukaupungeissa sijaitsevat yritykset työllistävät noin 345 000 henkeä.

Seutukaupungit voidaan luokitella väkiluvun mukaan seuraavasti:

Yli 30 000 asukkaan kaupungit (4):

Salo, Lohja, Rauma ja Savonlinna

20 000–29 999 asukkaan kaupungit

(8): Riihimäki, Raasepori, Imatra, Raahе, Sastamala, Tornio, Valkeakoski ja Iisalmi

10 000–19 999 asukkaan kaupungit (26):

Varkaus, Pietarsaari, Kurikka, Kemi, Hamina, Jämsä, Heinola, Äänekoski, Pieksämäki, Forssa, Akaa, Ylivieska, Loimaa, Kauhava, Kuusamo, Parainen, Uusikaupunki, Loviisa, Lapua, Kauhajoki, Kankaanpää, Kalajoki, Paimio, Alavus, Nivala ja Lieksa

Alle 10 000 asukkaan kaupungit (19): Kitee,

Huittinen, Mänttä-Vilppula, Keuruu, Alajärvi, Nurmes, Saarijärvi, Laitila, Somero, Kemijärvi, Oulainen, Ikaalinen, Kokemäki, Suonenjoki, Kristiinankaupunki, Parkano, Viitasaari, Kannus ja Ähtäri.

Tutkimuksen tavoitteet

Tutkimuksen tavoitteena on

1. Tuottaa kokemuksellisesta tietoa pehmeillä mittareilla seutukaupunkien tunnettuudesta, imagosta, ulkoisesta vetovoimasta ja pitovoimasta.
2. Tuottaa kokonaiskuvan seutukaupunkien vetovoimaisuudesta ja sen muutoksesta suhteessa 2019 ja 2022 tuloksiin eri segmenteissä (oman kaupungin asukkaat, läheisten seutukaupunkien asukkaat, suurten kaupunkien asukkaat) → elinvoiman, pitovoiman ja vetovoiman kriittiset tekijät sekä menestystekijöiden tunnistaminen
3. Tuottaa työvälineitä, jotka tukevat kaupunkien imagon ja vetovoiman kehittämistä.

Vuoden 2025 seurantatutkimukseen sisällytetään aikaisempien näkökulmien, kohderyhmien ja mittareiden lisäksi uutta sisältöä maahanmuuton näkökulmista: maahanmuutto on seutukaupungeille keskeinen ja ajankohtainen aihe, sillä kuntien elinvoimaisuus on pitkälti riippuvaista maahanmuutosta.

Tutkimuksen lähtökohtana on tarkastella seutukaupunkien pehmeitä vetovoimatekijöitä ja imagoa strategisena työvälineenä, joka luo edellytykset vetovoiman kehittämiselle tulevaisuudessa. Monet kaupunkien asemoitumiseen liittyvät kovat vetovoimatekijät ovat luonteeltaan osin annettuja ja hitaasti muuttuvia tai ei laisinkaan muutettavissa olevia. Nämä kytkeytyvät usein sijaintiin, asemaan alueellisessa työnjaossa sekä rakennemuutoksen suuntaan. Pehmeät imagotekijät on mahdollista valjastaa osaavissa käsissä strategisiksi työvälineiksi kaupungin vetovoimaisuuden ja elinvoiman kehittämiseen.

3. Tutkimuksen toteutus ja aineisto

3. TUTKIMUKSEN TOTEUTUS JA AINEISTO

3.1 Tutkimuksen toteutus

Ulkoinen vetovoimatutkimus

Paneelitutkimus

Paneelitutkimuksessa vastaaminen kiintiöitiin seutukaupunkeja lähimpänä sijaitsevien suurten ja keskisuurten kaupunkien asukkaille (joissain tapauksissa lähellä sijaitsevien pienempien kaupunkien). Kiintiöinti tuotti noin 100 vastausta jokaista seutukaupunkia kohden.

Valinta rajaa tarkoituksellisesti seutukaupunkien asukkaat vastaajina seutukaupunkien ulkoista vetovoimaa tarkastelevan osion ulkopuolelle.

Kaupunkien kotisivuilla toteutettu lomaketutkimus

Seutukaupunkien verkkosivuilla toteutettavassa ulkoisessa vetovoimatutkimuksessa vastaajat arvioivat yhtä tai useampaa (lähi)seutukaupunkia. Vastaajan oman kotikaupungin arvio kohdistuu sisäiseen vetovoimatutkimukseen.

Sisäinen vetovoimatutkimus (pitovoima)

Myös seutukaupunkien sisäistä vetovoimaisuutta tarkasteltiin seutukaupunkien verkkosivuilla toteutetun sähköisen lomaketutkimuksen yhteydessä, aina oman kotikaupungin osalta. Kaupungit jakoivat itse vastauslinkkiä ja aktioivat asukkaitaan. Kaupunkikohtaiset vastausmäärät vaihtelivat paristakymmenestä vajaan 300 vastaukseen. Vuonna 2025 Riihimäki ei osallistunut sisäisen tiedonkeruun toteutukseen, joten sen tulokset puuttuvat sisäisestä tarkastelusta läpi raportin. Kaupunkikohtaisten vastausmäärien keskiarvo on 86 ja mediaani 67 sisäisten arvioiden osalta.

Seutukaupungit oli jaettu ryhmiin sijaintiensä perusteella. Kuhunkin ryhmään kuuluvien kaupunkien vastaajat arvioivat näkemyksiään myös muiden saman ryhmän seutukaupunkien osalta. Tutkimuksessa käytetyt kaupunkiryhmät ja kohderyhmät on esitelty tarkemmin liitteessä 5. Vaihtelut kaupunkikohtaisissa vastausmäärissä heijastuvat myös muiden seutukaupunkien vastaajien ulkoisiin arvioihin. Alle 40 vastaajan tuloksia ei esitetä tässä raportissa.

Seutukaupunkien vetovoimaisuus maahanmuuttaneiden keskuudessa

Tutkimuksessa kerättiin nyt ensimmäistä kertaa myös Suomessa asuvien maahanmuuttaneiden näkemyksiä seutukaupungeista, niiden tunnettuudesta ja vetovoimaisuudesta. Vastaajat olivat pääasiassa suurissa kaupungeissa asuvia henkilöitä, ja vastaajaryhmä kohdentuu vain ulkoiisiin kohderyhmiin siten, että mukana ei ole tällä hetkellä seutukaupungeissa asuvia henkilöitä.

Tiedonkeruu toteutettiin sähköisenä verkostojakeluna, jossa hyödynnettiin mm. sosiaalista mediaa, järjestöjä ja oppilaitoksia eri puolilla Suomea.

Seutukaupunkien vetovoimaa arvioi 391 Suomessa asuvaa maahanmuuttanutta ulkomaalaistaustaista henkilöä.

Seutukaupunkien vastaanottavuus ja asukkaiden, henkilöstön ja luottamushenkilöiden näkemykset maahanmuutosta

Seutukaupunkien asukkaiden, henkilöstön ja luottamushenkilöiden näkemyksiä maahanmuuttoon, sen potentiaaliin ja kunnan vastaanottavuuteen liittyen kerättiin nyt myös ensimmäistä kertaa.

Seutukaupunkien henkilöstölle ja luottamushenkilöille suunnattua sähköistä kyselylomaketta jaettiin kaupunkien toimesta sisäisesti. Kaiken kaikkiaan kyselyyn saatiin vastauksia 3 141 kpl 55 seutukaupungista. Vastausmäärät vaihtelivat kunnittain välillä 1-152. Keskimäärin vastauksia oli 57 kaupunkia kohden.

Seutukaupunkien asukkaiden näkemyksiä maahanmuuttoon liittyen selvitettiin osana kaupunkien kotisivuilla toteutettua asukkaille suunnattua lomaketutkimusta (tarkempi kuvaus edellisellä sivulla). Lomakkeelle lisättiin maahanmuuttoon liittyvät kysymykset uusina sisältöinä.

Tutkimuksen toteutus

3.2 Seutukaupunkien vetovoimatutkimuksen mittaristo

Pehmeän vetovoiman osatekijät (muuttujat)

Tunnettuus ja imago

Seutukaupunkien vetovoimatutkimuksessa seutukaupunkien tunnettuutta ja niihin liitettäviä mielikuvia tutkitaan ns. spontaanin ja autetun tunnettuuden sekä mielikuvamittarin avulla. Mielikuvaa mitattiin asteikolla erittäin negatiivisesta erittäin positiiviseen.

Lisäksi vastaajia pyydettiin kertomaan mielikuviaan sekä spontaanisti nimeämistään kaupungeista, että autetusti kysytyistä seutukaupungeista. Nämä mielikuvat piirtävät suuntaviivoja kaupunkien imagoista kussakin vastaajaryhmässä.

Vetovoimatekijät

Alueellisia vetovoimatekijöitä on kotimaisessa keskustelussa jäsennetty mm. 1. infrastruktuuriin, 2. yrityksiin, 3. inhimillisiin voimavaroihin, 4. instituutioon, 5. toimivaan kehittäjäverkostoon sekä 6. asuin- ja elinympäristöön (Sotarauta & Mustikkamäki 2001). Vetovoimatekijät voidaan jakaa koviin vetovoimatekijöihin, kuten alue- ja paikallistalouden kehitykseen, väestömuutoksiin ja muuttovetovoimaan sekä koulutustarjontaan jne. sekä pehmeisiin vetovoimatekijöihin (Aro 2016). Näitä ovat mm. alueen herättämä

tunnelma ja ilmapiiri, turvallisuus, alueen tarina ja identiteetti, tapahtumat ja elämykset. Näiden lisäksi vetovoima kytkeytyy myös sijaintiin, mainetekijöihin ja ns. villeihin kortteihin.

Seutukaupunkien vetovoimatutkimuksessa vetovoimaisuuden kokemukselliset tai pehmeät mittarit jakautuvat nekin koviin ja pehmeisiin seuraavasti:

A. Kovia vetovoimatekijöitä arvioidaan seuraavilla kokemuksellisilla mittareilla

1. Asuinympäristö
2. Työllisyysmahdollisuudet
3. Koulutusmahdollisuudet
4. Saavutettavuus liikenteellisesti
5. Kaupalliset palvelut
6. Matkailutarjonta

B. Vetovoiman pehmeitä ulottuvuuksia arvioidaan seuraavilla kokemuksellisilla mittareilla

1. Keskustan viihtyisyys ja vireyys
2. Kulttuuri- ja vapaa-ajan palvelut
3. Turvallisuus
4. Uudistuvuus
5. Ilmapiiri ja fiilis
6. Persoonallisuus ja erottuvuus

Muuttovetovoima

Muuttovetovoiman yhteydessä sovelletaan nk. harkinta-mittaria, joka kuvaa sitä kuinka todennäköisesti vastaaja voisi harkita muuttavansa johonkin tiettyyn kaupunkiin tai muuttaisiko vastaaja uudelleen nykyiseen asuinalueeseen jos olisi asuinpaikan valintatilanteessa. Kysymyksen avulla saadaan näin tarkasteltua myös pitovoimaa seutukaupungin asukkaiden näkökulmasta.

Yhteenveto tutkimuksen mittaristosta:

Vetovoimatutkimuksen osa-alue	Mittari
Tunnettuus	Spontaani ja autettu tunnettuus
Imago ja mielikuvat	Imagon positiivisuus tai negatiivisuus Spontaanit mielikuvat (avoin kysymys)
Vetovoimaisuus	Kovat vetovoimatekijät: työllisyysmahdollisuudet, koulutusmahdollisuudet jne., pehmeät vetovoima-tekijät: turvallisuus, uudistuvuus, ilmapiiri, jne.
Muuttovetovoima	Muuttohalukkuus (harkinta)

Pehmeä vetovoimaindeksi

Edellä kuvatuista pehmeistä mittareista muodostetaan vetovoiman pehmeä indeksi. Ulkoinen pehmeä vetovoimaindeksi rakentuu kunkin seutukaupunkien ulkoisten vastaajien näkemyksistä ja sisäinen pehmeä vetovoimaindeksi puolestaan seutukaupunkien asukkaiden kotikaupunkejaan koskevista näkemyksistä. Sisäisiä vetovoimatekijöitä voidaan myös kutsua pitovoimatekijöiksi.

Tutkimusasetelman tasapuolisuutta haastoi seutukaupunkien keskinäisten sijaintien erilaisuus sekä suurten kaupunkien etäisyys seutukaupungeista. Osa seutukaupungeista sijaitsee hyvin lähellä toisiaan ja keskinäisten arvioiden antaminen tapahtuu eri lähtökohdista kuin niissä tapauksissa, joissa vastaajat arvioivat selvästi kauempana tai jopa naapurimaakunnassa sijaitsevaa seutukaupunkia. Tässä raportissa esitetään soveltuvin osin omanaan muiden seutukaupunkien vastaajien arviot, mutta yhdenmukaisuuden vuoksi ulkoisessa vetovoimaindeksissä on huomioitu ainoastaan suurten kaupunkien vastaajat, eli paneeliaineisto. Tämä on otoksena kontrolloidumpi sijaintiin ja etäisyyksiin liittyvien tekijöiden osalta.

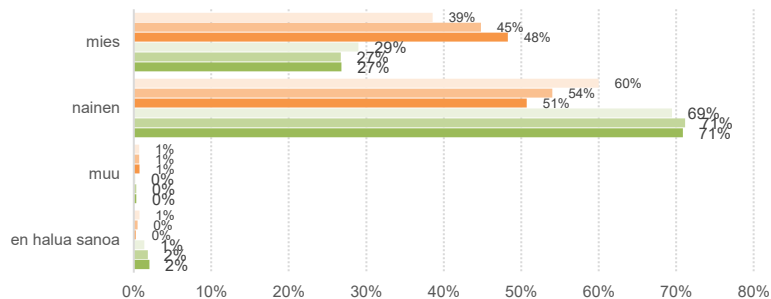
Ulkoinen pehmeä vetovoimaindeksi		Sisäinen pehmeä vetovoimaindeksi	
Autettu tunnettuus	Suurten kaupunkien asukkaiden vastaukset	Autettu tunnettuus	Seutukaupunkien asukkaiden näkemykset kotikaupungeistaan
Imago		Imago	
Vetovoimatekijät		Vetovoimatekijät	
Muuttovetovoima		Muuttovetovoima	

3.3 Tutkimusaineiston esittely

Seutukaupunkien sisäinen ja ulkoinen arviointi

Seuraavassa on esitelty vastaajien taustatietojakaumat sekä paneelitutkimuksen aineiston (suurten kaupunkien vastaajat), että seutukaupunkien kotisivuilla avoimen tutkimuslinkin kautta vastanneiden osalta. Vastaajien taustamuuttujia ei kontrolloitu tiedonkeruun aikana, eli kaikki halutuissa kohdekaupungeissa asuvat pääsivät vastaamaan kyselyyn.

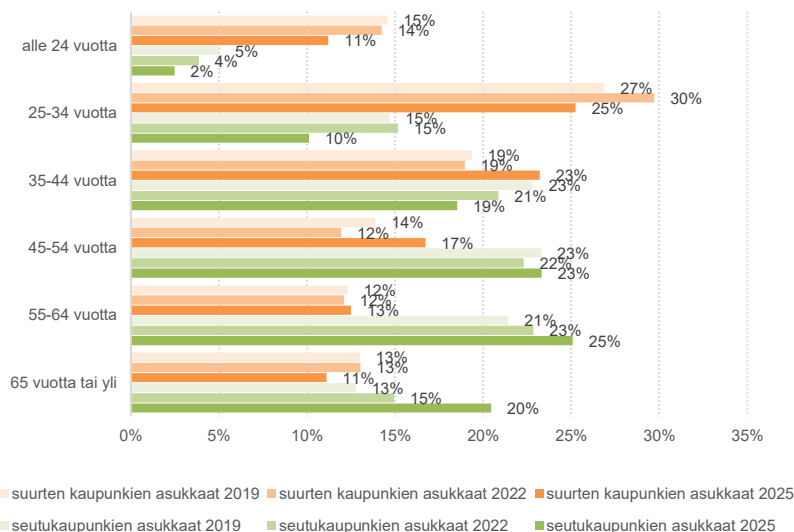
Naiset ovat ylikorostuneena aineistossa, erityisesti seutukaupungeissa asuvien vastaajien osalta. Paneeliaineiston osalta jakauma vastaa melko hyvin väestöllistä suhdetta.

■ suurten kaupunkien asukkaat 2019 ■ suurten kaupunkien asukkaat 2022 ■ suurten kaupunkien asukkaat 2025
 ■ seutukaupunkien asukkaat 2019 ■ seutukaupunkien asukkaat 2022 ■ seutukaupunkien asukkaat 2025

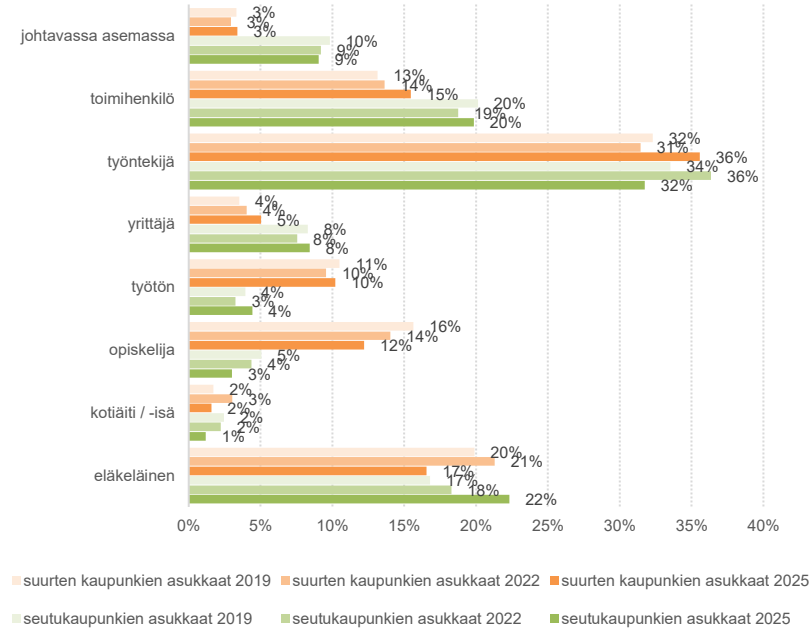
KUVA: Sukupuoli

Vastaajien ikäryhmiä tarkasteltaessa suurten kaupunkien vastaajissa on enemmän nuoria, alle 34-vuotiaita. Seutukaupunkien asukkaiden vastaukset painottuvat suurten kaupunkien vastaajia enemmän yli 45-vuotiaisiin vanhempien ikäluokkien korostuessa aiempaa voimakkaammin.

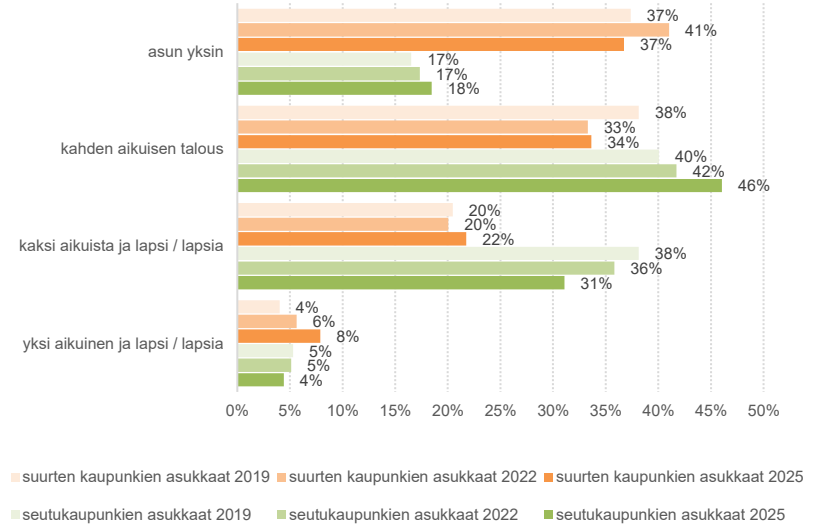
KUVA: Ikäryhmä

Vastaajan ammatillisissa profiileissa korostui seutukaupunkien vastaajien osalta aiempaa enemmän eläkeläiset ja puolestaan suurten kaupungin vastaajien osalta aiempaa vähemmän opiskelijat. Pääosin jakaumat vastaavat aiempia toteutuksia.

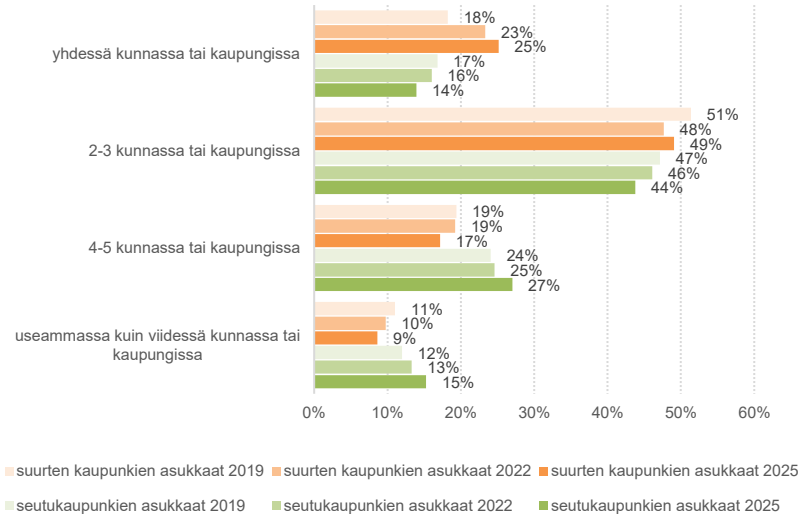
KUVA: Ammatillinen asema

Suurten kaupunkien vastaajista selvästi suurempi osuus oli yksinasuvia. Seutukaupunkienvastaajien joukossa oli selvästi enemmän lapsiperheitä.

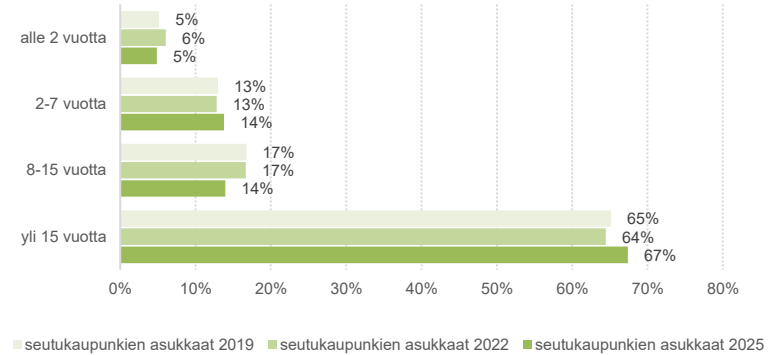
KUVA: Kotitalouden muoto

Seutukaupungeissa asuvien osalta muuttoaktiivisuus on hieman aiempaa suurempaa ja yhteensä 42 prosenttia on asunut vähintään neljässä kunnassa tai kaupungissa.

KUVA: Kuinka monessa kunnassa tai kaupungissa olet asunut?

Seutukaupunkien asukkailta kysyttiin lisäksi, kuinka kauan he ovat asuneet nykyisessä kotikaupungissaan. Vetovoimatutkimukseen vastanneista lähes kaksi kolmesta oli asunut kotikaupungissaan yli 15 vuotta.

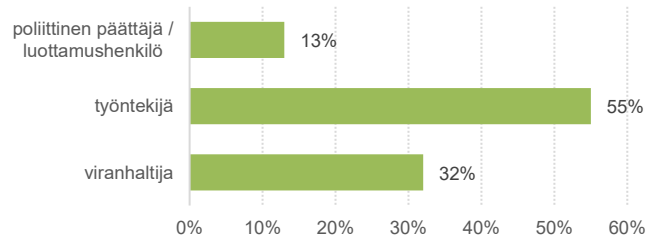

KUVA: Kuinka kauan olet asunut nykyisessä kotikaupungissasi?

Lisäksi vuonna 2025 kysyttiin ensimmäistä kertaa ovatko vastaajat syntyneet Suomessa. Seutukaupunkien asukkaista 98 prosenttia oli Suomessa syntyneitä. Muualla syntyneet jakautuivat tasaisesti eri seutukuntien kesken. Suurten kaupunkien asukkaista 96 prosenttia oli syntynyt Suomessa.

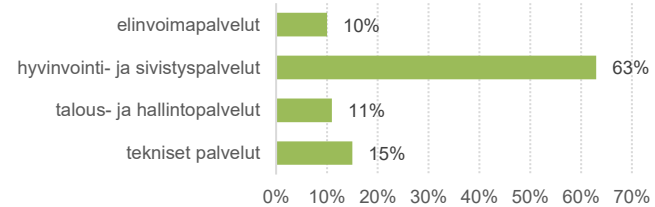
Kaupungin henkilöstö ja luottamushenkilöt

Yli puolet seutukaupunkien henkilöstön ja luottamushenkilöiden kyselyyn vastanneista oli rooliltaan työntekijöitä ja 32 prosenttia oli viranhaltijoita. 13 prosenttia vastaajista oli asemaltaa poliittisia päättäjiä tai luottamushenkilöitä. Jakaumat vaihtelivat suuresti eri seutukaupunkien väleillä. Kahdeksassa seutukaupungissa poliittisia päättäjiä ei ollut vastaajissa lainkaan, kun taas yhden seutukaupungin vastauksista 93 prosenttia oli tästä näkökulmasta. Myös vastausmäärävaihtelut kaupunkien väleillä olivat suuria. 56 mukana olleesta seutukaupungeista 17 osalta vastauksia oli alle 40. Nämä kaupungit eivät ole tämän raportin kaupunkivertailuissa mukana, mutta vastaukset ovat osa kokonaistulosta.

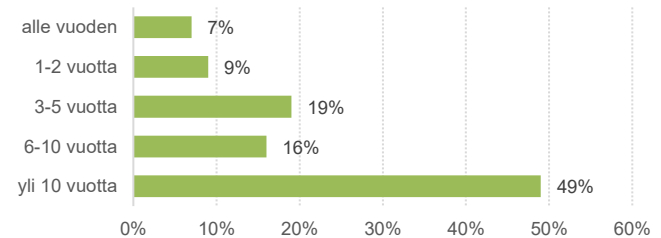
KUVA: Asema

Viranhaltijoilta ja työntekijöiltä kysyttiin lisäksi toimialaa, jolla he työskentelevät. Lähes kaksi kolmesta vastaajasta oli töissä hyvinvointi- ja sivistyspalveluissa.

KUVA: Toimiala

Lisäksi kaikilta kaupungin henkilöstön ja luottamushenkilöiden kyselyyn vastanneilta kysyttiin kuinka kauan he ovat olleet kaupungissaan töissä tai luottamustoimessa. Lähes puolet vastaajista oli ollut tehtävässä yli 10 vuotta ja vain joka kuudes enintään kaksi vuotta.

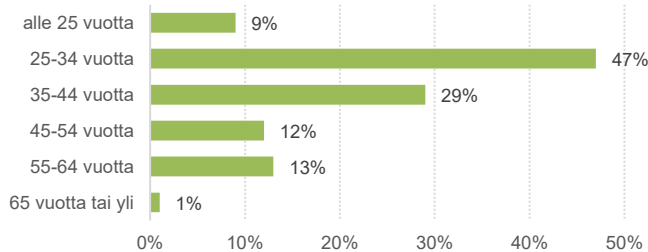
KUVA: Kuinka kauan olet ollut kaupungissasi töissä tai luottamustoimessa?

Maahanmuuttaneet

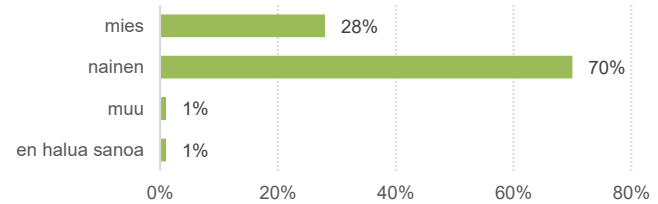
Maahanmuuttaneet vastaajat saattoivat asua missä tahansa päin Suomea. Ainoastaan seutukaupungeissa asuvat karsittiin lomakkeelta ja ohjattiin vastaamaan sisäisestä näkökulmasta. 51 prosenttia kyselyyn vastanneista asui Helsingissä, lisäksi yhteensä 16 prosenttia asui Vantaalla tai Espoossa. Vastauksia kertyi yhteensä 46 eri kaupungissa asuvalta.

Vastaaja olivat lähtöisin 69 eri maasta. Lähes neljännes vastaajista oli syntynyt Ukrainassa. Muita maita, joissa syntyneitä oli aineistossa yli kymmenen vastaajaa olivat Venäjä, Kiina, Bangladesh, Espanja, Yhdysvallat, Saksa, Sri Lanka, Neuvostoliitto sekä Vietnam.

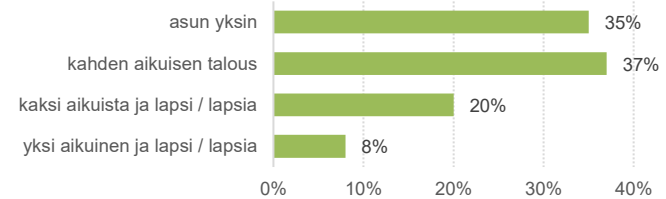
Vastaajakunnassa korostuu voimakkaasti nuoret aikuiset, naiset sekä korkeakoulutetut.

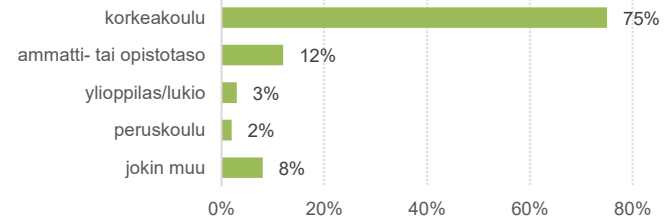
KUVA: Ikä

KUVA: Sukupuoli

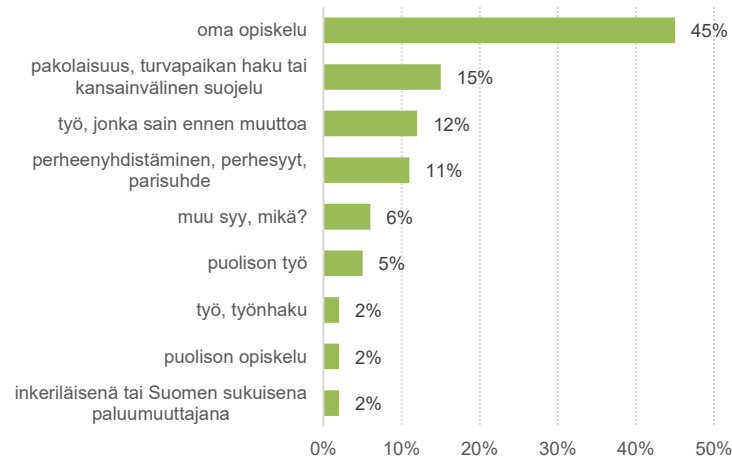
KUVA: Millainen on asumistilanteesi tällä hetkellä?

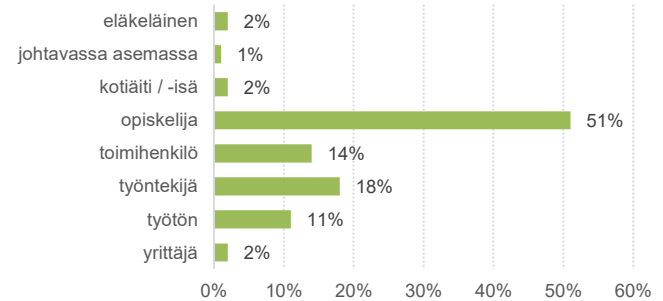
KUVA: Mikä on korkein koulutuksesi

Lähes puolet kyselyyn vastanneista maahanmuuttaneista oli muuttanut Suomeen omaan opiskeluunsa liittyen. Muita yleisimpiä syitä olivat saapuminen pakolaisena, työn vuoksi tai perhesyyt. Lisäksi yli puolet vastaajista oli tällä hetkellä opiskelijana.

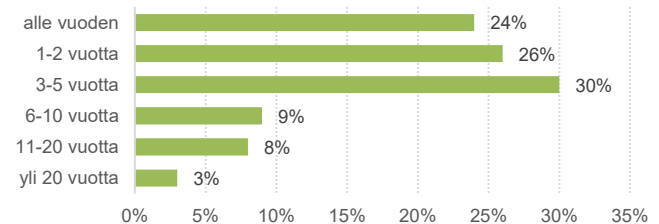
50 prosenttia vastaajista oli asunut Suomessa alle 3 vuotta. Vastaajista valtaosa on asunut Suomessa vain suurissa kaupungeissa, mutta vajaa kolmannes on asunut myös muualla.

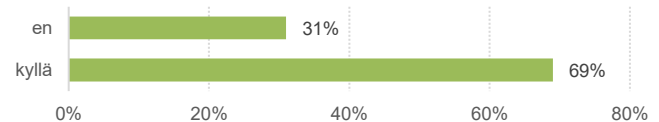
KUVA: Mikä oli tärkein syysi muuttaa Suomeen?

KUVA: Mikä seuraavista kuvaa parhaiten elämäntilannettasi?

KUVA: Kuinka kauan olet asunut Suomessa?

KUVA: Oletko asunut Suomessa vain suurissa kaupungeissa (esim. Helsinki, Espoo, Vantaa, Tampere, Turku, Oulu)?

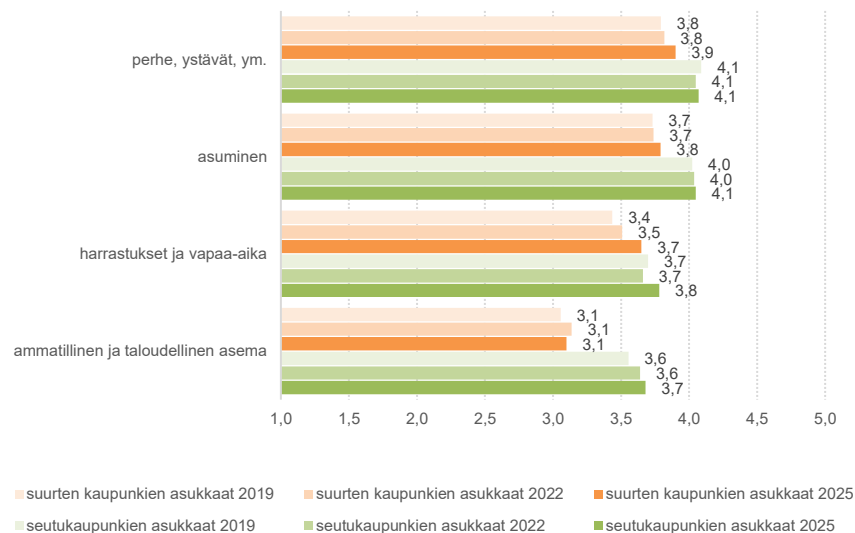
4. Tutkimustulokset

Tyytyväisyys nykytilanteeseen

Kysyttäessä tyytyväisyyttä nykyiseen elämäntilanteeseen yleisellä tasolla, ovat seutukaupunkien asukkaat lähtökohtaisesti vähän tai merkittävästi tyytyväisempiä tilanteeseensa kaikkien tekijöiden suhteen. Tyytyväisyys on kasvanut hieman molemmissa vastaajaryhmissä. Poikkeuksena tästä suurten kaupunkien asukkaiden arviot ammatillisesta ja taloudellisesta asemasta ovat heikentyneet hieman. Suurten kaupunkien asukkaat ovat ammatilliseen ja taloudelliseen asemaansa merkittävästi tyytymättömämpiä, kuin muihin elämän osa-alueisiin. Tyytyväisyys on myös merkittävästi alhaisempi, kuin seutukaupunkien vastaajilla.

Seutukaupunkien asukkaat ovat erittäin tyytyväisiä ihmissuhteisiin mm perhe- ja ystäväsuhteisiin sekä asumisensa nykytilaan. Harrastukset ja vapaa-ajan tilanteeseensa tyytyväisyys on myös noussut entisestään. Ammatillinen ja taloudellinen asemaan he ovat merkittävästi tyytyväisempiä myös, mitä voi selittää seutukaupunkiasukkaiden vastaajissa korkeampi ikä. He ovat myös asuneet pitkään (iso osa yli 15 vuotta) nykyisessä kotikaupungissaan.

KUVA: Kuinka tyytyväinen olet yleisellä tasolla nykyisessä elämäntilanteessasi seuraavien tekijöiden suhteen? (Asteikko 1= erittäin tyytymätön ... 5= erittäin tyytyväinen)

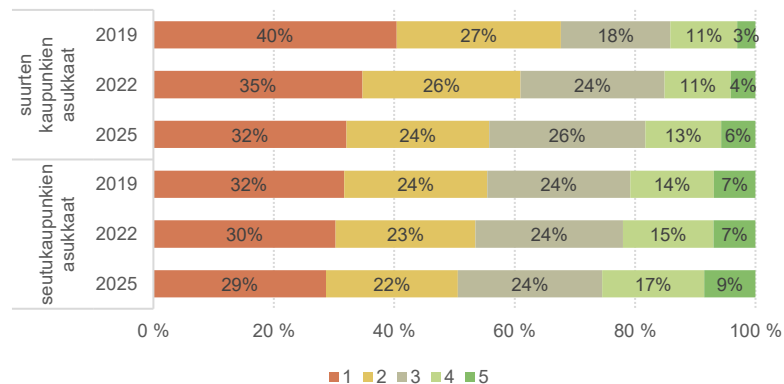
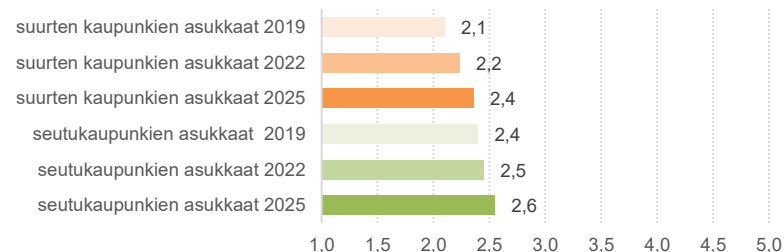
4.1 Seutukaupunkien tunnettuus

Seutukaupunki-käsitteen tunnettuus

Seutukaupunkien tavoitteena on edistää kaupunkien elinvoimaisuutta ja vaikuttaa niiden toimintaedellytyksiin kansallisella tasolla. Seutukaupungit ovat yhteistyössä määritelleet kriittiset menestystekijät, jotka liittyvät mm. niiden rooliin ympäröivän alueensa palvelujen ja elinkeinoelämän keskuksena ja kasvualueena. Tässä mielessä on kiinnostava tarkastella myös seutukaupunkien tunnettuutta kokonaisuutena.

Seutukaupunki-käsitteen tunnettuus on jatkanut kasvuaan tasaisesti vuodesta 2022 sekä seutukaupunkien asukkaiden keskuudessa, että suurten kaupunkien asukkaiden joukossa.

Seutukaupunkikäsitteen tunnettuutta arvioitaessa seutukaupunkien asukkaat olivat luonnollisesti avainasemassa, mutta suurta eroa tunnettuudessa ei vastaajaryhmien välillä ollut. Seutukaupunkien asukkaista 26 prosenttia tunsi käsitteen erittäin tai melko hyvin, 51 prosentille vastaajista käsite ei ollut tuttu. Suurten kaupunkien vastaajille käsite oli yhä jonkin verran vieraampi, eli sen tunsi 19 prosenttia. Yli puolelle (56 prosentille) käsite ei ollut tuttu. Tunnettuuden kehitys on ollut molemmissa vastaajaryhmissä tasaista.

KUVA: vertailu seutukaupunkien asukkaat ja suurten kaupunkien asukkaat, keskiarvot ja jakaumat (Asteikko: 1 = ei lainkaan tuttu ... 5 = erittäin tuttu).

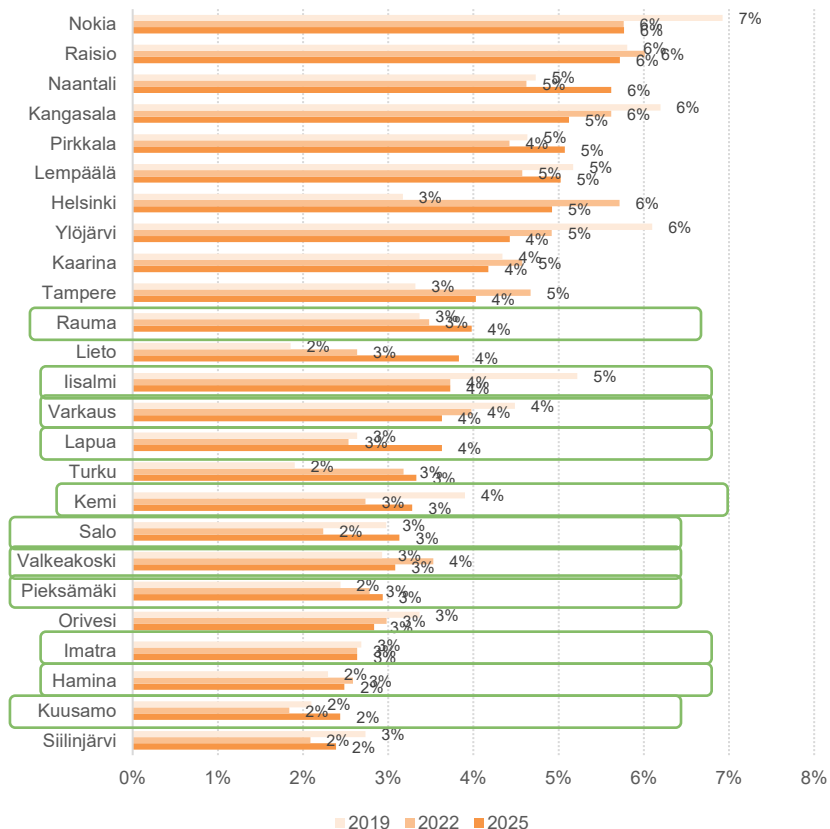
Seutukaupunkien spontaani tunnettuus

Spontaani tunnettuus on tapa mitata organisaation tunnettuutta halutun kohderyhmän, esimerkiksi asukkaiden keskuudessa. Organisaatio tai kaupunki, jonka vastaaja mainitsee ensimmäisenä, on viiteryhmänsä spontaanisti tunnettu brändi (ns. top of mind) ja erityisessä asemassa vastaajan mielessä. Se on todennäköisemmin valinnan kohteena kuin brändi, organisaatio tai kaupunki, jonka vastaaja tunnistaa vasta hänelle luetelluista tai näytetyistä vaihtoehdoista (ns. autettu tunnettuus). Vastaavasti brändi, organisaatio tai kaupunki, jota ei tunnisteta edes autetusti, on heikoimmassa kilpailuasemassa.

Vetovoimatutkimuksessa vastaajia pyydetään nimeämään spontaanisti mieleen tulevassa järjestyksessä alle tai 30 000-60 000 asukkaan kaupunkeja maakuntansa tai lähimaakuntiansa alueelta. Asukasluvuraja määriteltiin lomakkeelle ko. alueen seutukaupunkien asukasluvun perusteella. Tutkimuksessa käytetyistä mittareista tunnettuus on kaikkein herkin aluerakenteellisille tekijöille eli seutukaupunkien keskinäiselle sijainnille sekä suurten kaupunkien (joiden asukkaiden vastauksista muodostui osa aineistosta) etäisyyksille näistä. Erityisen herkkä tämänkaltaisille tekijöille on spontaani tunnettuus, tästä syystä spontaanin tunnettuuden tuloksia ei sisällytetä mittareita kokoavaan vetovoimaindeksiin.

Ohessa on kuitenkin esitetty suurten kaupunkien vastaajien osalta eniten mainintoja saaneet kaupungit (vähintään 50 mainintaa saaneet). Spontaani tunnettuus esitetään ulkoisen kohderyhmän eli paneelivastausten osalta. Osa seutukaupungeista sijaitsee hyvin lähellä toisiaan ja keskinäisten arvioiden antaminen tapahtuu eri lähtökohdista kuin niissä tapauksissa, joissa vastaajat arvioivat selvästi kauempana tai jopa naapurimaakunnassa sijaitsevaa toista seutukaupunkia. Paneelin tuottama otos on kontrolloidumpi sijaintiin ja etäisyyksiin liittyvien tekijöiden ja seutukaupunkikohtaisen vastauskertymän osalta. Lisäksi sisäisessä vastaajaryhmissä oli suurta vaihtelua vastausmäärien osalta, jolloin myös kokonaisaineisto vinoutuu alueellisesti.

Spontaanin tunnettuuden yhteydessä mainintoja saivat runsaasti muutkin kaupungit kuin seutukaupungit. Kahdenkymmenenviiden eniten mainintoja saaneen kaupungin joukkoon nousi 11 seutukaupunkia (merkitty vihreällä kehyksellä kuvioon seuraavalla sivulla).

KUVA: Spontaani tunnettuus: ulkoisessa kohderyhmässä vuonna 2025 25 eniten mainintoja saanutta seutukaupunkia

Kaupungit on järjestetty laskevasti mainintojen lukumäärän mukaan vuoden 2025 aineiston osalta. Spontaanin tunnettuuden osalta eniten mainintoja saaneiden kärkijoukossa olivat vuonna 2025 Nokia, Raisio, Naantali, ja Kangasala, joista Naantalia lukuun ottamatta kärkikolmikko on koostunut myös vuosina 2022 ja 2019. Seutukaupungeista parhaiten sijoittuivat Rauma, Iisalmi, Varkaus ja Lapua. Kärjen osalta tunnettuus on kuitenkin laskenut.

Seutukaupunkien neljän suurimman kaupungin (yli 30 000 asukasta) joukosta spontaanisti 25 eniten mainintoja saaneen joukkoon nousi vuoden 2019 tapaan suurimpiin seutukaupunkeihin lukeutuvat Rauma ja Salo. Vuonna 2022 Salo putosi hieman tätä matalammalle sijalle, mutta 2025 tuloksissa spontaani tunnettuus on jälleen noussut. Myös Rauman spontaani tunnettuus on noussut entisestään.

Kahdeksasta seuraavan kokoluokan (20 000 - 30 000 asukkaan) seutukaupungeista kolme sisältyi eniten mainintoja saaneiden joukkoon. Yhteensä 45:stä alle 20 000 asukkaan seutukaupungeista kuusi lukeutui kärkeen. Suuremmista seutukaupungeista päätyi pienempiä seutukaupunkeja suhteellisesti suurempi osa eniten mainintoja saaneiden joukkoon.

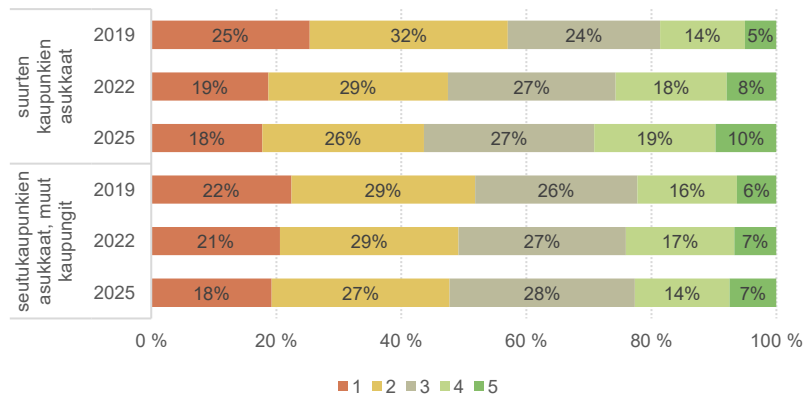
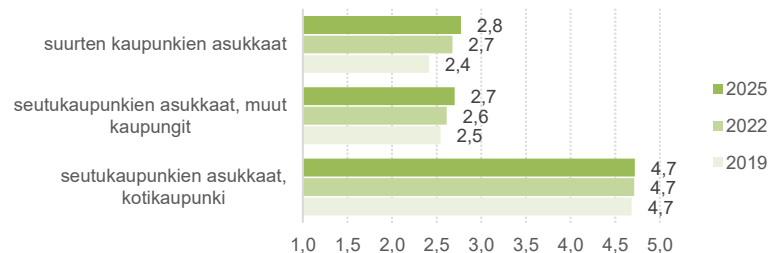
Seutukaupunkien autettu tunnettuus

Tutkimuslomake oli määritelty siten, että kullekin vastaajille esitettiin kotikaupungin perusteella oman maakunnan tai joissain tapauksissa lähimaakunnan seutukaupunkeja nimeltä. Vastaajille mainittiin, että kyseessä olevat kaupungit ovat seutukaupunkeja. Vastaajia pyydettiin arvioimaan, kuinka hyvin he tuntevat ko. seutukaupungit asteikolla 1 = en tunne lainkaan ... 5 = tunnen erittäin hyvin.

Koko aineiston tasolla muita kaupunkeja arvioivien seutukaupunkien asukkaiden ja suurten kaupunkien vastaajien välillä ei ollut merkittävää eroa tunnettuuden suhteen. Viidennes eli 21 prosenttia seutukaupunkien asukkaista ja 29 prosenttia suurten kaupunkien asukkaista tunsivat kysytyt seutukaupungit melko tai erittäin hyvin. Kaupunkien tunnettuus on noussut suurten kaupunkien asukkaissa, mutta laskenut hieman seutukaupunkien väleillä. Ei lainkaan kaupunkeja tuntevien osuudet ovat laskeneet alle viidennekseen kaikissa vastaajaryhmissä.

Suurten kaupunkien vastaajat tunsivat keskimäärin kysytyt kaupungit jopa paremmin kuin muiden lähiseutukaupunkien vastaajat. Paneeliaineisto on maantieteellisesti tasaisemmin jakautunut. Koska seutukaupunkien kaupunkikohtaisissa vastausmäärissä oli suuria eroja, painottuu aineisto seutukaupunkivastaajien osalta epätasaisesti.

Molemmissa vastaajaryhmissä noin 45 % vastaajista ei tuntenut maakuntansa seutukaupunkeja. Kuten on odotettavissa, seutukaupunkien asukkaat tunsivat oman kotikaupunkinsa hyvin.

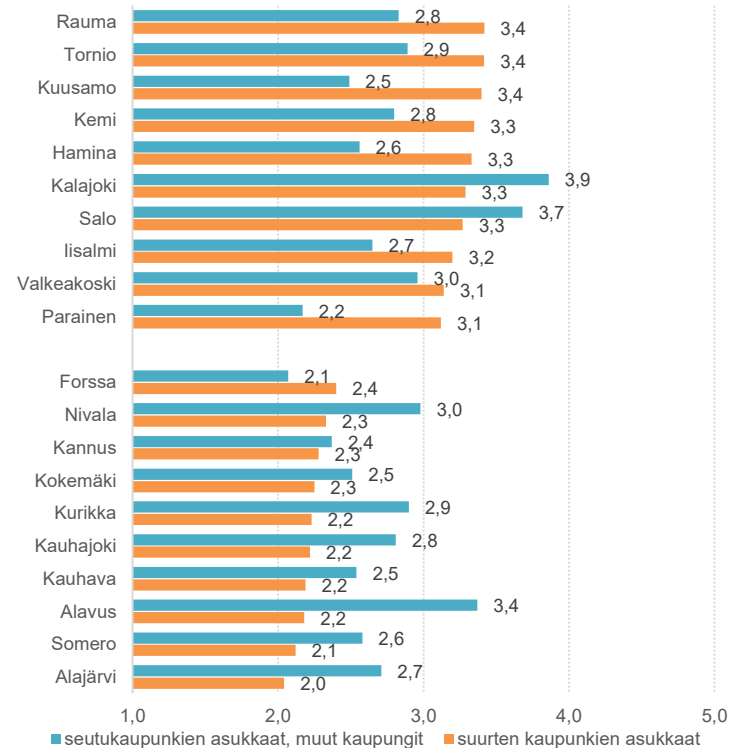

KUVA: Seutukaupunkien autettu tunnettuus. Vertailu suurten kaupunkien asukkaat seutukaupungeista, seutukaupunkien asukkaat kotikaupungistaan ja muista seutukaupungeista (asteikko: 1 = ei lainkaan tuttu ... 5 = erittäin tuttu).

Autetussa tunnettuudessa on kaupunkien välillä merkittäviä eroja. Suurten kaupunkien asukkaiden osalta parhaat arviot autetussa tunnettuudessa saivat Rauma, Tornio, Kuusamo, Kemi ja Hamina, Kalajoki ja Salo. Suurten kaupunkien asukkaiden keskuudessa parhaiten tunnetuista vain Kalajoki ja Salo saivat lähialueen seutukaupunkien vastaajilta korkeammat arviot. Muiden tunnetuimpien kaupunkien osalta suurten kaupunkien vastaajat arvioivat tunnettuutta muiden seutukaupunkien vastaajia korkeammaksi. Huomioitavaa on suurten kaupunkien vastaajissa erityisesti Lapin ja rannikon pienempien kaupunkien tunnettuus, mitä selittää vapaa-ajan asumisen tai vieton kokemukset. Muiden seutukaupunkien vastaajien osalta koko aineistossa korkeimmat arviot sai Kalajoki, Ylivieska, Salo ja Ähtäri.

Heikoimmat arviot tunnettuuden osalta suurten kaupunkien vastaajilta saivat Alajärvi, Somero, Alavus, Kauhava ja Kauhajoki. Nämä kaupungit olivat järjestäen paremmin tunnettuja lähialueen muiden seutukaupunkien asukkaiden keskuudessa. Heikoimman tunnettuuden seutukaupunkien vastaajilta puolestaan saivat Heinola, Loviisa, Mänttä-Vilppula, Forssa ja Lapua.

Kymmenestä tunnetuimmasta seutukaupungista puolet oli suurimmista eli yli 20 000 asukkaan kaupungista, joita on yhteensä 12. Vastaavasti matalimman arvion saaneet 19 kaupunkia olivat kaikki alle 20 000 asukkaan kaupunkia.

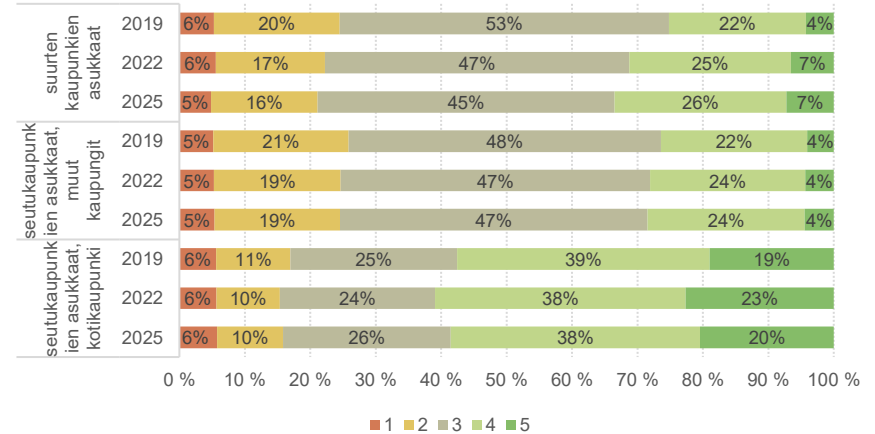
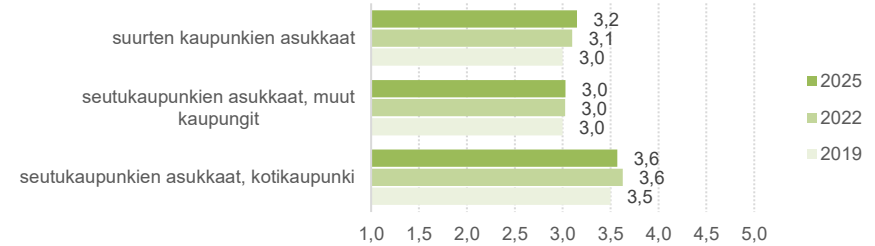

KUVA: Autettu tunnettuus ulkoisesta näkökulmasta, suurten kaupunkien vastaajien korkeimmat ja matalimmat arviot

4.2 Seutukaupunkien imago

Tutkimuksessa seutukaupunkien imagoa tarkastellaan siitä näkökulmasta, miten positiivisena tai negatiivisena kunkin kaupungin imago koetaan. Vastaajia pyydettiin arvioimaan maakuntansa tai jossain tapauksissa lähimaakunnan seutukaupunkien imagoa asteikolla 1 = erittäin negatiivinen ... 5 = erittäin positiivinen. Lisäksi kartoitettiin kaupunkeihin liittyviä laadullisia mielikuvia. Vastaajia pyydettiin kertomaan, mitä heille tulee ensimmäisenä mieleen mainitusta kaupungista. Nämä mielikuvat esitetään kaupunkikohtaisissa raporteissa.

Seutukaupunkien imagon osalta suurten kaupunkien vastaajien arviot ja seutukaupunkivastaajien arviot muista kuin omasta kotikaupungistaan olivat hyvin lähellä toisiaan ja pysyneet samalla tasolla vuodesta 2022. Suurten kaupunkien vastaajien arviot olivat hieman positiivisemmat, kuin seutukaupunkivastaajien arvioit muista kuin kotikaupungeistaan. Keskimmäisten arvojen (ei negatiivinen, ei positiivinen) määrä oli edelleen lähes puolet vastauksista, mikä heijastaa osin seutukaupunkien heikkoa tunnettuutta vastaajien keskuudessa. Melko tai erittäin negatiivisena imagoa pitävien osuudet olivat laskeneet etenkin suurten kaupunkien vastaajien osalta viidennekseen. Seutukaupunkien asukkaista 58 prosenttia (2022: 61 %) piti kotikaupunkinsa imagoa melko tai erittäin positiivisena, mutta luku on laskenut hieman.

KUVA: Seutukaupunkien imago. Vertailu suurten kaupunkien asukkaat seutukaupungeista, seutukaupunkien asukkaat kotikaupungistaan ja muista seutukaupungeista (asteikko 1 = erittäin negatiivinen ... 5 = erittäin positiivinen).

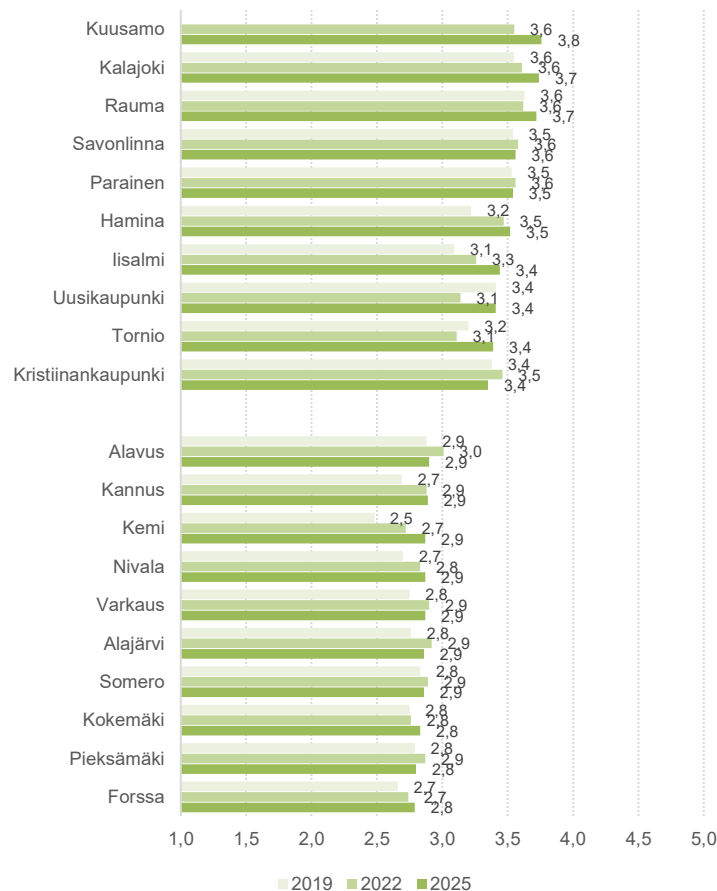
Ulkoinen imago

Ulkoisen imagon osalta arviot ovat positiivisimmat imagoarviot saaneilla seutukaupungeilla nousseet entisestään tai pysyneet samana vuoden 2022 mittauksesta. Positiivisimman imagoarvon sai Kuusamo 3,8 asteikolla 1-5 , kun se vuonna 2022 oli 3,6.

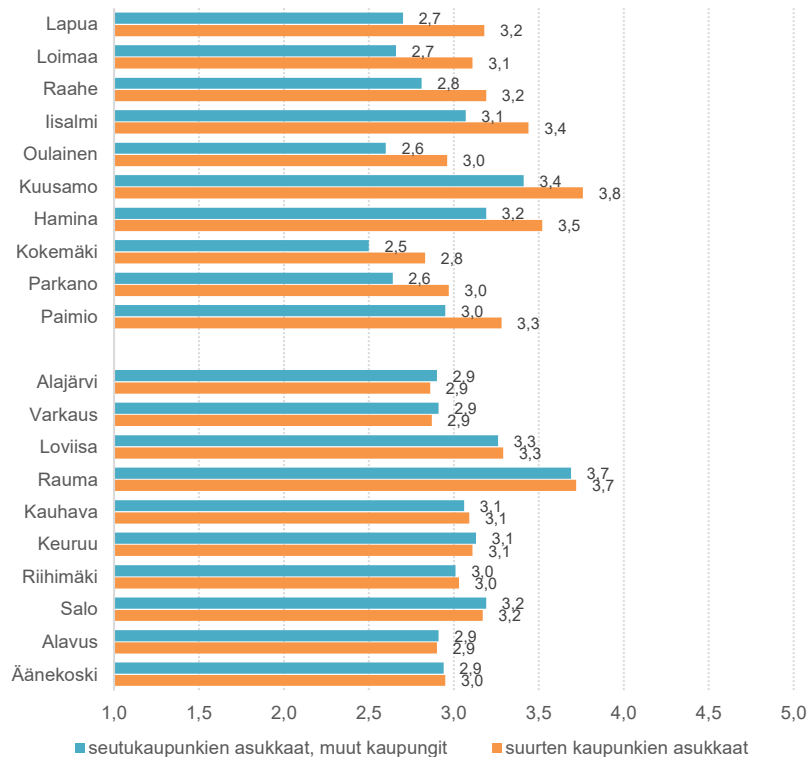
Tasapistein vuoden 2022 mittauksessa Kuusamon kanssa kärjessä olleet Kalajoki ja Rauma nostivat myös imagoarvioitaan jäädessä aavistuksen Kuusamolle. Kärki on pysynyt lähes samana vuodesta 2019. Heti kärjen perässä ovat Savonlinna, Parainen ja Hamina.

Selkeimmin aiempaa paremman ulkoisen imagoarvion saaneet kaupungit olivat Lapua, Loimaa, Tornio, Parkano ja Uusikaupunki. Joiden ulkoiset imagoarviot nousivat 0,3 yksikköä vuodesta 2022. Ulkoiset imagoarviot olivat puolestaan heikentyneet Äänekosken, Nurmeksens ja Viitasaaren osalta 0,2 yksikköä.

Ulkoisesti heikoimman arvion imagon osalta saivat Forssa, Pieksämäki, Kokemäki, Somero ja Alajärvi. Vuoden 2022 mittauksessa heikoimmat arviot saaneista Parkano, Loimaa ja Lapua ovat parantaneet imagoaan selvästi. Myös Kemi ja Oulainen ovat nostaneet arvioita. Keskiarvot vaihtelivat 2,8:n ja 3,8:n välillä, kun vuonna 2022 vaihteluväli oli 2,7 – 3,6.

KUVA: Ulkoinen näkökulma: parhaat ja heikoimmat arviot

KUVA: Imago. Suurimmat ja pienimmät erot suurten kaupunkien vastaajien sekä muiden seutukaupunkien vastaajien välillä

Suurten kaupunkien vastaajien imagoarvioissa kirkkaimmin kärjessä on Kuusamo, seuranaan Kalajoki ja Rauma, kun taas seutukaupunkien vastaajien arvioissa kärkeä pitävät Kalajoki ja Rauma, kun taas Kuusamon saavat arviot ovat suurten kaupunkien vastaajia merkittävästi alhaisemmat. Rauma on myös ainoa kärjessä, jolla sekä suurten kaupunkien että seutukaupunkien vastaajilla yhtä hyvä ulkoinen imagokäsitys.

Suurin ero suurten kaupunkien ja seutukaupunkien vastaajien imagokäsityksissä on Lapualla (suurten kaupunkien vastaajilla 3,2 ja seutukaupunkien vastaajilla 2,7). Suurten kaupunkien vastaajat antoivat merkittävästi seutukaupunkien vastaajien arvioita positiivisemmat arviot myös Loimaalle, Raahelle, Iisalmelle, Oulaiselle sekä Kuusamolle. Erot ovat korkeimpien arvioiden osalta kasvaneet suurimman vaihtelun ollessa 0,5 yksikköä, kun vuonna 2022 se oli korkeimmillaan 0,4 yksikköä. Tyypillinen vaihteluväli oli vuonna 2022 0,2 yksikköä, eli hyvin stabiili.

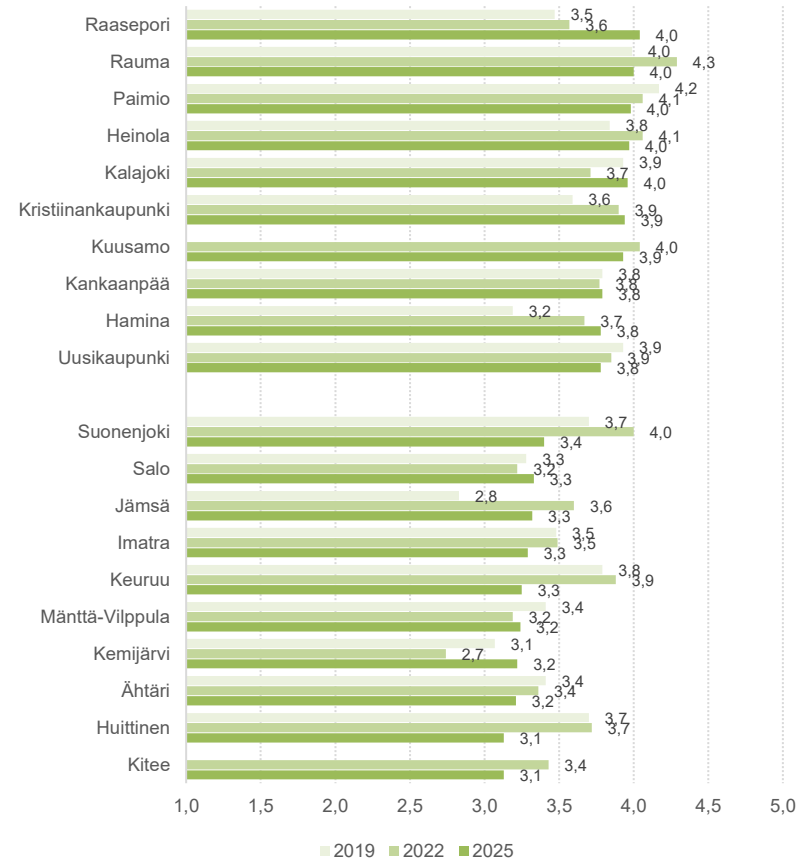
Muiden seutukaupunkien ulkoinen imago sekä suurten kaupunkien että seutukaupunkien vastaajien osalta on melko tasainen. Suurten kaupunkien asukkaat antoivat pääosin positiivisempia arvioita, kuin seutukaupunkien vastaajat. Poikkeuksena tästä olivat Pietarsaari, Raasepori ja Kauhajoki, joissa lähiseutukaupunkien vastaajat arvioivat imagoa vähintään 0,2 yksikköä suurten kaupunkien vastaajia paremmaksi.

Sisäinen imago

Seutukaupunkien asukkaiden kotikaupunkejaan koskevista arvioista positiivisimmat imagoarviot saavat Raasepori, Rauma, Paimio, Heinola ja Kalajoki, joiden arviot kohosivat neljään tai yli. Suhteessa aiemman tutkimuksen tulokseen näistä eniten sisäisten arvioiden imago oli parantunut Raaseporilla (3,6 → 4,0). Viime tutkimuksessa korkeimman imagoarvion saanut Rauma sijoittui nyt toiseksi laskeneella tuloksella (4,3 → 4,0). Ulkoisista arvioista korkean saanut Iisalmi arvioitiin sisäisesti merkittävästi negatiivisemmin. Ulkoisista arvioista positiivisimman saanut Kuusamo sijoittuu 7. sisäisissä imagoarvioissa, kun taas kärjen Raasepori ja 4.sijoittunut Heinola eivät ulkoisissa arvioissa nousseet positiivisimpien arvioiden joukkoon lainkaan.

Heikoimmat sisäiset imagoarviot saivat Kitee, Huittinen, Ähtäri, Kemijärvi sekä Mänttä-Vilppula. Heikoimmat arviot saaneista kunnista erityisesti Huittisten, Keuruun sekä Suonenjoen tulokset olivat laskeneet merkittävästi vuodesta 2022, osalla jopa 0,6 yksikköä. Samalla vuonna 2022 heikoimmin sijoittunut Kemijärvi oli parantanut kaikista kunnista eniten sisäisen imagon tulostaan (2,7 → 3,2).

Ulkoisissa ja sisäisissä imagoarvioissa oli merkittäviä eroja. Seutukaupunkien asukkaat arvioivat kotikaupunkinsa imagon pääasiallisesti ulkoista kohderyhmää myönteisemmin. Erityisesti Raasepori, Heinola, Kankaanpää ja Suonenjoki voisivat hyötyä imagotekijöiden vahvistamisesta myös ulkoisiin kohderyhmiin.

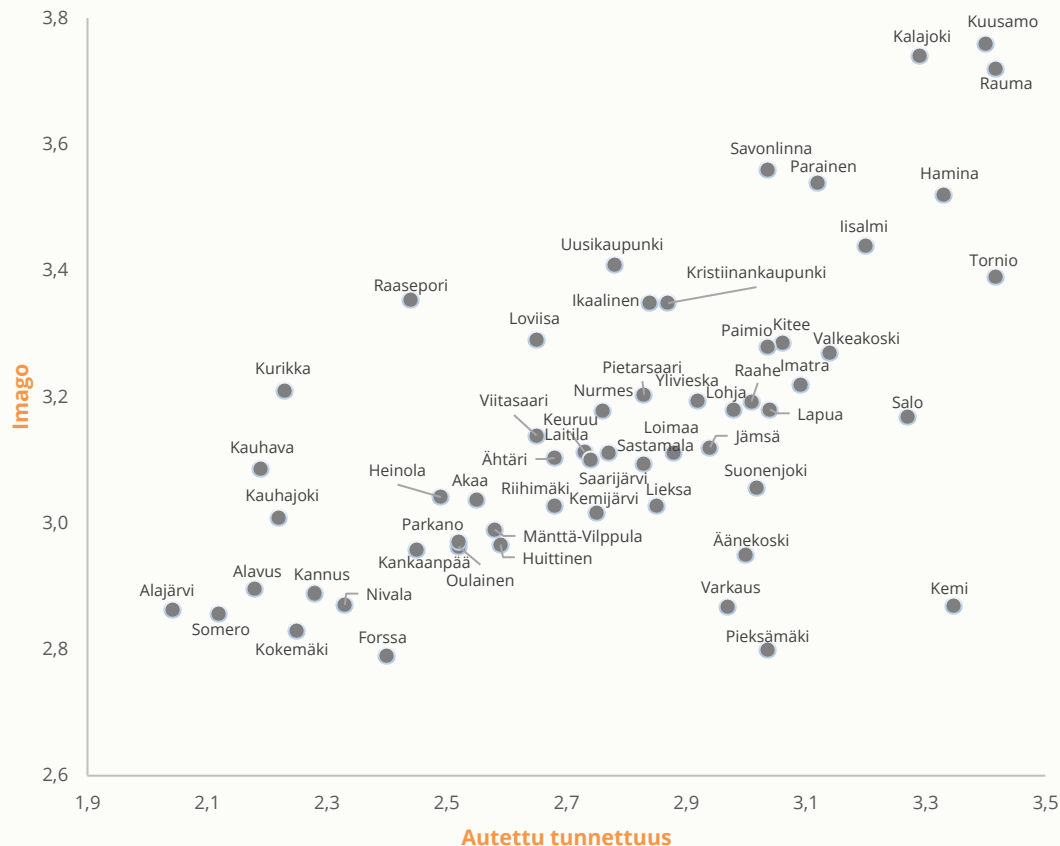
KUVA: Sisäinen näkökulma: parhaat ja heikoimmat arviot

Tunnettuus ja imago

Kun tarkastellaan kaupunkien ulkoista imagoa ja tunnettuutta yhdessä, muodostuu näistä ulottuvuuksista nelikenttä. Sen oikeaan ylänurkkaan sijoittuvat kaupungit Kuusamo, Rauma ja Kalajoki ovat vertailuryhmään nähden hyvin tunnettuja ja imagoltaan hyvin myönteisiä. Korkean tunnettuuden ja myönteisen imagon voidaan ajatella kertovan myös ansaitusta maineesta. Oikeassa alakulmassa Kemin, Pieksämäen, Varkauden ja Äänekosken tunnettuus on kohtalainen, mutta imago heikohko. Korkea tunnettuus kertoo, että kaupunki tunnetaan keskimäärin hyvin. Siitä on kuultu paljon mediasta tai muulla tavoin saatu kuulla myönteisiä asioita. Kaupunki voidaan tuntea henkilökohtaisesti, siellä on vierailtu ja maine kuva on ikään kuin ”ansaittu” hyvien kokemusten kautta.

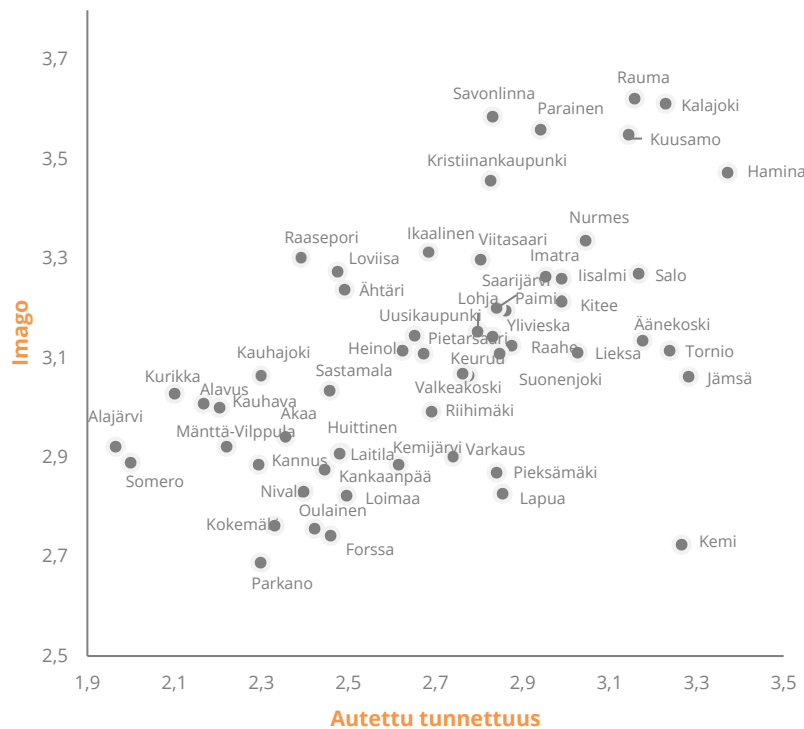
Vasemmassa alakulmassa Alajärven, Someron, Alavuden ja Kokemäen tunnettuus ja imago ovat muita seutukaupunkeja alhaisemmalla tasolla. Näitä kaupunkeja ei tunneta ja mielikuva on negatiivisempi.

Pisteparven muoto on aiempaa enemmän diagonaalinen, eli hyvä tunnettuus on tämän vuoden aineistossa johtanut aiempaa useammin myös korkeampiin imagoarvioihin.

Vuosivertailu

2022:

2025:

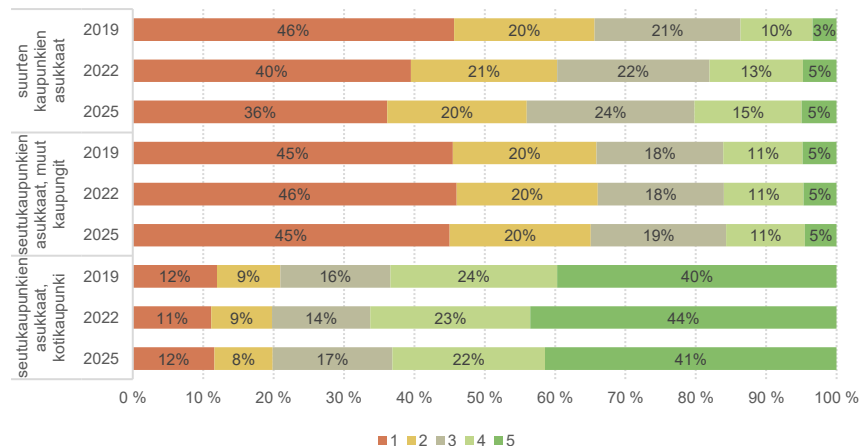
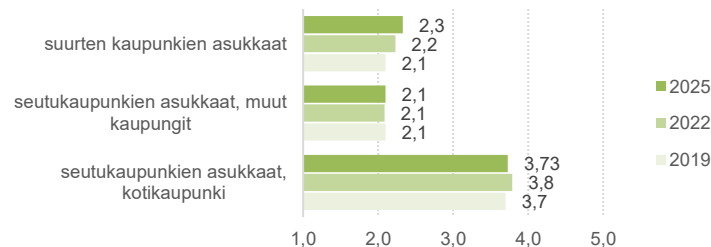

4.3 Muuttovetovoima ja pitovoima

Muuttohalukkuus ja -harkinta on merkittävä mittari seutukaupungeille, joiden väestökehitys on useimmiten negatiivinen. Useimmat seutukaupungit kärsivät muuttotappiosta. Muuttohalukkuutta ja -harkintaa selvitettiin pyytämällä vastaajia arvioimaan, voisivatko he harkita muuttamista mainittuihin seutukaupunkeihin, jos olisivat asuinpaikan valinta-tilanteessa (mikäli elämäntilanne opiskelun, työpaikan, perhesuhteiden jne. suhteen mahdollistaisi muuttamisen). Muuttohalukkuutta arvioitiin asteikolla 1 = en lainkaan todennäköisesti ... 5 = erittäin todennäköisesti. Seutukaupunkien vastaajat arvioivat myös sitä, olisivatko he halukkaita muuttamaan uudelleen nykyiseen asuinpaikankiinsa, jos voisivat valita uudelleen.

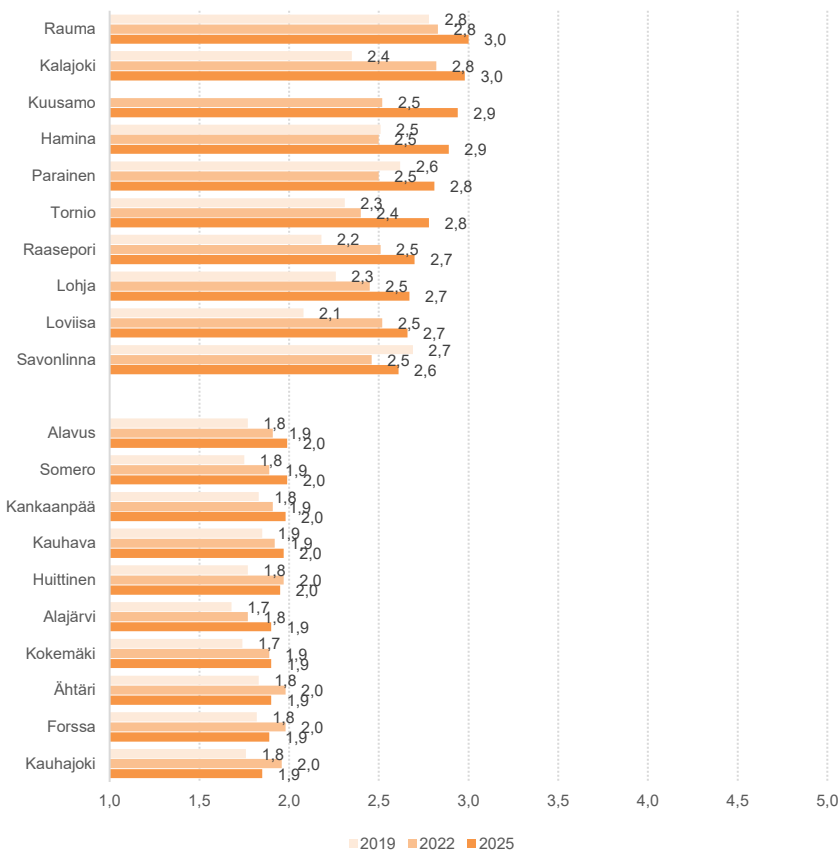
Tarkasteltaessa muuttovetovoimaa koko aineiston tasolla, suurten kaupunkien vastaajien ja seutukaupunkivastaajien arviot olivat pysyneet lähellä toisiaan. Suurten kaupunkien vastaajilla muuttohalukkuus oli noussut: joka viides (20%) piti todennäköisenä tai erittäin todennäköisenä, että voisi harkita muuttoa seutukaupunkiin aiemman 18% sijaan).

Seutukaupunkien asukkailla muuttoharkinta toiseen seutukaupunkiin tai omaan kotikaupunkiin uudelleen oli pysynyt samana tai hieman laskenut. Kaksi kolmesta (63%) seutukaupungin asukkaasta piti todennäköisenä tai erittäin todennäköisenä, että valitsisi oman kotikaupunkinsa uudelleen muuttoharkintaa tehdessään. Toisen seutukaupungin valitsisi sen sijaan vain joka kuudes (16%) seutukaupungin asukas, mikä säilyi ennallaan.

KUVA: Muuttovetovoima.

Vertailu suurten kaupunkien asukkaat seutukaupungeista, seutukaupunkien asukkaat kotikaupungistaan ja muista seutukaupungeista (asteikko 1 = en lainkaan todennäköisesti ... 5 = erittäin todennäköisesti).

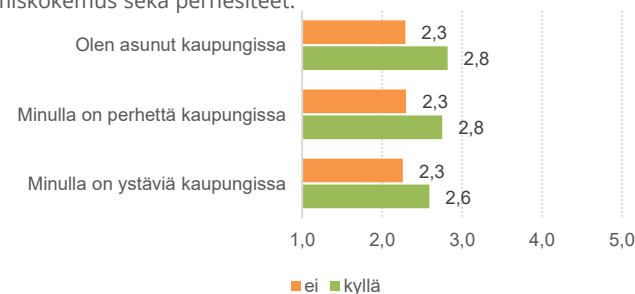

KUVA: Ulkoinen muuttovetovoima: parhaat ja heikoimmat arviot

Voimakkainta muuttovetovoima oli edellisten vuosien tulosten tapaan Raumalla ja Kalajoella. Seuraavaksi eniten muuttohalukkuutta löytyi Kuusamoon ja Haminaan, joissa muuttovetovoima oli noussut huomattavasti aiemmista vuoden 2022 tasosta (2,5->2,9) . Muuttovetovoimaisimmilla kymmenellä kaupungilla kaikilla arviot olivat nousseet merkittävästi vuoden 2022 arvioista, jolloin samat kaupungit olivat parantaneet tasoaan edellisestä vuoden 2019 tasosta.

Vetovoimaltaan heikoimmin arvioitiin Kauhajokea, Forssaa, Ähtäriä, Kokemäkeä sekä Alajärveä. Arviot olivat näissä myös laskeneet vuodesta 2022. Heikomman muuttovetovoiman kaupunkien arviotasot ovat hyvin lähellä toisiaan ja pysyneet samassa vuosien 2019, 2022 ja nyt 2025 mittauksessa.

Ulkoisessa kohderyhmässä vastaajien muuttovetovoimaan vaikutti olemassa olevat kontaktit kaupungissa. Voimakkaimmin muuttovetovoimaa lisäsivät aiempi asumiskokemus sekä perhesiteet.

KUVA: Muuttohalukkuuden keskiarvo kunnassa asuvien kontaktien mukaan

Suurten kaupunkien vastaajien näkökulmasta muuttovetovoimaltaan vahvimmat seutukaupungit olivat Kuusamo, Hamina, Tornio, Loviisa, Imatra ja Valkeakoski, kun ne vuonna 2022 olivat Rauma, Kalajoki, Iisalmi, Kristiinankaupunki, Kuusamo, Loviisa, Raasepori, Parainen, Hamina, Paimio ja Savonlinna.

Matalimmat arviot suurten kaupunkien vastaajilta muuttovetovoiman osalta saivat Forssa, Kauhajoki, Kauhava ja Kankaanpää, kun heikoimman muuttovetovoiman vuonna 2022 saivat Laitila, Alajärvi, Parkano, Kurikka, Somero, Kokemäki, Loimaa, Kankaanpää, Alavus, Kauhava ja Mänttä-Vilppula.

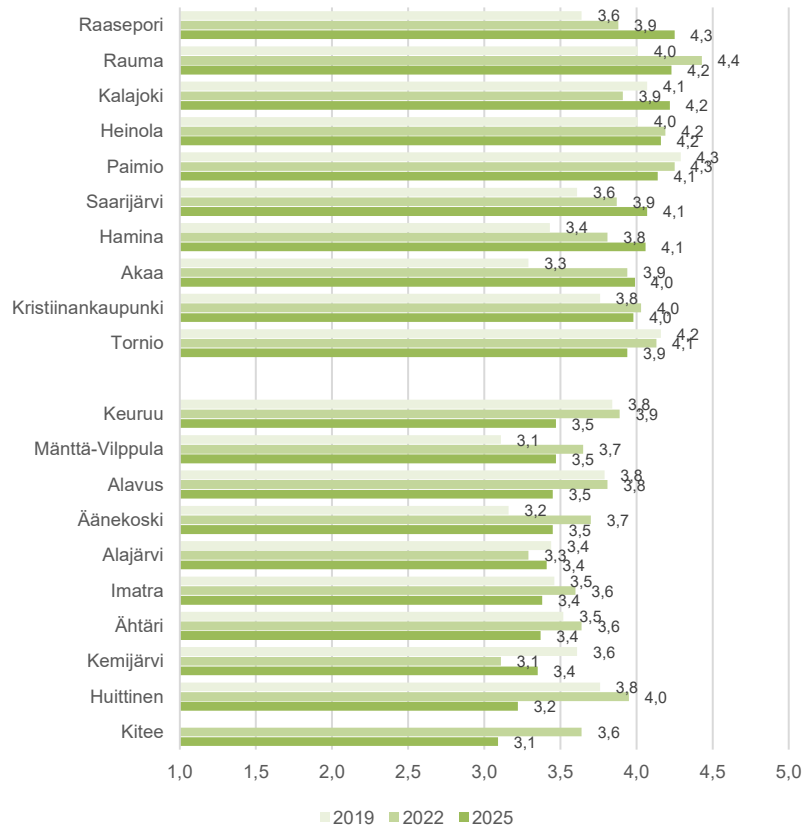

Toteutunut muuttoliike ja vetovoimaisuus

Kun korkeimpia ja matalimpia arvioita saaneita seutukaupunkeja tarkastelee suhteessa toteutuneisiin muuttoliiketilastoihin, korostuu kaupungeissa mielikuvan vahva merkitys oman tarpeen mukaan. Vuoden 2023 toteutunut tulo- ja lähtömuutto on ollut suurinta Uudellamaalla, Pirkanmaalla ja Varsinais-Suomessa (Tilastokeskus 2024). Tulomuuttomaakunnissa vain Loviisa, Raasepori, Parainen ja Paimio sijaitsevat näissä. Lähtömuuttomaakunnissa vain Laitila, Somero ja Loimaa.

Koronavuodet 2020-luvun alussa mullistivat muuttoliikettä, kun kaupungeista hakeuduttiin väljemmille alueille. Etenkin Lappi nosti muuttovetovoimaisuuttaan, mikä edelleen heijastelee positiivisina imagokäsityksinä. Vuoden 2023 tilastot kertoivat, että toteutuneen muuttoliikenteen suunta oli kuitenkin kääntynyt takaisin suurimpiin kaupunkeihin (Tilastokeskus 2024).

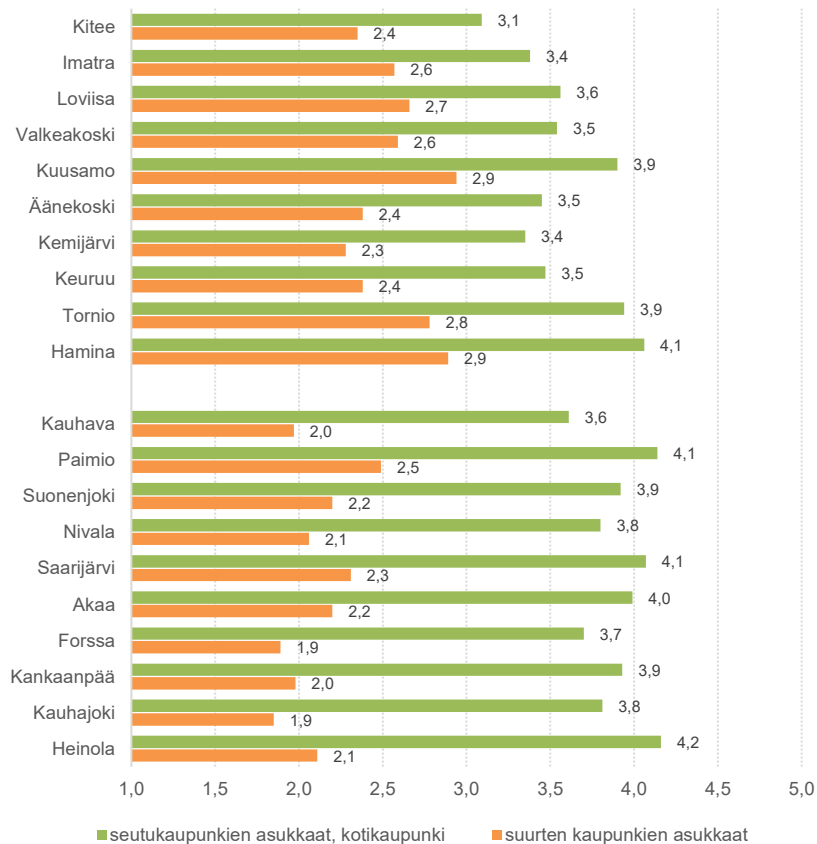
Aluerakenteen kehityksen perusuralla arvioidaan kaupungistumisasteen kuitenkin pienenevän noin 3% monipaikkaisen asumisen ansiosta. Kaupungistumisen vauhti hidastuu muutoinkin alle puoleen nykyisestä vuoteen 2040 mennessä. (Suomen ympäristökeskus 2024.)

Sisäisen pitovoiman osalta koko aineiston tasolla vajaa kaksi kolmasosaa seutukaupunkien asukkaista olisi halukkaita muuttamaan kotikaupunkiinsa, jos asuinpaikkakunta pitäisi valita uudelleen. Voimakkaimman pitovoiman kaupunkeja tutkimuksen perusteella ovat Raasepori, Rauma, Kalajoki, Heinola sekä Paimio. Näistä kolme ensimmäistä sijoituivat myös ulkoisessa näkökulmassa houkuttelevimpien kaupunkien joukkoon. Erityisesti Raasepori, Kalajoki, Saarijärvi ja Hamina ovat parantaneet tulostaan aiemmasta tutkimuksesta. Vastaavasti Rauman, Paimion ja Tornion sisäinen pitovoima oli laskenut hieman.

Pitovoimaltaan heikoimmassa tilanteessa ovat Kitee, Huittinen, Kemijärvi, Ähtäri sekä Imatra. Näistä erityisesti Huittisen ja Kiteen arviot ovat laskeneet aiemmasta merkittävästi. Huittinen, Ähtäri, Alajärvi ja Alavus sijoituivat myös ulkoisen näkökulman heikoimpien arvioiden joukkoon.

KUVA: Sisäinen pitovoima: parhaat ja heikoimmat arviot

KUVA: Muuttovetovoima. Pienimmät ja suurimmat erot ulkoisten arvioiden ja pitovoiman välillä

Muuttovetovoiman osalta seutukaupunkien asukkaiden arviot kotikaupungistaan olivat aina ulkoisia arvioita selvästi myönteisempiä. Sisäinen pitovoima eli todennäköisyys valita kotikaupunki valintatilanteessa uudelleen oli ulkoista vetovoimaa suurempi erityisesti seuraavissa kaupungeissa: Heinola, Kauhajoki, Kankaanpää, Forssa ja Akaa. Näitä kaupunkeja yhdistää paitsi korkeat arviot asukkailtaan, myös keskimääräistä heikompi vetovoima suurten kaupunkien vastaajien silmissä. Muuttovetovoimaa koskevat arviot olivat kaikkein lähimpänä toisiaan Kiteen, Imatran, Loviisan, Valkeakosken sekä Kuusamon tuloksissa.

Ulkoisten muuttovetovoima-arvioiden keskinäiset erot olivat pääosin pieniä. Keskimäärin kuntien vetovoima sai 0,2 yksikköä korkeampia arvioita suurten kaupunkien vastaajilta, kuin muiden seutukaupunkien vastaajilta. Suurten kaupunkien asukkaat muuttaisivat selvästi naapuriseutukaupunkien asukkaita todennäköisemmin seuraaviin kaupunkeihin: Hamina, Kuusamo, Tornio, Loviisa, Valkeakoski ja Imatra. Naapuriseutukaupunkien asukkaat taas muuttaisivat suurten kaupunkien asukkaita todennäköisemmin seuraaviin kaupunkeihin: Kurikka, Kalajoki, Ylivieska, Kauhajoki ja Salo. Vain kymmenessä seutukaupungissa lähialueen seutukaupunkien asukkaat arvioivat muuttovetovoimaa korkeammaksi kuin suurten kaupunkien asukkaat.

Rauma, Kalajoki ja Kuusamo sekä Tornio, Hamina ja Savonlinna saivat ulkoisissa imago ja tunnettuusarvioissa parhaimmat arviot, mutta ulkoisessa muuttovetovoimassa vain Kuusamo, Tornio ja Hamina ovat kärkikaupunkien joukossa.

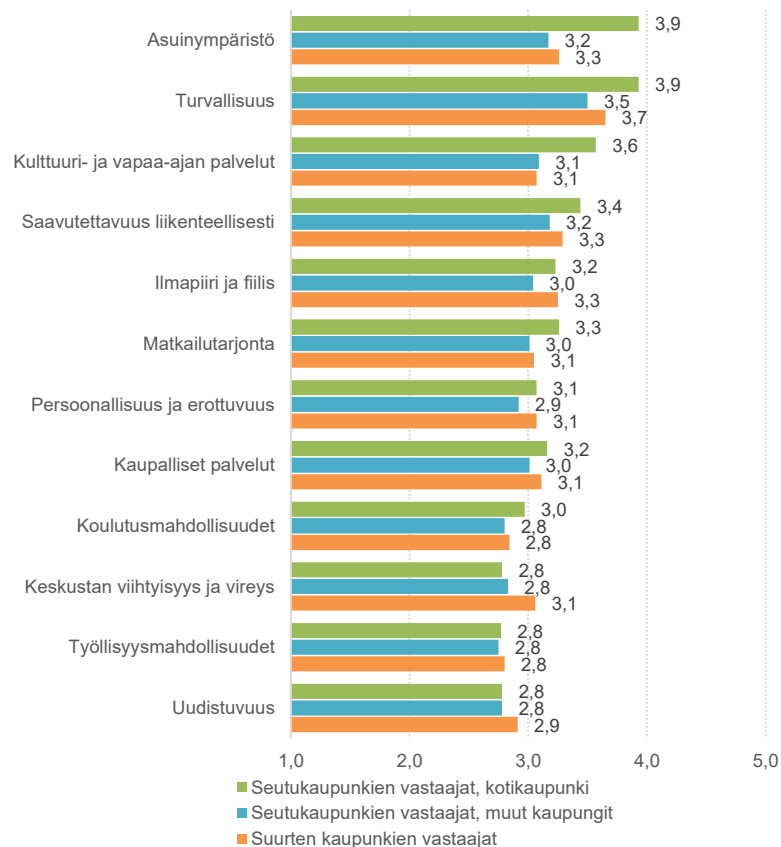
4.5 Seutukaupunkien vetovoimatekijät

Seutukaupunkien niin kutsuttuja kovia ja pehmeitä vetovoimatekijöitä voidaan arvioida asettamalla ne merkityksellisyysjärjestykseen. Näin voidaan tunnistaa myös kaupunkikohtaisia veto- ja pitovoimatekijöitä. Vastaajia pyydettiin arvioimaan kuinka vetovoimaisena he pitivät nimettyjä seutukaupunkeja eri tekijöiden osalta asteikolla 1-5, jossa 1 = ei lainkaan vetovoimaisena ...

5 = erittäin vetovoimaisena. Kokonaistarkastelu osoittaa, että seutukaupunkien keskeisinä vetovoimatekijöinä pidetään aiempien vuosien tapaan turvallisuutta, asuinympäristöä ja liikenteellistä saavutettavuutta.

Turvallisuus on noussut eniten etenkin suurten kaupunkien vastaajilla vetovoimatekijänä, kun taas asuinympäristö sekä kulttuuri- ja vapaa-ajan palvelut ovat kotikaupunkien arvioissa merkittävästi suuremmat. Kotikaupunkien arvioissa kärkeen nousivat näiden lisäksi matkailutarjonta sekä ilmapiiri ja fiilis. Suurten kaupunkien vastaajat arvostivat ilmapiiriä ja fiilistä, keskustan viihtyisyyttä ja vireyttä sekä uudistuvuutta muita vastaajaryhmiä suuremmiksi.

Vetovoimatekijöiden vaihteluväli oli selvästi pienempää ulkoisissa arvioissa. Erot ryhmien väleillä ovat kuitenkin pääosin pieniä kärkitekijöitä lukuun ottamatta.

KUVA: Vetovoimaisuustekijöiden arvioiden keskiarvot vastaajaryhmän mukaan

Suhteessa vuoteen 2022 tulokset ovat pääosin kokonaistasolla aiempaa vastaavat. Suurten kaupunkien vastaajien keskuudessa arviot ovat nousseet kaikissa tekijöissä 0,1 yksikköä. Kotikaupungin vetovoimatekijöiden merkitys oli kärkeksijöitä lukuun ottamatta laskenut. Muiden seutukaupunkien arviot olivat pääosin ennallaan.

ARVIOIDEN MUUTOS VUODESTA 2022	Suurten kaupunkien vastaajat	Seutukaupunkien vastaajat, muut kaupungit	Seutukaupunkien vastaajat, kotikaupunki
Asuin ympäristö	0,1	0,0	0,0
Turvallisuus	0,1	0,0	0,0
Kulttuuri- ja vapaa-ajan palvelut	0,1	0,0	0,1
Saavutettavuus liikenteellisesti	0,1	0,0	-0,1
Ilmapää ja fiilis	0,1	-0,1	-0,1
Matkailutarjonta	0,1	0,0	0,1
Persoonallisuus ja erottuvuus	0,1	0,0	-0,1
Kaupalliset palvelut	0,1	0,0	-0,1
Koulutusmahdollisuudet	0,1	0,0	0,0
Keskustan viihtyisyys ja viireys	0,1	0,1	0,0
Työllisyysmahdollisuudet	0,1	-0,1	-0,4
Uudistuvuus	0,1	0,0	-0,1

Kun näitä tuloksia tarkastellaan ikäryhmittäin, löytyy aineistosta selkeitä vaikutussuhteita iän suhteen. Muuttovetovoima on selvästi koko aineiston keskiarvoa suurempaa alle 35-vuotiaiden keskuudessa. Vastaavasti yli 55-vuotiaiden osalta muuttovetovoima laskee voimakkaasti. Samalla mielikuvissa ei ole yhtä voimakasta vaihtelua ikäryhmän mukaan. Vetovoimamittareissa korkeimpia arvioita antavat alle 24-vuotiaat sekä yli 65-vuotiaat. Kaikkein kriittisimpiä ovat 45-54-vuotiaat.

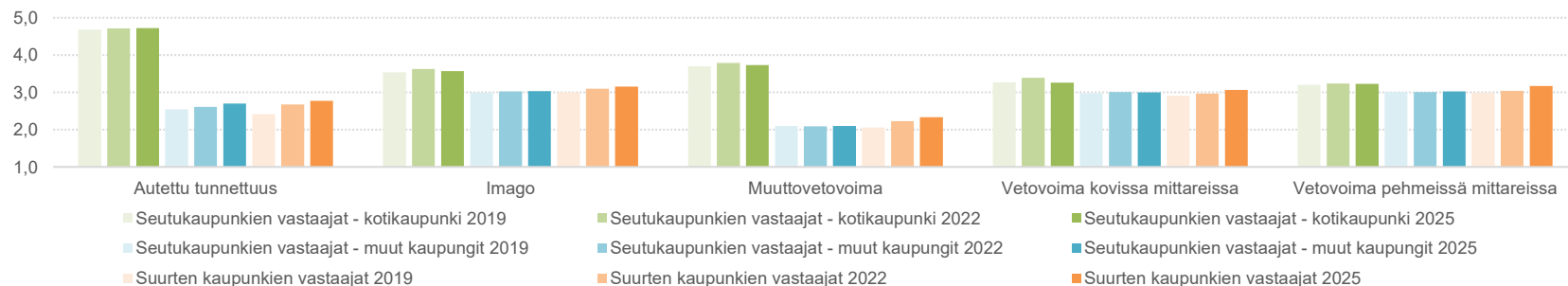
Kotitalouden muodon mukaisessa tarkastelussa muuttovetovoima on selvästi korkeinta lapsiperheissä ja matalinta yksinasuvilla. Arviot vetovoimatekijöihin eivät kuitenkaan vaihdelleen kotitalouden muodon mukaan.

4.6 Keskeiset tulokset päämittareiden osalta

Tutkimuksen päämittarit ovat kokonaistasolla nousseet sekä suurten kaupunkien, että muita kaupunkeja arvioivien seutukaupunkien vastaajien osalta. Kotikaupunkiaan arvioivilla päämittarit ovat pysyneet samassa tasossa tai hieman laskeneet edellisestä vuoden 2022 mittauksesta.

Luonnollisesti autettu tunnettuus on vahvinta kotikaupunkiaan arvioivilla, joka on pysynyt hyvin korkeana. Imagoarvioissa kotikaupunkiaan arvioineet arvottavat selvästi korkeammalle oman nykyisen kotikaupunkinsa, jonka myös valitsisivat uudelleen, mikäli olisivat muuttoharkinnan tilanteessa omassa elämässään. Nämä arviot olivat kuitenkin aavistuksen laskeneet edellisestä mittauksesta. Kotikaupungin pehmeät vetovoimatekijät koettiin edelleen vahvoiksi, mutta kovien vetovoimatekijöiden osalta nähdään laskua.

Ulkoisissa vastauksissa suurten kaupunkien asukkaiden osalta kaikki päämittarit ovat nousseet tasaisesti ja suhteessa enemmän kuin muiden seutukaupunkien vastaajilla. Muita kuin kotikaupunkiaan arvioitavien osalta kovat ja pehmeät vetovoimamittarit ovat nousseet ja tunnettuus parantunut seutukaupunkien vastaajilla. Tunnettuus ja imago ovat parantuneet suhteessa enemmän, kuin muuttovetovoima ja vetovoimatekijät kovien ja pehmeiden osalta. Muuttovetovoima on alhaisinta seutukaupunkien vastaajilla muihin kuin kotikaupunkiin. Pehmeissä vetovoimatekijöissä on kaikkein vähiten eroa eri vastaajaryhmissä, kun puolestaan tunnettuudessa ja muuttovetovoimassa eroa on eniten.

KUVA: Keskeiset tulokset päämittareiden osalta, vertailu vastaajan näkökulman mukaan, keskiarvot asteikoilla 1-5

4.7 Pehmeä vetovoimaindeksi

Ulkoinen pehmeä vetovoimaindeksi

Pehmeä vetovoimaindeksi kokoo autetun tunnettuuden, imagon, vetovoimatekijät ja muuttohalukkuuden tulokset yhteen. Ulkoisen pehmeän vetovoimaindeksin kärkeen nousevat Rauma, Kuusamo, Kalajoki, Parainen, Tornio ja Savonlinna. Suhteessa vuoden 2022 tuloksiin, sijoitustaan eniten parantaneet olivat Loimaa (+28), Valkeakoski (+27) ja Laitila (+20).

Heikoimmin ulkoisen pehmeän vetovoiman osalta menestyivät Alajärvi, Somero, Forssa, Kauhajoki ja Alavus. Sijoitustaan kokonaisindeksin osalta puolestaan merkittävästi heikentäneet seutukaupungit olivat Heinola (-14), Alavus (-14) sekä Äänekoski (-13).

Sisäinen pehmeä vetovoimaindeksi

Myös sisäinen pehmeä vetovoimaindeksi rakentuu autetun tunnettuuden, imagon, vetovoimatekijöiden ja muuttohalukkuuden mittareista, mutta seutukaupunkien asukkaiden kotikaupunkejaan koskevien arvioiden näkökulmasta. Tuloksia tarkasteltaessa on huomioitava, että aiempaa useammalla seutukaupungilla jäi vastausmäärä pieneksi ja yhteensä 11 seutukaupunkia puuttuu siksi sisäisestä laskennasta. Näihin lukeutuu kolme viime tutkimuksen kärkikymmenikössä ollutta kaupunkia (Lapua, Parainen ja Savonlinna).

Sisäisen pehmeän vetovoiman kärkeen nousevat Raasepori, Rauma, Kristiinankaupunki, Kalajoki ja Iisalmi. Kun taso on tasaista, mukana on myös suuria muutoksia tuloslistalla. Raaseporin lisäksi suuria muutoksia oli myös Oulaisella (+35) ja Loimaalla (+27). Heikoimmin sisäisen vetovoiman osalta pärjäsivät Kitee, Huittinen, Keuruu, Mänttä-Vilppula sekä Imatra. Vastaavasti eniten sijoitustaan heikentäneet ovat Huittinen (-25), Alavus (-25), Nurmes (-24) ja Keuruu (-23).

Ulkoinen pehmeä vetovoimaindeksin parhaan kaupungit

1. Rauma (+1)
2. Kuusamo (+1)
3. Kalajoki (-2)
4. Parainen (+1)
5. Tornio (+13)
6. Savonlinna (0)
7. Hamina (-3)
8. Valkeakoski (+27)
9. Iisalmi (-2)
10. Uusikaupunki (+17)

Sisäisen pehmeä vetovoimaindeksin parhaat kaupungit

1. Raasepori (+27)
2. Rauma (-1)
3. Kristiinankaupunki (+8)
4. Kalajoki (+13)
5. Iisalmi (+22)
6. Ylivieska (+6)
7. Kuusamo (-2)
8. Paimio (+5)
9. Heinola (0)
10. Kankaanpää (+5)

5. Maahanmuutto

5.1. Nykyisten asukkaiden käsitys maahanmuutosta

Uutena ulottuvuutena vuoden 2025 vetovoimatutkimuksessa selvitettiin myös eri sidosryhmien käsityksiä maahanmuutosta ja siihen liittyvistä asioista.

Seutukaupunkien nykyisiä asukkaita pyydettiin arvioimaan maahanmuuttoon liittyviä asioita oman kotikaupunkinsa osalta. Eniten samaa mieltä oltiin siitä, että maahanmuutto on tärkeä oman kaupungin elinvoiman ja väestönkehityksen näkökulmista. Yhtä paljon toivottiin oman kaupungin panostavan nykyistä enemmän vastaanottavuuteen ja kotoutumisen edistämiseen. Keskiarvot olivat kuitenkin melko neutraalit, ollen vain 3,1 asteikolla 1-5 samaa mieltä - eri mieltä.

Vähiten oltiin samaa mieltä siitä, että oman kotikaupungin asukkaat (kuntalaiset) suhtautuisivat maahanmuuttoon positiivisesti ja näkisivät sen mahdollisuutena. Yleisesti voidaan siten todeta, että kuntalaiset suhtautuvat maahanmuuttoon melko neutraalisti tai negatiivisesti.

Melko vähäiseksi nähtiin myös, että omassa kotikaupungissa olisi hyvät edellytykset maahanmuuttajien kotoutumiselle esimerkiksi asumisen, työllistymisen ja yrittämisen suhteen. Vastaavasti aktiivinen vastaanottavan ilmapiirin ja yhdenvertaisuuden edistäminen nähtiin melko vähäisenä tai neutraalina.

KUVA: Arvioi seuraavia maahanmuuttoon liittyviä asioita omasta ja kotikaupunkisi näkökulmasta. (Asteikko: 1= täysin eri mieltä ... 5= täysin samaa mieltä)

5.2. Henkilöstön ja luottamushenkilöiden käsitykset maahanmuutosta

Seutukaupunkien henkilöstön, eli viranhaltijoiden ja työntekijöiden sekä kaupunkien luottamushenkilöiden näkemykset maahanmuuttoon liittyvistä asioista suhteessa työnantajakaupunkiinsa olivat myönteisemmät kuin kotikaupungin nykyasukkailla. Maahanmuuton tärkeys elinvoiman ja väestökehityksen näkökulmista nähtiin tärkeäksi (3,6, kun asukkailla arvo oli 3,1 asteikolla 1-5).

Henkilöstö ja luottamushenkilöt olivat myös asukkaita enemmän sitä mieltä, että kaupunkiorganisaatio edistää aktiivisesti vastaanottavaa ilmapiiriä ja yhdenvertaisuutta (3,3, kun asukkailla 2,9).

Melko hyväksi (3,2) nähtiin tilanne, että omassa työyhteisössä tai luottamustoimiyhteisössä on riittävästi tietoa ja asiantuntemusta maahanmuuttoon ja kotoutumiseen. Vastaavasti melko hyväksi koettiin kaupungin edellytykset maahanmuuttajien kotoutumiselle (3,2), kun asukkaat kokivat ne heikommiksi (2,8).

Heikoimpana koettiin myös henkilöstön ja luottamushenkilöiden mielestä kuntalaisten suhtautuminen maahanmuuttoon, mikä oli lähes samaa tasoa verrattuna asukkaiden omaan näkemykseen (2,8, kun asukkailla 2,6).

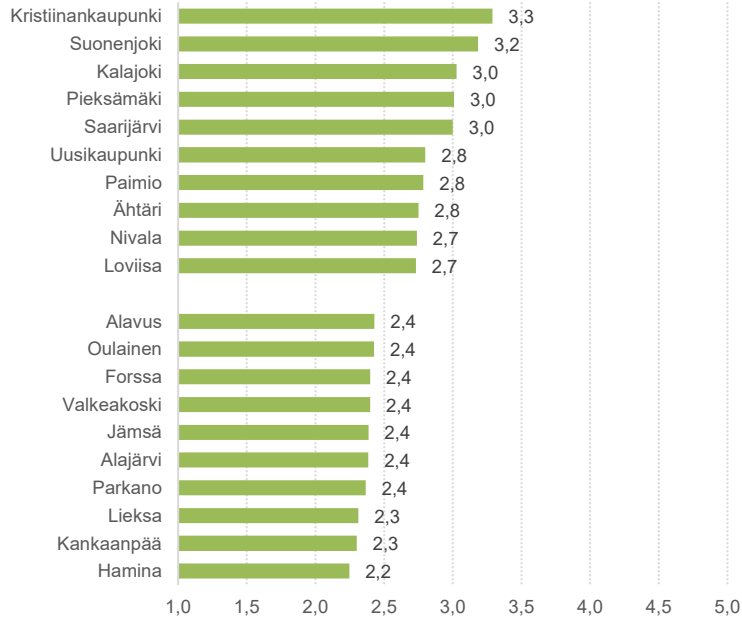
Näkemys kuntalaisten osin varautuneesta suhtautumisesta maahanmuuttoon ja sen mahdollisuuksiin jaettiin siis molemmissa sisäisissä kohderyhmissä.

KUVA: Arvioi seuraavia väittämiä oman kaupunkisi näkökulmasta sen mukaan, miten samaa tai eri mieltä olet (Asteikko: 1 = täysin eri mieltä ... 5 = täysin samaa mieltä)

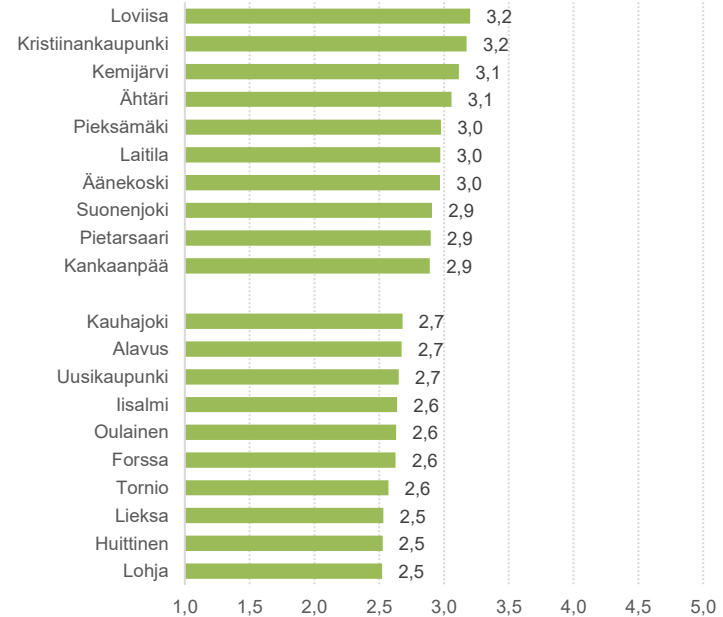
Arviot kuntalaisten vastaanottavuudesta

Seutukaupunkien asukkaista kuntalaisen vastaanottavuutta arvioitiin positiivisimmin Kristiinankaupungissa, Suonenjoella, Kalajoella, Pieksämäessä sekä Saarijärvellä.

KUVA: Kuntalaiset suhtautuvat maahanmuuttoon positiivisesti ja näkevät sen mahdollisuutena (Asteikko: 1 = täysin eri mieltä ... 5 = täysin samaa mieltä) – **asukkaiden** parhaat ja heikoimmat arviot

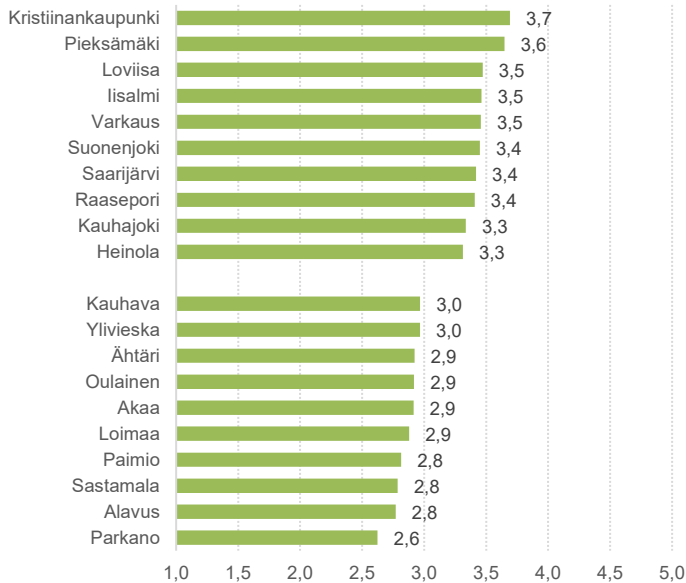
Kuntapäättäjät puolestaan arvioivat kuntalaisten suhtautumisen positiivisimmaksi Loviisassa, Kristiinankaupungissa, Kemijärvellä, Ähtärissä sekä Pieksämäellä. Molemmissa listoissa kärkipäähän sijoittuivat Kristiinankaupunki, Ähtäri, Pieksämäki ja Suonenjoki. Vastaavasti Lieksa, Forssa, Oulainen ja Alavus sijoittuivat molemmissa listoissa häntäpäähän.

KUVA: Kuntalaiset suhtautuvat maahanmuuttoon positiivisesti ja näkevät sen mahdollisuutena (Asteikko: 1 = täysin eri mieltä ... 5 = täysin samaa mieltä) – **kuntapäättäjien** parhaat ja heikoimmat arviot

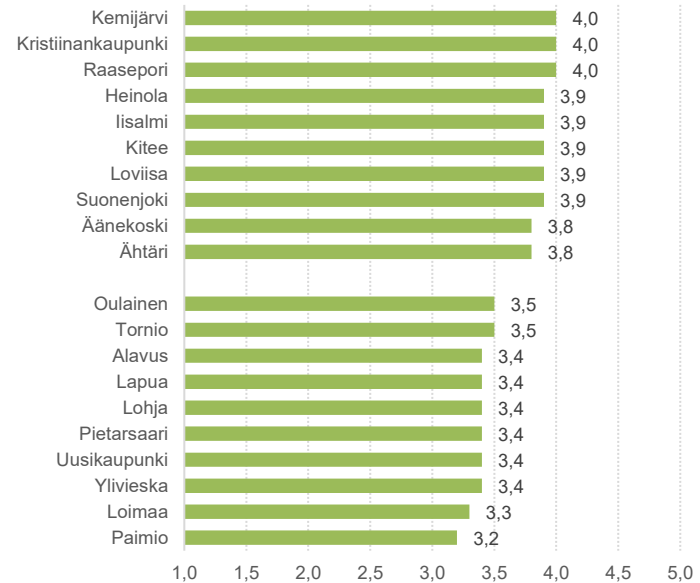
Maahanmuuton potentiaalin näkeminen

Pitkälti samat kaupungit arvioivat myös maahanmuuton tärkeyttä kaupungin elinvoimalle ja väestökehitykselle positiivisesti – tai kriittisesti suhteessa

KUVA: Näen maahanmuuton tärkeänä kaupunkimme elinvoiman ja väestökehityksen näkökulmista (Asteikko: 1 = täysin eri mieltä ... 5 = täysin samaa mieltä) – **asukkaiden** parhaat ja heikoimmat arviot

muihin seutukaupunkeihin. Jälleen Kristiinankaupunki on kärkipäässä sekä asukkaiden että kuntapäättäjäien arvioissa. Myös Raasepori, Heinola, Iisalmi, Loviisa ja Suonenjoki mahtuvat kärkikymmenikköön molemmista näkökulmista.

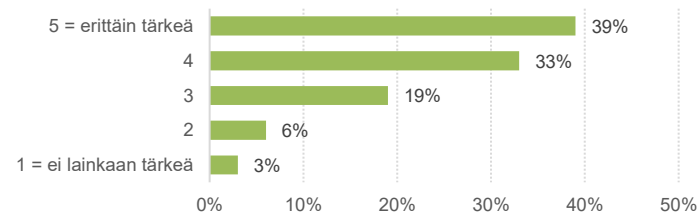

KUVA: Näen maahanmuuton tärkeänä kaupunkimme elinvoiman ja väestökehityksen näkökulmista (Asteikko: 1 = täysin eri mieltä ... 5 = täysin samaa mieltä) – **kuntapäättäjäien** parhaat ja heikoimmat arviot

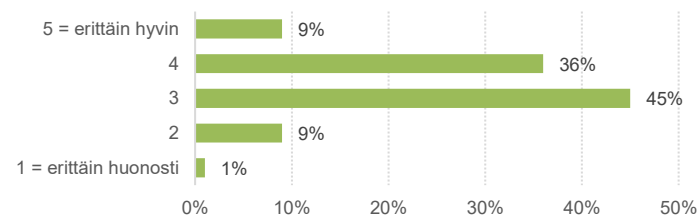
Maahanmuuttaneiden huomioiminen nähdään tärkeäksi kuntapäättäjien toimesta

Maahanmuuttaneiden ja heidän perheidensä tarpeiden huomioimista pitää tärkeänä tai erittäin tärkeänä 79 % seutukaupunkien henkilöstön ja luottamushenkilöstön vastaajista, keskiarvon ollessa 4,0 asteikolla 1-5. Maahanmuuttaneiden huomioiminen palveluissa nähdään siis tärkeänä, mutta palvelut eivät henkilöstön ja luottamushenkilöstön mielestä kaupungeissa vastaa tällä hetkellä tarpeeksi hyvin maahanmuuttaneiden ja heidän perheidensä tarpeita. Kysyttäessä miten hyvin koet kaupunkisi palveluiden vastaavan tällä hetkellä myös maahanmuuttaneiden ja heidän perheidensä tarpeita, on keskiarvo merkittävästi alhaisempi, ollen 3,4. 45 % henkilöstöstä tai luottamushenkilöistä kokee palvelujen vastaavan tarpeita hyvin tai erittäin hyvin. Suurin osa vastaajista antaa neutraalin arvion 3.

Kaupungin palveluiden nykytila maahanmuuttaneen väestön huomioimisen osalta ei ole riittävällä tasolla suhteessa siihen, miten tärkeäksi tämä koetaan.

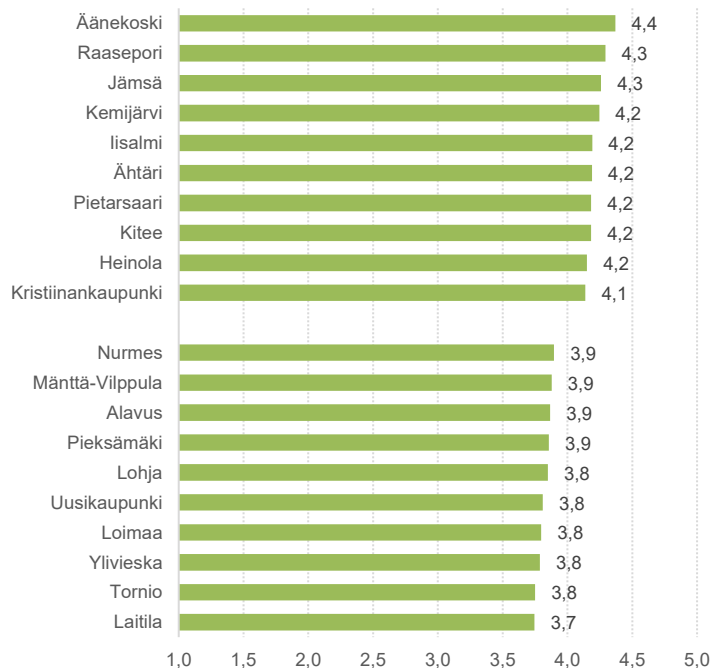

KUVA: Kuinka tärkeänä näet, että kaupunkisi palveluissa huomioidaan myös maahanmuuttaneiden ja heidän perheidensä tarpeita?

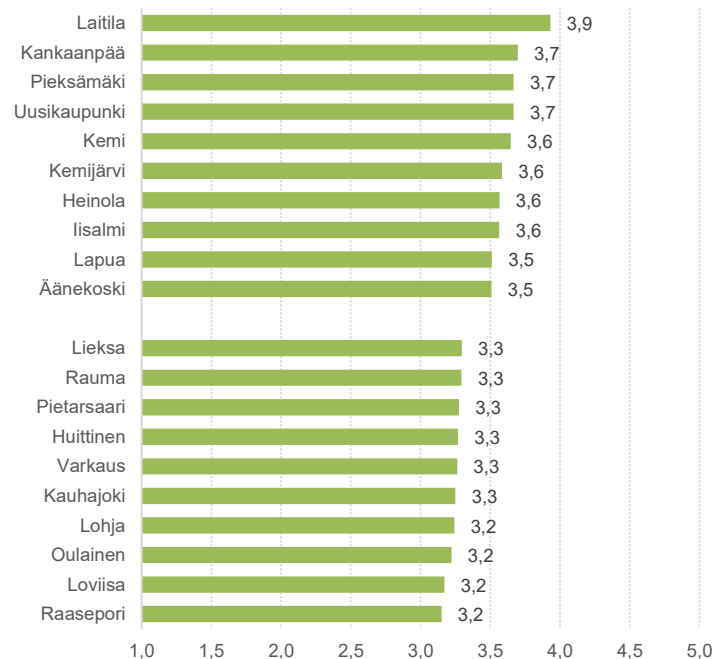
KUVA: Miten hyvin koet kaupunkisi palveluiden vastaavan tällä hetkellä myös maahanmuuttaneiden ja heidän perheidensä tarpeita?

56 mukana olleesta seutukaupungeista 17 osalta vastauksia oli alle 40, joten nämä kaupungit eivät ole mukana kaupunkivertailuissa. Maahanmuuttaneiden ja heidän perheidensä tarpeiden huomioiminen arvioitiin kaikkein tärkeimmäksi Äänekoskella, Raaseporissa, Jämsässä ja Kemijärvellä.

KUVA: Kuinka tärkeänä näet, että kaupunkisi palveluissa huomioidaan myös maahanmuuttaneiden ja heidän perheidensä tarpeita? (Asteikko: 1 = ei lainkaan tärkeä ... 5 = erittäin tärkeä)

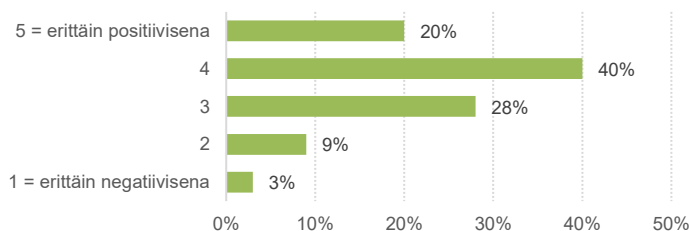
Vastaavasti palveluiden arvioitiin vastaavan parhaiten maahanmuuttaneiden ja heidän perheidensä tarpeita Laitilassa, Kankaanpäässä, Pieksämäellä, Uudessakaupungissa sekä Kemissä.

KUVA: Miten hyvin koet kaupunkisi palveluiden vastaavan tällä hetkellä myös maahanmuuttaneiden ja heidän perheidensä tarpeita? (Asteikko: 1 = erittäin huonosti ... 5 = erittäin hyvin)

Maahanmuuton vaikutusten arviointi

Yhteensä 60 % viranhaltijoista ja luottamushenkilöistä arvioi maahanmuuton vaikutukset kaupungilleen positiivisena ja 12 % negatiivisena. Vastausten keskiarvoksi muodostui 3,6 asteikolla 1-5. **Näkemykset painottuvat siis selkeästi positiiviseen, vaikkakin hajontaa näkemyksissä esiintyy.**

KUVA: Kuinka positiivisena itse näet maahanmuuton vaikutukset kaupungillesi?

Perusteluissa käsitellään maahanmuuton vaikutuksia eri kuntiin Suomessa, erityisesti sen merkitystä väestönkehitykselle, työvoiman saatavuudelle ja kulttuuriseen monimuotoisuuteen. Maahanmuutto nähdään sekä mahdollisuutena, että haasteena.

Maahanmuutto tuo henkilöstö- ja luottamushenkilövastaajien mielestä mukanaan useita hyötyjä, kuten lisääntyvän työvoiman ja verotulot, mikä voi

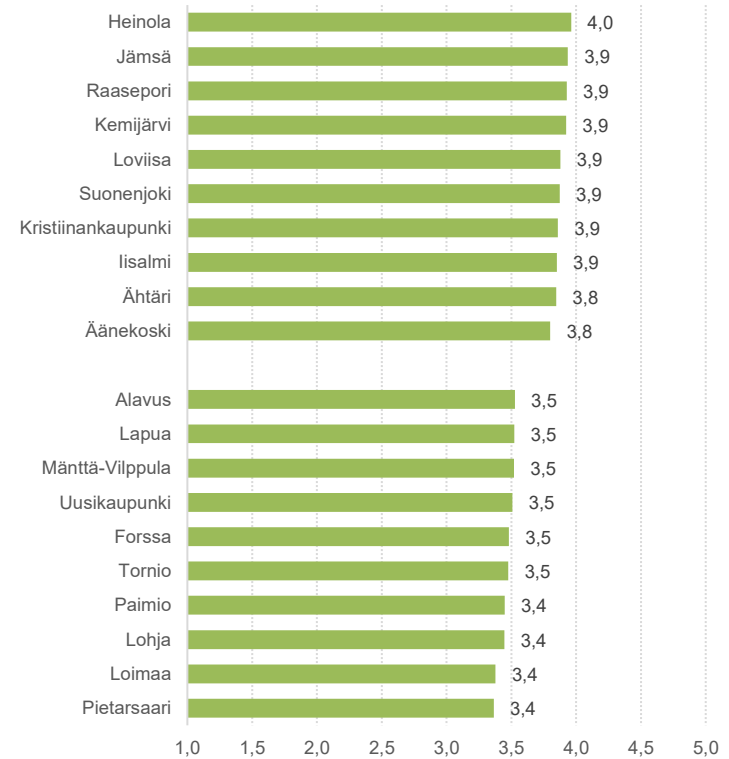
parantaa kuntien taloudellista tilannetta. Maahanmuuttajat perustavat yrityksiä ja tuovat uusia ideoita, mikä rikastuttaa paikallista kulttuuria ja monimuotoisuutta. Erityisesti työperäinen maahanmuutto nähdään tärkeäksi.

Kotoutumiseen liittyy vastausten perusteella myös haasteita, kuten kielimuuri ja kulttuurierot, jotka voivat vaikeuttaa sopeutumista paikalliseen kulttuuriin. Monissa kunnissa on huolia siitä, kuinka hyvin maahanmuuttajat oppivat kieltä ja sopeutuvat yhteiskuntaan. Koetaan, että asenteet maahanmuuttajia kohtaan vaihtelevat, ja ennakkoluulot voivat estää kotoutumista. Yhteisöllisyyden lisääminen ja eri kulttuurien välinen vuorovaikutus nähdään tärkeinä tekijöinä maahanmuuttajien integroitumisessa paikallisyhteisöön.

Vastauksissa korostuu, että maahanmuutto on monimutkainen ilmiö, joka tuo mukanaan sekä mahdollisuuksia, että haasteita. Kuntien on tärkeää kehittää kotouttamispolitiikkaansa ja luoda ympäristö, jossa maahanmuuttajat voivat menestyä ja osallistua aktiivisesti yhteiskuntaan. Tämä edellyttää niin resurssien kohdentamista kuin asenteiden muuttamista. Maahanmuutto voi olla avain tulevaisuuden elinvoimaisiin ja monimuotoisiin seutukaupunkeihin, jos se toteutetaan hallitusti ja yhteisön tarpeet huomioiden.

Positiivisimmin maahanmuuton vaikutukset kaupungille nähtiin Heinolassa, Jämsässä, Raaseporissa, Kemijärvellä ja Loviisassa. Samat kaupungit toistuvat positiivisimmissa arvioissa kysymyksestä riippumatta. Huomionarvoista on myös tulostason tasaisuus korkeimmat arviot antaneiden keskuudessa.

Myös matalimpien arvioiden osalta arviot ovat positiiviseen kallellaan keskiarvon ollessa selvästi kolmen yläpuolella.

KUVA: Kuinka positiivisena itse näet maahanmuuton vaikutukset kaupungillesi? (Asteikko 1 = erittäin negatiivisena ... 5 = erittäin positiivisena) – kuntapäättäjien parhaat ja heikoimmat arviot

Osallisuutta ja arkea tukevia palveluja

Viranhaltijoiden ja luottamushenkilöiden mielestä maahanmuuttajien kotoutumisen edistämisen palvelut ovat kehittyneet merkittävästi. Tutkimuksen avovastauksissa he kuvaavat, miten kaupungit ovat tarjonneet monipuolisia integroitumista edistäviä palveluja ja tukitoimia. Laaja valikoima erilaisia palveluja, kuten suomi toisena kielenä (S2) -opetusta, valmentavaa koulutusta ja erilaisia harrastusmahdollisuuksia mainitaan. Erityisesti koetaan, että ukrainalaisten kotoutumisen tukemisessa on onnistuttu hyvin, ja heille on järjestetty asunnot sekä koulupaikat nopeasti. Usea vastaaja mainitsee kaupunkeihin nimetyt maahanmuuttokoordinaattorit, joiden apu on ollut tärkeä käytännön asioissa. Yhteistyö eri toimijoiden välillä on toiminut hyvin, ja palvelut ovat olleet helposti saatavilla. Varhaiskasvatuksessa ja koulutuksessa maahanmuuttajataustaiset lapset on otettu hyvin vastaan. Opetuksen järjestäminen on ollut sujuvaa, ja koetaan, että koulut ovat olleet valmiita ottamaan uusia oppilaita vastaan.

Vaikka monilla alueilla on onnistuttu, vastaajat tunsivat myös haasteita. Resurssit ovat rajalliset, ja joissakin tapauksissa palveluiden saatavuus on ollut haasteellista. Vapaaehtoistyön merkitys on korostunut, ja monet vapaaehtoiset ovat auttaneet maahanmuuttajia integroitumaan. Yhteistyö eri järjestöjen kanssa on ollut avainasemassa onnistumisessa.

Vastaajia pyydettiin myös arvioimaan, mitä maahanmuuttoon liittyviä osa-alueita kaupungissa tulisi kehittää. Vastauksissa käsiteltiin kotoutumista Suomeen erityisesti kielen oppimisen, työllistymisen ja sosiaalisen integraation näkökulmista.

Vastaajat korostivat, kuinka tärkeää on parantaa maahanmuuttajien osallistumismahdollisuuksia ja kehittää palveluja, jotta he voivat integroitua suomalaiseen yhteiskuntaan. Vastauksissa ehdotettiin kielen opetusta, harrastustoimintaa ja työpaikkojen valmiuden lisäämistä maahanmuuttajien työllistämiseen. Koettiin tärkeäksi muuttaa asenteita myönteisemmiksi maahanmuuttajia kohtaan ja jakaa heidän menestystarinoitaan. Koettiin myös, että suomen kielen oppiminen on keskeinen osa kotoutumista. Kieliopetukseen tulisi panostaa enemmän, erityisesti aikuisille ja nuorille. Huolena on, että maahanmuuttajalapset eivät saa riittävästi tukea kielellisissä haasteissa, mikä vaikuttaa heidän koulu- ja työmenestykseensä.

Vastaajat näkevät työllistymisen tukemisen tärkeäksi. Maahanmuuttajille tulisi tarjota mahdollisuuksia työharjoitteluun ja työkokeiluun, mikä auttaisi heitä sopeutumaan suomalaiseen työelämään ja oppimaan kieltä. Maahanmuuttajien ja kantaväestön välinen vuorovaikutus on tärkeää, jotta maahanmuuttajat tuntevat itsensä osaksi yhteiskuntaa. Ehdotuksia ovat muun muassa kulttuuritapahtumien järjestäminen, joissa eri kulttuurien edustajat voivat kohdata toisiaan.

Vastauksissa myös ehdotetaan asumisen sijoittelua eri alueille, jotta ei syntyisi suuria maahanmuuttajakeskittyymiä. Koettiin, että yhteiskunnan on tärkeää kehittää maahanmuuttajien kotoutumista ja integroitumista tarjoamalla riittävästi resursseja, koulutusta ja tukea. Maahanmuuttajien osallistaminen yhteiskuntaan on avainasemassa, jotta he voivat elää ja työskennellä Suomessa sujuvasti.

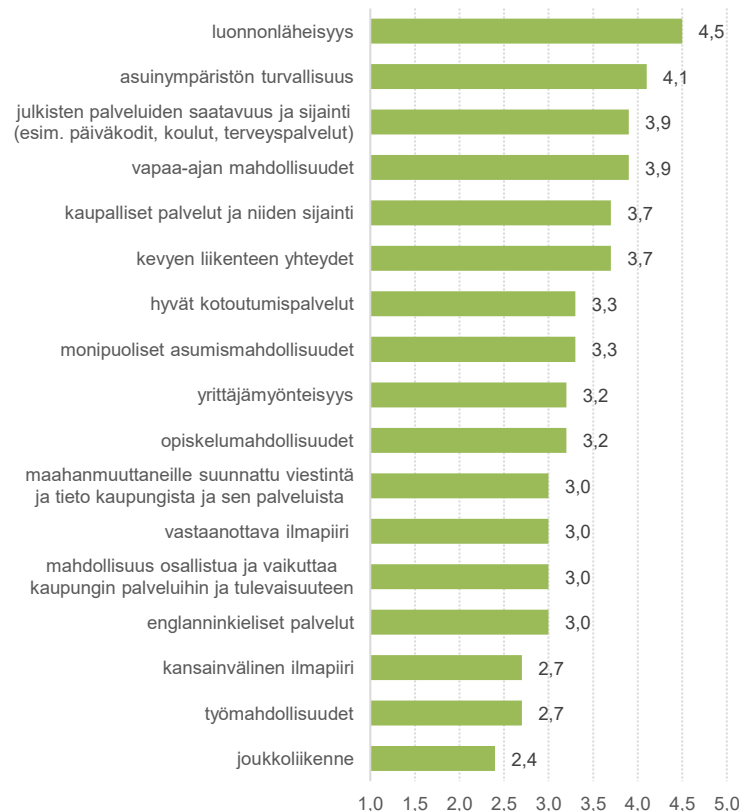
Oman kaupungin vetovoimatekijät

Viranhaltijoiden ja luottamushenkilöiden mielestä maahanmuuttaneiden näkökulmaa ajatellen omassa kaupungissa on onnistuttu parhaiten niissä tekijöissä, joita myös nykyiset asukkaat arvostavat kotikaupungissaan. Luonnonläheisyys ja asuinympäristön turvallisuus koettiin olevan parhaimmalla tasolla, kun vastaajia pyydettiin arvioimaan oman kaupungin veto- ja pitovoimatekijöiden tasoa maahanmuuttaneiden näkökulmasta. Molemmat saivat hyvän tai erittäin hyvän tason asteikolla 1-5.

Myös julkisten palvelujen, kuten päiväkodin, koulujen ja terveyspalvelujen saatavuuden ja sijainnin sekä vapaa-ajan palvelujen koettiin olevan hyvällä tasolla.

Heikoimmalla tasolla olivat joukkoliikenne (2,4), työmahdollisuudet ja kansainvälinen ilmapiiri (molemmat 2,7).

Neutraalille tai melko hyvälle tasolle arvioitiin maahanmuuttajille merkittävät kotoutumispalvelut (3,3) ja heille suunnattu viestintä (3,0), vastaanottava ilmapiiri (3,0) ja englanninkieliset palvelut (3,0) sekä mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa kaupungin palveluihin ja tulevaisuuteen (3,0).

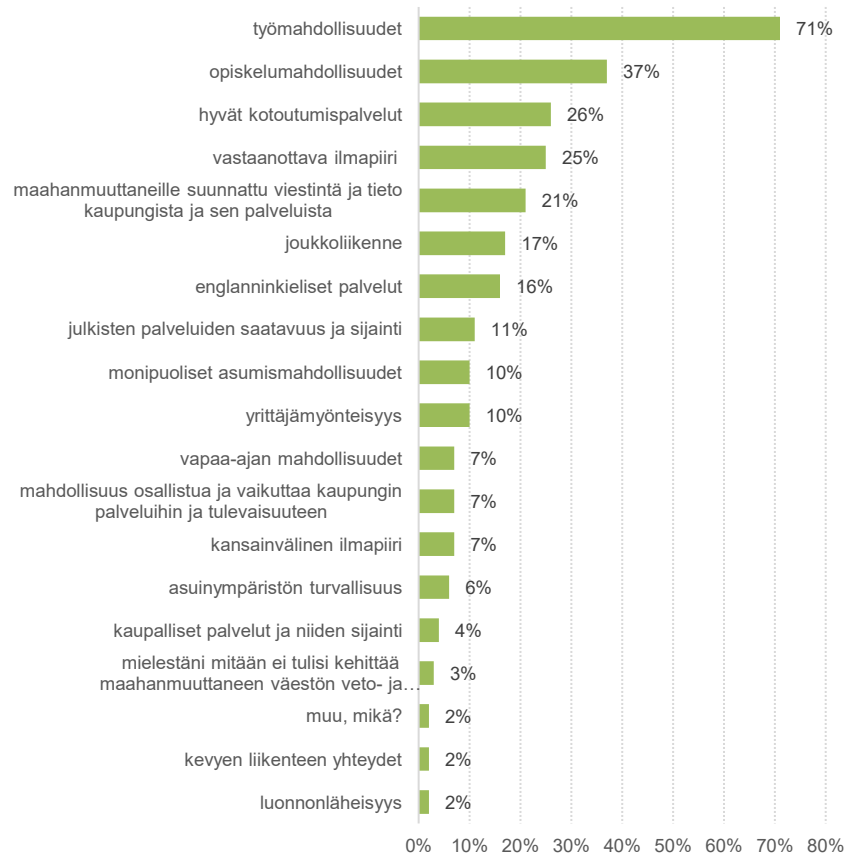
KUVA: Millä tasolla mielestäsi seuraavat veto- ja pitovoimatekijät ovat omassa kaupungissasi maahanmuuttaneen väestön näkökulmasta? (Asteikko: 1 = erittäin heikolla tasolla ... 5 = erittäin hyvällä tasolla)

Oman kaupungin kehityskohteet maahanmuuttaneita ajatellen

Valtaosa viranhaltija- ja luottamushenkilövastaajista nimesi työmahdollisuudet ylivoimaisesti tärkeimmäksi asiaksi, jota tulisi kehittää maahanmuuttaneen väestön veto- ja pitovoiman edistämiseksi omassa seutukaupungissa.

Seuraavaksi useimmin nimettiin opiskelumahdollisuudet, hyvät kotoutumispalvelut sekä vastaanottava ilmapiiri. Myös maahanmuuttaneille suunnattua viestintää ja tiedonsaantia kaupungista ja sen palveluista tulisi kehittää.

Joukkoliikenne ja englanninkieliset palvelut mainittiin nekin, mutta jäivät kärjen kehittämiskohteista. Myöskään kansainvälinen ilmapiiriä ei nähty tärkeäksi kehittämiskohteeksi.

KUVA: Valitse 3 tärkeintä tekijää, joita tulisi kaupungissasi erityisesti kehittää maahanmuuttaneen väestön veto- ja pitovoiman edistämiseksi.

Viranhaltijat kriittisempiä kuin luottamushenkilöt

Luottamushenkilöt kokevat oman kaupunkiorganisaation maahanmuuttoasioiden edistämisen ja kuntalaisten suhtautumisen paremmaksi kuin viranhaltijat ne näkevät. Viranhaltijat ja työntekijät ovat kriittisempiä maahanmuuttajia tukevien asioiden edistämiseen, mutta kokevat ne puolestaan tärkeämmiksi. He myös näkevät enemmän haasteita kuntalaisten eli seutukaupunkien asukkaiden suhtautumisessa maahanmuuttoon ja maahanmuuttajiin.

Luottamushenkilöt näkevät maahanmuuttajia ajatellen erittäin hyvällä tasolla olevina luonnonläheisyyden, turvallisuuden ja vapaa-ajanpalvelut. Heikoimpina he näkevät joukkoliikenteen ja työmahdollisuudet sekä kansainvälisen ilmapiirin. Työ- ja opiskelumahdollisuudet sekä vastaanottava ilmapiiri nähdäänkin tärkeimpinä kehityskohteina. Myös erikielisten palvelut nähdään kehityskohteena. Maahanmuuttajien kotouttamispalvelut he arvioivat hyvälle tasolle.

- 3,7/5 ka näkee maahanmuuton positiivisena: maahanmuuttajia tarvitaan työvoiman näkökulmasta omaan kotikaupunkiin.
- 3,9/5 ka pitää tärkeinä, että kaupungin palveluissa huomioidaan maahanmuuttajien ja heidän perheidensä palvelut
- 3,6/5 ka palvelut vastaavat maahanmuuttajien ja heidän perheidensä tarpeisiin
- 28% samaa mieltä, että oman kaupungin asukkaat suhtautuvat positiivisesti maahanmuuttoon ja näkevät sen mahdollisuutena.

- lähes puolet (48%) kokee, että kaupunkiorganisaatio edistää aktiivisesti vastaanottavaa ilmapiiriä ja yhdenvertaisuutta.

Viranhaltijat ja työntekijät kokevat vastaavasti, että luonnonläheisyys, turvallisuus ja vapaa-ajanpalvelut ovat maahanmuuttajia ajatellen hyvällä tasolla. Heikoimpina he näkevät joukkoliikenteen ja työmahdollisuudet sekä kansainvälisen ilmapiirin. Työ- ja opiskelumahdollisuudet nähdään heidänkin toimestaan tärkeimpinä kehityskohteina, mutta vastaanottavaa ilmapiiriäkin tärkeämpänä kotouttamispalvelut.

- Parhaiten omassa työkaupungissa onnistutaan maahanmuuttajalasten koulu- ja opetusasioissa.
- 3,6 ka näkee itse maahanmuuton positiivisena: työvoimaa ja asukkaita tarvitaan
- 69% (4,0 ka) pitää tärkeinä, että kaupungin palveluissa huomioidaan maahanmuuttajien ja heidän perheidensä palvelut
- 3,4 ka palvelut vastaavat maahanmuuttajien ja heidän perheidensä tarpeisiin (lähes puolet 46% vastasi 3/5, eli ei osaa arvioida tai arvioi neutraalisti)
- vain 18% kokee, että kuntalaiset suhtautuvat positiivisesti maahanmuuttoon ja näkevät sen mahdollisuutena.
- 40% kokee, että kaupunkiorganisaatio edistää aktiivisesti vastaanottavaa ilmapiiriä ja yhdenvertaisuutta.

Molemmat kuntapäätäjryhmistä kokevat, että suurin osa kotikaupungin asukkaista suhtautuu negatiivisemmin maahanmuuttoon, eli vastaanottavuus on heidän näkökulmastaan heikkoa.

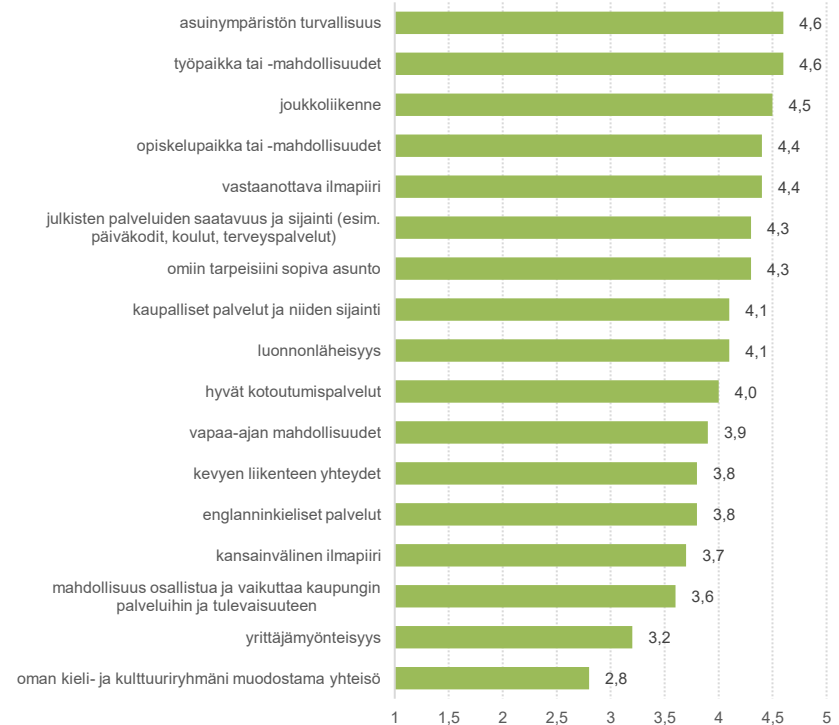
5.3. Maahanmuuttaneiden käsitys seutukaupunkien vetovoimasta

Asuinpaikan valinta

Maahanmuuttajavastaajien asuinpaikan valinnassa korostuvat asuinympäristön turvallisuus ja työpaikka tai työllisyysmahdollisuudet, jotka arvotetaan yhtä tärkeiksi (4,6/5). Heti perässä on joukkoliikenne (4,5/5). Kolmen valintatekijän tuntumassa tulevat myös opiskelupaikka tai – mahdollisuudet (4,4), vastaanottava ilmapiiri (4,4), julkisten palvelujen saatavuus ja sijainti (4,3) sekä omiin tarpeisiin sopiva asunto (4,3). Tekijöiden arvostus on merkittävästi korkeammalla tasolla, kuin kantasuomalaisten alle neljään (korkein 3,9/5) yltävät arviot eri vetovoimatekijöistä. Arvostusten tasoon voivat vaikuttaa erilaiset kulttuuriset arviointitottumukset.

Melko tärkeiksi maahanmuuttajat kokivat hyvät kotoutumispalvelut, englanninkieliset palvelut ja kansainvälisen ilmapiirin. Nämä eivät kuitenkaan ohjaa asuinpaikan valintaa.

Vähiten tärkeää asuinpaikan valintaa määrittävä tekijä maahanmuuttaneiden mielestä oli oman kieli- ja kulttuuriryhmän muodostama yhteisö. Näin voidaan tulkita, että oman kieli- ja kulttuuriyhteisön perässä ei muuteta seutukaupunkeihin, vaan valintaa määrittävät enemmän kovat vetovoimatekijät ja vastaanottava ilmapiiri. Yrittäjämysteisyys ja mahdollisuus vaikuttaa kaupungin palveluihin ja tulevaisuuteen koettiin vastaavasti vähemmän tärkeiksi valintatekijöiksi asuinpaikkaa valitessa.

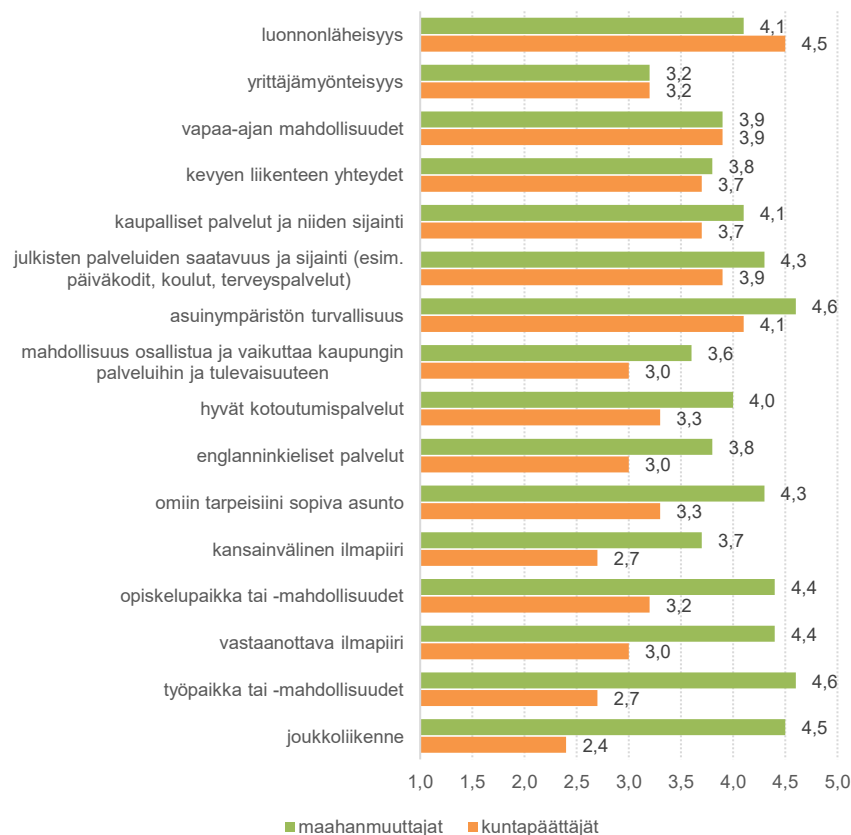

KUVA: Kuinka tärkeitä seuraavat tekijät ovat itsellesi, kun valitset Suomessa asuinpaikkaasi? Asteikko: 1=ei lainkaan tärkeä...5=erittäin tärkeä.

Vastaajaryhmien näkemyserot vetovoimatekijöistä

Kaupungin henkilöstö sekä luottamushenkilöt arvioivat luonnonläheisyyden olevan maahanmuuttajien näkökulmasta onnistunein pito- ja vetovoimatekijä omassa kotikaupungissaan. Kuitenkin se oli itse maahanmuuttaneilta kysyttäessä vasta 9. tärkein valintatekijä.

Niissä tekijöissä, joiden perusteella maahanmuuttajat valitsevat asuinpaikkansa, onnistutaan kuntapäättäjien mielestä maahanmuuttajia ajatellen heikoimmin. Suurimmat näkemyserot olivat joukkoliikenteen ja työllistymismahdollisuuksien osalta. Näissä erot olivat jopa yli kaksi yksikköä (joukkoliikenne maahanmuuttajat 4,5, kuntapäättäjät 2,4). Työpaikka- tai työmahdollisuudet sekä kovista vetovoimatekijöistä myös opiskelumahdollisuudet nousivat maahanmuuttaneilla tärkeiksi tekijöiksi, samalla kun kuntapäättäjät arvioivat niiden onnistumisen melko alhaiseksi. Myös vastaanottavan ilmapiirin osalta oli vastaajaryhmissä suuri ero: maahanmuuttaneille tärkeystekijänä jopa 4,4/ 5, kun kuntapäättäjien mielestä onnistumisen taso maahanmuuttajia ajatellen oli heikohko 3,0/5.

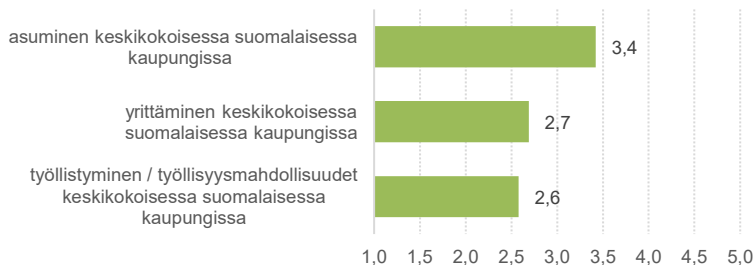

KUVA: Veto- ja pitoimatekijöiden arviot – vertailut kuntapäättäjien ja maahanmuuttajien vastauksista järjestettynä eron mukaan

Mielikuvat seutukaupungeista yleisesti

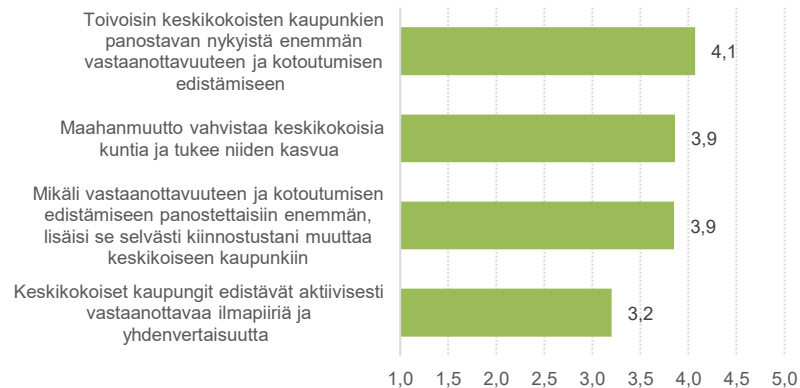
Maahanmuuttajavastaajien mielikuvat seutukaupungeista asuinpaikkana ovat melko myönteiset (3,4/5), mutta työllistymisen ja yrittämisen osalta mielikuvat ovat melko heikot (2,6 ja 2,7/5).

Maahanmuuttajavastaajat toivovat vahvasti (4,1/5), että keskikokoiset kaupungit panostaisivat nykyistä enemmän vastaanottavuuteen ja kotoutumisen edistämiseen. Vastaanottava ilmapiiri nousikin 4. tärkeimmäksi vetovoimatekijäksi. Maahanmuuttaneet kokevat itsekin, että maahanmuutto vahvistaisi keskikokoisia kaupunkeja ja niiden kasvua, mistä samaa mieltä olivat seutukaupunkien asukkaat ja kuntapäätäjät.

KUVA: Arvioi asteikolla 1-5, kuinka hyvät mahdollisuudet itselläsi ja perheelläsi olisi elää tällaisessa keskikokoisissa suomalaisessa kaupungissa seuraavista näkökulmista:
Asteikko: 1=erittäin huonot mahdollisuudet ...5=erittäin hyvät mahdollisuudet

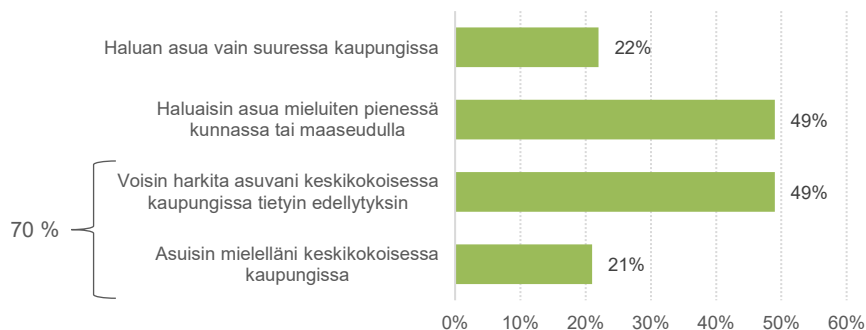
Maahanmuuttajavastaajilla oli kuitenkin melko neutraali mielikuva (3,2 /5) siitä, että keskikokoiset kaupungit edistäisivät aktiivisesti vastaanottavaa ilmapiiriä ja yhdenvertaisuutta. Kiinnostus muuttaa seutukaupunkiin parani kuitenkin merkittävästi, mikäli mielikuva edistämisestä kehittyisi positiivisemmaksi.

KUVA: Kun ajattelet suomalaisia keskikokoisia kaupunkeja, mitä mieltä olet seuraavista väittämistä? Asteikko: 1=täysin eri mieltä ...5=täysin samaa mieltä

Maahanmuuttaneissa vastaajissa on suurta potentiaalia muuttamaan seutukaupunkeihin

Maahanmuuttajavastaajissa on kuitenkin suurta potentiaalia muuttamaan seutukaupunkeihin. Vain joka viides (22%) sanoo haluavansa asua vain suuressa kaupungissa, kun taas 70 % vastaajista kertoo, että asuisi mielellään keskikokoisessa kaupungissa tai voisi harkita asumista sellaisessa. Vastaavasti myös puolet (49%) haluavansa asua pienessä kunnassa tai maaseudulla.

KUVA: Mikä seuraavista vaihtoehdoista kuvaa parhaiten suhtautumistasi keskikokoisessa kaupungissa asumiseen?

Maahanmuuttajien avoimissa vastauksissa esitettiin parannustarpeita ja toiveita, jotka lisäisivät kiinnostusta muuttaa keskikokoisiin kaupunkeihin Suomessa. Keskeisimpänä mainittiin työpaikkojen saatavuus, joka vaikuttaa maahanmuuttajien halukkuuteen muuttaa. Vastaajat korostavat tarvetta koulutusta ja osaamista vastaaville työmahdollisuuksille. Lisäksi englanninkielisten työmahdollisuuksien ja palvelujen saatavuus koettiin tärkeäksi. Hyvä julkinen liikenne on toinen keskeinen tekijä, jotta ihmiset voivat liikkua helposti töihin kaupunkien välillä.

Kulttuuri- ja vapaa-ajan mahdollisuudet ovat myös tärkeitä. Kaivataan enemmän kulttuuriaktiiviteetteja ja sosiaalisia tapahtumia, jotka tukevat yhteisöllisyyttä.

Kotoutumisen edistämisen palvelut, jotka esimerkiksi auttavat maahanmuuttajia sopeutumaan ja löytämään ystäviä, koettiin välttämättömiä. Koulutusmahdollisuudet, erityisesti kielikurssit, ovat tärkeitä maahanmuuttajien ja heidän lastensa sopeutumiselle. Asumisen osalta halvemmat vuokrat ja hyvät asuinolosuhteet ovat tärkeitä muuttokynnystä madaltavia tekijöitä.

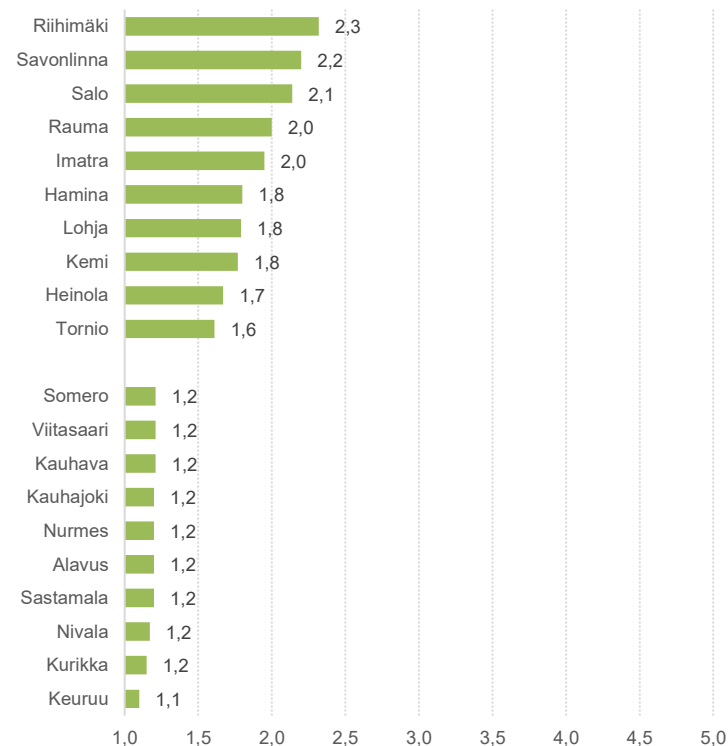
Myös yhteisön ja paikallisten suhtautuminen maahanmuuttajiin on keskeinen tekijä, joka vaikuttaa muuttopäätöksiin. Hyvät palvelut, kuten terveydenhuolto ja koulut, ovat välttämättömiä houkuttelevassa ympäristössä. Luonnonläheisyys ja rauhallinen ympäristö ovat tärkeitä, mutta niiden tulee olla helposti saavutettavissa ja ne koetaan enemmän lisähyötyä tuovina.

Seutukaupunkien tunteminen

Maahanmuuttajavastaajilta kerättiin myös arvioita seutukaupunkien tunnettuudesta, imagosta ja houkuttelevuudesta. Kullekin vastaajalle arvottiin 10 seutukaupunkia arvioitavaksi. Keskimäärin kutakin kuntaa arvioi noin 60 vastaajaa.

Kokonaistarkasteluna seutukaupunkien tunnettuus maahanmuuttaneiden keskuudessa on erittäin heikkoa. Edes autetusti vain Riihimäki, Savonlinna, Salo, Rauma ja Imatra tunnetaan hieman muita paremmin. Selittävänä tekijänä on todennäköisesti teollisuuden työllisyysmahdollisuudet tai kaupungin opiskelumahdollisuudet.

Muutoin seutukaupungit eivät maahanmuuttaneiden silmissä eroa toisistaan tai niitä on edes nimeltä vaikea tunnistaa.

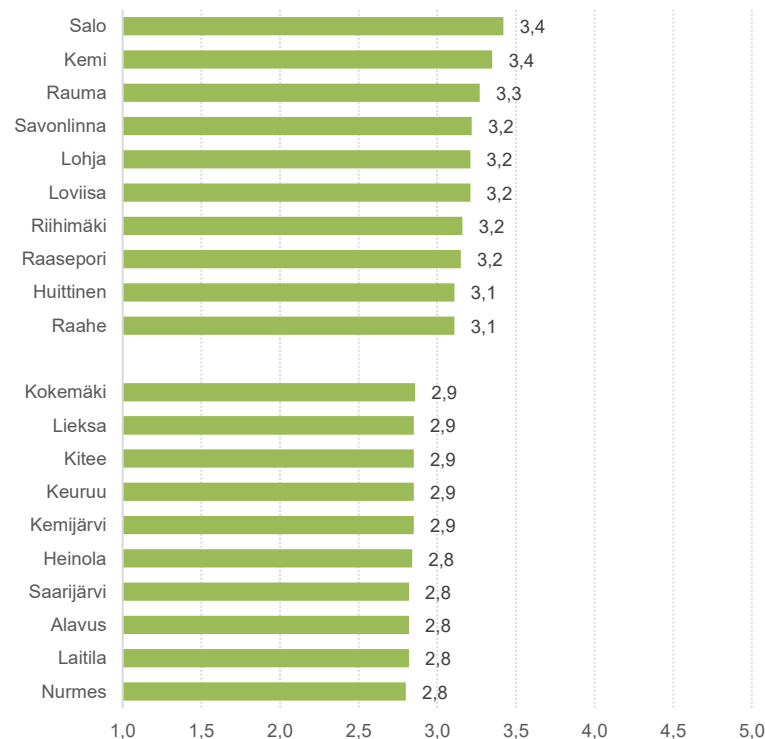
KUVA: Kuinka hyvin tunnet seuraavat kaupungit? (Asteikko: 1 = en tunne lainkaan ... 5 = tunnen erittäin hyvin)

Seutukaupunkien imago

Maahanmuuttaneiden mielikuvat seutukaupungeista autetulla tunnettuudella ovat kuitenkin merkittävästi myönteisempiä, kuin tunnettuus antaa ymmärtää. Hieman vahvemman tunnettuuden Salo, Rauma, Savonlinna ja Riihimäki saavat myös korkeammat imagoarviot. Näiden lisäksi kymmenen parhaan joukossa ovat Kemi, Lohja, Loviisa, Raasepori, Huittinen ja Raahе.

Heikoimmat imagoarviot maahanmuuttaneilta saavat Nurmes, Laitila, Alavus, Saarijärvi ja Heinola. Näistä Alavus ja Nurmes saivat myös heikoimmat tunnettuusarviot.

Imagoa on arvioitu pitkälti neutraaliksi, mikä todennäköisesti viittaa heikkoon tunnettuuteen. Heikosta tunnettuudesta johtuen vastaajilla ei ole positiivisia eikä negatiivisia mielikuvia.

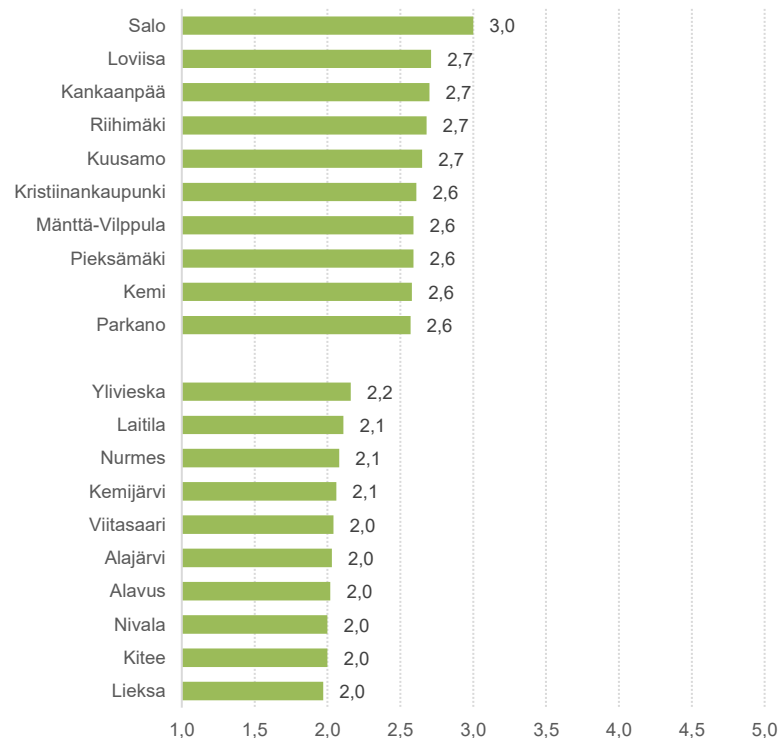
KUVA: Millainen mielikuva sinulla on seuraavista kaupungeista? (Asteikko: 1 = erittäin negatiivinen ... 5 = erittäin positiivinen)

Seutukaupunkien houkuttelevuus

Maahanmuuttajavastaajien keskuudessa parhaimman muuttovetovoiman saa Salon kaupunki, kun heiltä kysytään voisivatko harkita seuraavia seutukaupunkeja asuinpaikan mahdollisessa valintatilanteessa, mikäli elämäntilanne opiskelun, työpaikan tai perhesuhteiden osalta mahdollistaisi muuttamisen. Tasaluvuin seuraavaksi houkuttelevimmat ovat Loviisa, Kankaanpää, Riihimäki ja Kuusamo. Heti näiden perässä ovat myös Kristiinankaupunki, Mänttä-Vilppula, Pieksämäki, Kemi ja Parkano. Eroa kaupunkien välillä Saloa lukuun ottamatta ei siis ole.

Heikoimman houkuttelevuuden kaupungit ovat Lieksa, Kitee, Nivala, Alavus, Alajärvi ja Viitasaari.

Kokonaiskuvassa erot eivät ole suuria tai ovat jopa olemattomia. Kärkikaupunkien vetovoimaa selittävät mielikuvat työ- ja opiskelupaikkojen mahdollisuuksista, mitä maahanmuuttaneet pitivät tärkeimpinä vetovoimatekijöinä asuinympäristön turvallisuuden ja vastaanottavan ilmiöpiirin rinnalla.

KUVA: Jos olisit nyt asuinpaikan valintatilanteessa, voisitko harkita muuttamista seuraaviin kaupunkeihin (mikäli elämäntilanteesi opiskelun, työpaikan, perhesuhteiden jne. suhteen mahdollistaisi muuttamisen)? (Asteikko: 1 = ei lainkaan todennäköistä ... 5 = erittäin todennäköistä)

Hyvät puolet ja haasteet keskikoiseen kaupunkiin muuttamisessa

Rauhallisuus, yhteisöllisyys ja edullisempi asuminen hyötyinä

Useat maahanmuuttajavastaajat korostivat rauhallista elämäntapaa, yhteisöä ja luonnon läheisyyttä keskikokoiseen kaupunkiin muuttamisen hyvänä puolena. Vaikka nämä tekijät eivät ole primäärisiä asuinpaikan valintatekijöitä, nähdään ne lisäarvoa ja hyötyä tuovina ominaisuuksina. **Keskikokoiset kaupungit tarjoavat mahdollisuuden elää rauhallisemmassa ympäristössä, jossa on vähemmän liikennettä ja melua verrattuna suurkaupunkeihin.**

Maahanmuuttaneet arvostavat myös keskikokoisten kaupunkien **yhteisöllisyyttä**. He kokevat, että pienemmissä kaupungeissa on helpompaa luoda **sosiaalisia suhteita ja tuntea itsensä osaksi yhteisöä**, joskaan suuresta kaupungista ei muuteta oman kieli- tai kulttuuriryhmän perässä. **Tämä voidaan tulkita, että maahanmuuttaneet toivoisivat kuuluvansa paikallisyhteisöön, mikäli muuttaisivat pienempään kaupunkiin.**

Kolmas houkutteleva tekijä etenkin perheitä perustaville on **edullisemmat asumis- ja elinkustannukset**.

Työllistymismahdollisuuksien puute suurin haaste

Maahanmuuttaneiden näkökulmasta tärkein valintatekijä asuinpaikkaa ajatellen on **työllistymismahdollisuudet**. Monilla vastaajilla on huolia työpaikkojen **puutteesta ja vaikeudesta löytää työtä, erityisesti jos ei puhu suomea**. Toinen merkittävä asumiseen, opiskeluun ja etenkin työllistymiseen liittyvä haaste on **joukkoliikenneyhteyksien puute**. Monet vastaajat mainitsivat, että auto on välttämätön kulkuväline, mikä voi olla ongelma niille, jotka eivät voi tai halua omistaa autoa.

Yhteisön ja kulttuurin haasteet ovat merkittäviä keskikokoisissa kaupungeissa asuville ulkomaalaisille. **Yhteisöllisyys koettiin lisäarvoa tuovana hyötynä, mutta nähdään myös haasteena**. Vastaajat kokevat, että **paikalliset ihmiset voivat olla sulkeutuneita ja välinpitämättömiä maahanmuuttaja-asukkaita kohtaan**. Lisäksi kulttuuri- ja viihdemahdollisuudet ovat keskikokoisissa kaupungeissa usein vähäisemmät kuin suurissa kaupungeissa, mikä voi maahanmuuttaneiden vastaajien mielestä **rajoittaa myös sosiaalista elämää**.

Eri syyt muuttaa Suomeen – erilaiset tekijät korostuvat

Työperäinen maahanmuutto, 19% vastaajista (sis. myös puolison työ)

Vastaajista puolet 25-34-vuotiaita, neljäsosa 35-44-vuotiaita; korkeasti koulutettuja naisia 2/3, jotka asuneet yli 3vuotta Suomessa,

Tärkeystekijät: työpaikka tai -mahdollisuudet (4,8) , asuinympäristön turvallisuus (4,6), vastaanottava ilmapiiri (4,5), joukkoliikenne (4,4),

- 51% kokee, että on hyvät mahdollisuudet asua, vain 20% työllistyy itsellä ja perheellä
- Tunnetuimmat seutukaupungit järjestyksessä Savonlinna, Salo, Tornio, Kankaanpää, Imatra
- 55% harkitsisi muuttavansa keskikokoiseen kaupunkiin mikäli edellytykset (työ) mahdollistaisivat.
- Muuttoharkinnan top 5: Kankaanpää, Salo, Savonlinna, Mänttä-Vilppula, Hamina
- keskikokoisen kaupungin lisäarvo/ hyötyjä: yhteisö ja luonto

Opiskeluperäinen maahanmuutto, 45% vastaajista

Vastaajissa nuoria ja korkeasti koulutettuja; 75% alle 35-vuotiaita, asunut vain lyhyen aikaa Suomessa

Tärkeystekijät: joukkoliikenne 4,7; opiskelupaikka 4,7; asuinympäristön turvallisuus (4,6), työpaikka tai -mahdollisuudet (4,5) , vastaanottava ilmapiiri (4,3).

- 48% kokee, että hyvät mahdollisuudet asua, vain 24% työllistyy itsellä ja perheellä
- 32% kokee, että keskikokoiset kaupungit edistävät aktiivisesti vastaanottavaa ilmapiiriä ja yhdenvertaisuutta
- Tunnetuimmat järjestyksessä Riihimäki, Savonlinna, Imatra, Heinola, Salo
- Muuttoharkinnan top 5: Riihimäki, Salo, Paimio, Mänttä-Vilppula, Hamina
- hyötyjä luonnonläheisyys, ilmapiiri ja yhteisö

Turvapaikan hakijoita/pakolaisia, 15% vastaajista

Koulutustaustassa myös peruskoulu tai ammatillinen koulutus

Tärkeystekijät: asuinympäristön turvallisuus (4,8), työpaikka tai -mahdollisuudet (4,6) , julkisten palvelujen saatavuus, hyvät kotoutumispalvelut, joukkoliikenne ja vastaanottava ilmapiiri (4,3).

- 60% kokee, että hyvät mahdollisuudet asua, vain 22% työllistyy itsellä ja perheellä
- Tunnetuimmat järjestyksessä Savonlinna, Riihimäki, Kokemäki, Kemi, Forssa, Rauma
- Muuttoharkinnan top 5: Kuusamo, Tornio, Heinola, Kauhajoki, Kemi

6. Toivottu asumismuoto

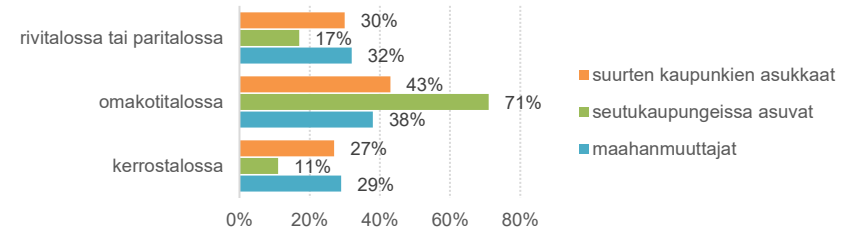

Toivottu asumismuoto

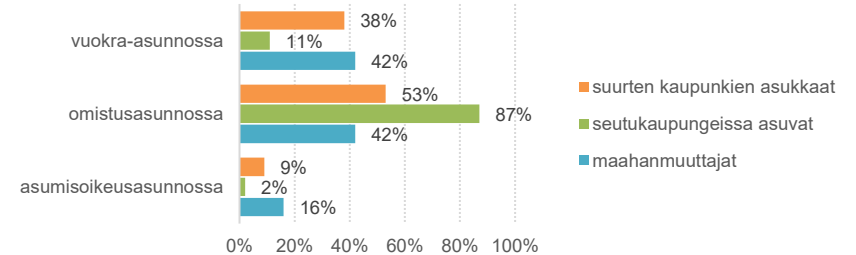
Maahanmuuttajien ja suurten kaupunkien asukkaiden vastaukset ovat lähempänä toisiaan, kuin seutukaupungeissa asuvien vastaukset. Suhteessa seutukaupungeissa asuviin he toivovat useammin kaupunkimaista asuinympäristöä ja suosivat enemmän kerros- ja rivitaloasumista. Kaupunkimaisen kerrostalo- ja vuokra-asumisen suosiota voi selittää vastanneiden maahanmuuttajien nuori ikä ja tilanne opiskelijana. Vastaavasti suurten kaupunkien asukkaissa on vastaajina paljon nuoria yksin asuvia vastaajia. Todennäköinen asumismuoto on tälläkin hetkellä vuokra-asuminen kerrostalossa kaupungissa, eikä esimerkiksi perheen perustamisen ajatuksia ole tässä tutkimuksessa selvitetty.

Seutukaupungeissa asuvien toiveissa korostuvat erittäin voimakkaina omistusasuminen sekä asumismuotona omakotitalo. Lisäksi asumissijaintina koetaan suositummaksi haja-asutusalueella ja taajamassa sijaitseva asumismuoto. Tätä preferenssiä selittää todennäköisimmin asuminen jo nyt vähemmän seutukaupungissa ja etenkin vastaajien korkeampi ikä. He olivat myös merkittävästi tyytyväisempiä asumisensa nykytilanteeseen.

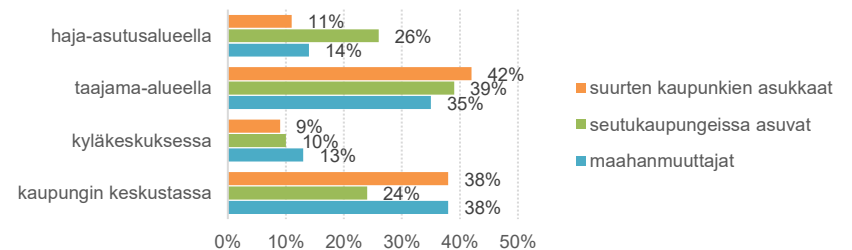
Kyläkeskukset ovat vetovoimaisuudeltaan heikoimpia kaikissa vastaajaryhmissä.

KUVA: Millaisessa asunnossa haluaisit mieluiten asua?

KUVA: Missä asumismuodossa haluaisit asua?

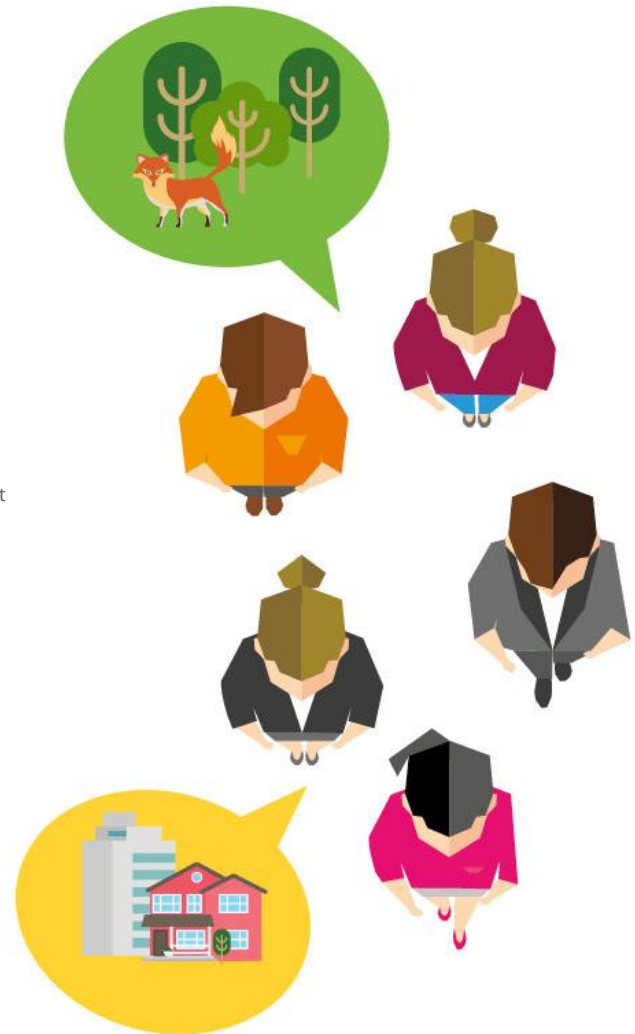
KUVA: Haluaisitko asua...

7. Johtopäätökset

Seutukaupunkien vetovoimaisuutta on tutkittu aiemmin vuosina 2019 ja 2022 ja nyt keväällä 2025. Vuosien 2019-2025 aikana on toimintaympäristössä tapahtunut merkittäviä muutoksia ja kehityskulkuja niin globaalilla, yhteiskunnallisella, paikallisella kuin yksilön arvopohjatasolla. Muutosajurit eri tasoilla vaikuttavat toisiinsa ja siten myös seutukaupunkien veto- ja pitovoimaisuuteen asuin-, työssäkäynti- ja matkailukohteena. Uutena ulottuvuutena on vuoden 2025 tutkimuksessa selvitetty maahanmuuton näkökulmaa ja mahdollisuuksia eri sidosryhmien näkökulmista.

Sujuvan elämän seutukaupungeissa – kuten seutukaupunkiohjelman toimeenpano-ohjelma vuosille 2024-2027 elämisen laatua painottaa, elinvoima rakentuu kullekin kaupungille ominaisten vahvuuksien ja yhteistyön varaan. Elinvoima edellyttää uusiutumista ja mahdollisuuksien tunnistamista. Tämä vetovoimatutkimus tarjoaa seutukaupungeille tutkittua tietoa näistä vahvuuksista. Seutukaupungin tehtävänä on luoda sidosryhmilleen lisäksi tulevaisuudenuskkoa ja luottamusta hyvien elinolosuhteiden jatkuvuudelle. Kaupunkien monimuotoistuminen tuo tähän lisäulottuvuuksia. (Valtioneuvosto 2024.)

Tutkimuksen johtopäätöksissä kerrataan edellisten mittausten johtopäätökset ja pohditaan niiden kehittymistä vuoden 2025 tulosten perusteella. Lisäksi tehdään havaintoja mahdollisista vaikutuksista ja suosituksista, joita etenkin kaupunkikohtaiset raportit tämän yhteenvetoraportin lisäksi tunnistavat.

KESKEISET TULOKSET JA JOHTOPÄÄTÖKSET 1/2

1. Seutukaupunkien ulkoisen vetovoiman kehitys

- Sekä seutukaupunki -käsitteen tunnettuus, että seutukaupunkien autettu tunnettuus ovat kasvaneet aiempien vuosien mittaukseen nähden.
- Tunnettuus on parantunut eniten jo ennestään tunnetuilla vetovoimaisilla kaupungeilla kun taas samaan aikaan heikommin pärjänneillä tilanne on heikentynyt. → **Seutukaupungit eriytyvät.**
- Asuinympäristön turvallisuus on kaikkien sidosryhmien näkökulmasta merkityksellisin vetovoimatekijä. Luonnonläheisyyttä arvostetaan, mutta ei ole ohjaava paikan valintatekijä.
- **Persoonallisuus ei riitä houkuttelemaan: kovat vetovoimatekijät ohjaavat paikkavalintaa ja mielikuvien muodostumista:** työskentely- ja opiskelumahdollisuudet sekä liikenneyhteydet ohjaavat asuinpaikkavalintaa. Lisäksi vapaa-ajan ja työn yhteensovittamisen mahdollisuudet tukevat kasvannutta monipaikka-asumista.

2. Muuttopotentiali suurten kaupungin asukkaissa

- Muiden seutukaupunkien vastaajia suurempi muuttopotentiali on edelleen korkean tunnettuuden ja positiivisen imagon seutukaupunkeihin suurten kaupunkien asukkailla. **Seutukaupungissa asumista harkitsevat arvostavat asuinympäristön turvallisuutta, liikenneyhteyksiä ja palveluja.** Heille tärkeää kovien vetovoimatekijöiden lisäksi ovat myös **asuinpaikan ilmapiiri ja fiilis sekä uudistuvuus.**
- **Suurten kaupunkien asukkaiden ja maahanmuuttajien asumispreferenssit eroavat seutukaupunkien nykyisistä asukkaista ja painottavat selvästi enemmän kaupunkimaista asumistyyliä lähempänä keskustaa eikä omistus- ja omakotitaloasuminen ole niin tärkeää.**

3. Monipaikka-asumisen potentiaali

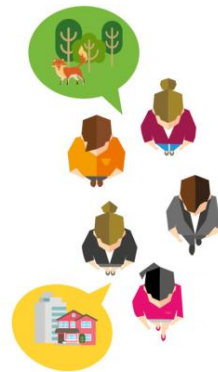
- **Monipaikka-asumisen suosio jatkaa kasvuaan ja luo seutukaupungeille mahdollisuuksia.**
- **Luonto-, vapaa-ajan palvelujen ja mm. kulttuuritapahtumistaan aktiivisesti viestivät ja markkinoivat kaupungit kasvattavat vetovoimaansa edelleen.** Sekä Lapin, rannikon ja järvi-Suomen keskeiset kaupungit vetoavat monipaikka-asujiin, joilla on mahdollisuus yhteensovittaa etätyö ja vapaa-ajan harrastukset.
- Myös läheisten seutukaupunkien vastaajien keskuudessa muita seutukaupunkeja arvotessa eniten ovat nostaneet merkitystään matkailutarjonta ja uudistuvuus.

4. Sisäinen pitovoima kotikaupunkiin on vahva, mutta laskeva

- **Seutukaupunkien asukkaat arvottavat oman kotikaupungin vetovoimatekijät merkittävästi muita vastaajaryhmiä korkeammalle, mutta tekijät ovat hieman laskeneet. Palvelujen saatavuuden heikentyminen vaikuttaa kokemukseen ja mielikuviin.**
- Seutukaupungeissa asuu elämänsä eri osa-alueisiin keskimäärin tyytyväisempiä asukkaita. Seutukaupungeissa asutaan pitkään ja väljemmin. Asuinympäristön turvallisuus jatkaa vetovoimatekijänä kärjessä. Omistuksellinen omakotiasuminen on vahvaa.
- **Matkailu- ja kulttuuri- ja vapaa-ajan palvelut ovat pitovoimatekijöinä nousseet merkitykseltään.** Eniten merkityksellisyydeltään seutukaupunkien asukkaille ovat laskeneet työllisyysmahdollisuudet, mitä selittää vastaajien korkeampi ikä ja mahdollisesti monipaikka- ja etätyömahdollisuus.
- Muuttoharkintaa pois kotikaupungista toiseen seutukaupunkiin tekisi vain joka 6. Palvelujen saatavuutta pidetään tärkeänä valintatekijänä, mikäli muuttoa harkitsisi.

5. Pitovoimasta vahvuudet imagotyöhön

- Seutukaupungit eivät ole homogeeninen ryhmä vaan kunkin seutukaupungin on keskeistä tunnistaa omat vahvuutensa sekä kohdentaa toimenpiteet niihin. Segmentointi auttaa tunnistamaan erilaiset ryhmät ja niiden vetovoimatekijät sekä kohdentamaan viestintää.
- Kaupunkikohtaiset raportit auttavat tunnistamaan vahvuudet ja potentiaalin sekä toimivat omaehtoisen kehittämisen ja uusiutumisen työvälineenä.

KESKEISET TULOKSET JA JOHTOPÄÄTÖKSET 2/2

5. Uusiutumista & kehyskäytävien hyödyntämistä yhteistyöllä

- Uusiutumisen on keskeinen tekijä, jota odottavat etenkin muuttoharkintaa tekevät potentiaaliset kohderyhmät: uusiutuvat kaupungit koetaan vetovoimaisemmiksi.
 - Väestönkasvun tavoittelun sijaan tulisi painottaa uusiutumista, johon monipaikka-asuminen ja mm. kaksisuuntainen pendelöinti voivat tuoda mahdollisuuksia.
 - Kahdensuuntainen pendelöinti kaupungista maalle; sujuvat liikenneyhteydet ja joukkoliikenne tärkein valintatekijä turvallisuuden ja työmahdollisuuksien jälkeen.
 - **Yhteistyö ja verkostomaisuus kaupunkien välillä on luo potentiaalia molemmilla: esim. seutukaupunkien asukkaille sujuvaa arkea tukevat elinkeinopalvelut ja vapaa-ajan palvelut kaupunkien välisille alueille ja kehyskäytävälle lisäävät molempien kaupunkien vetovoimaa.**
- Vaikka seutukaupungit kokonaisuudessaan eivät ole homogeeninen ryhmä, voivat ne tietyiltä osin tukea toisiaan sekä kokonaistasolla että lähikaupunkien kesken.

6. Maahanmuutto uutena ulottuvuutena:

A) Potentiaali kovien vetovoimatekijöiden vastaanottaviin kaupunkeihin

- Maahanmuuttajissa on suurta potentiaalia uusina seutukaupunkien asukkaina, mutta tällä hetkellä seutukaupunkeja tunnetaan heikosti, joten tunnettuuden kasvattaminen olisi tärkeää potentiaalın realisoitumisen kannalta.
- **Kovat vetovoimatekijät, etenkin työllistymis- ja opiskelumahdollisuudet sekä joukkoliikennetyhteydet, ovat prioriteetti asuinpaikkaa valitessa.** Näissä tekijöissä onnistutaan heikoimmin ja ne ovat suurin kehittämiskohde vastaanottavan ja kansainvälisen ilmapiiriin lisäksi.
- Pehmeät vetovoimatekijät, kuten yhteisöllisyys ja luonnonläheisyys koetaan maahanmuuttajien mielestä lisäarvoa tuovina hyötyinä.
- Huomioitavaa on, että oman kieli- ja kulttuuriyhteisön merkitys ei ole niinkään korkea asuinpaikan valinnassa. Sen sijaan toivotaan seutukaupunkien tarjoavan paremmat mahdollisuudet tutustua paikallisväestöön ja integroitua paikalliseen kulttuuriin.
- **Maahanmuuttaneiden muuttoharkinta kohdentuu sellaisiin seutukaupunkeihin, jotka ovat kovissa vetovoimatekijöissä kokemuksen tai mielikuvan perusteella vahvempia.**
- Koska tunnettuus on verrattain erittäin heikkoa, ovat imagoarvot painottuneet vahvasti neutraaleihin arvioihin → **brändi- ja imagotyön kannalta on mahdollisuus aloittaa vahvemmin ns. puhtaalta pöydältä ilman mahdollista aiempaa brändillistä painolastia.**

B) Suhtautumisessa ja vastaanottavuudessa parannettavaa

- Maahanmuuton merkitys seutukaupungin väestönkehitykselle, työllisyydelle ja elinvoimalle ymmärretään, **mutta vastaanottavuudessa on kehitysvaraa.**
- **Seutukaupunkien asukkaat suhtautuvat osin negatiivisesti maahanmuuttoon kaikkien sidosryhmien mielestä → selkeä kehittämistarve.**
- Sisäisesti ymmärretään kovien eli työ- ja opiskelumahdollisuuksien sekä liikennetyhteyksien merkitys vetovoimatekijöinä, **mutta niissä koetaan vähiten onnistumista ja eniten kehittämistarvetta.**

7.1 Seutukaupunkien ulkoinen vetovoima parantunut kaikilla mittareilla

Tunnettuus parani

Sekä seutukaupunkius käsitteenä, että seutukaupunkien yleinen tunnettuus jatkoivat kasvuaan vuoden 2022 ja 2019 aineistoihin nähden. Mitä parempi kokemus tai tieto arvioitavasta kaupungista on, sitä parempi tunnettuus. Lähialueilta on kuitenkin edelleen haasteita tunnistaa alueen seutukaupunkeja. Seutukaupungiksi nimetään spontaanisti myös kuntia tai kaupunkeja, jotka eivät luokitukseltaan ole seutukaupunkeja. Etenkin suuria kaupunkeja mainitaan.

Tunnettuus on vahvistunut eniten jo ennestään tunnetuilla ja vetovoimaisilla kaupungeilla. Heikommin pärjänneillä tilanne on heikentynyt edelleen. Seutukaupunkien autettu tunnettuus on noussut suurten kaupunkien asukkaissa, mutta laskenut hieman seutukaupunkien asukkaiden väleillä. Molemmissa vastaajaryhmissä noin 45 % vastaajista ei spontaanisti tuntenut maakuntansa seutukaupunkeja. Tunnettuuden parantamisessa on potentiaalia. Heikko tunnettuus osittain heijastelee myös negatiiviseen tai neutraaliin imagokäsitykseen ja vaikuttaa negatiivisesti muuttoharkintaan.

Spontaani tunnettuus on parempi suurimmilla seutukaupungeilla ja niillä, jotka aktiivisesti viestivät elinkeino- ja opiskelukeskittymistään. Spontaanissa tunnettuudessa erottuvat myös mm vapaa-ajan- tai kulttuuripalveluista näkyvästi kertovat kaupungit, kuten vaikkapa Lapin, rannikon tai järvi-

Suomen kaupungit. Autettuna tunnettuus monella paranee. Suurten kaupunkien asukkaat tuntevat lähiseudun kaupunkeja paremmin.

Vaihtelua ulkoiseen imagoon on tullut merkittävästi suurten kaupunkien ja seutukaupunkien vastaajien osalta vuodesta 2022. Tyypillinen vaihteluväli aiemmin oli 0,2 yksikköä ja korkein 0,4. Nyt korkein on 0,5 ja tyypillinen vaihteluväli korkeimpien arvioiden saaneiden osalta 0,3.

Kokemus ja tieto luo myönteistä suhtautumista.

Kaupungin tunteminen heijastuu myönteiseen suhtautumiseen. Vastaajille oli edelleen tunnettuuden kannalta olennaista, että kunnassa asui ystäviä tai sukulaisia. Tämä viittaisi positiivisiin kokemuksiin tai vaikutelmaan. Vastaajat, jotka tunsivat kuntaa huonommin, olivat huomattavasti epävarmempia tai negatiivisia suhtautumiseltaan tutkittuun kuntaan. Kokemusten tai tiedon puute voi johtaa epävarmuuteen tai varautuneisuuteen. Toisaalta tunnettuus- ja vetovoimatarkastelussa hyvän tunnettuuden, mutta huonon vetovoiman alueelle sijoittuu seutukaupunkeja, joista on uutisoitu viime vuosina mittavia elinkeinorakennemuutoksia ja työttömyyttä. Heikko tunnettuus tai negatiivinen imago vaikuttaa muuttoharkintaan negatiivisesti.

Vetovoimatekijöissäovat korostuneempia, pehmeät tuovat lisäarvoa

Vuoden 2022 aineistoissa omaleimaisuus ja persoonallisuus nousivat merkityksellisiksi etenkin erottautumistekijänä. Se ei kuitenkaan enää riitä houkuttelemaan muuttamaan. Kovat vetovoimatekijät ohjaavat nyt asuinpaikkavalintaa ja mielikuvien muodostumista. Työ- ja opiskelumahdollisuudet sekä liikenneyhteydet ohjaavat primääristä asuinpaikkavalintaa. Vapaa-ajan ja työn yhteensovittamisen mahdollisuudet puolestaan tukevat parhaiten kasvanutta monipaikka-asumista, jolloin pohditaan toissijaista asuin- tai ajanviettopaikkaa ja sen tekijöitä. Tunnettuus ja vetovoimaisuus jakautuvat näiden tarpein perusteella.

Mitä tunnetumpi kaupunki on, sitä vetovoimaisempana se yleensä nähdään kaupungin ulkopuolelta. Poikkeuksiakin on etenkin voimakkaiden rakennemuutosten kaupungeissa. Yleisesti ulkoisten imagoarvioiden vaihteluväli noussut ollen nyt 2,8-3,8 (2022: 2,7-3,6), eli hieman positiivisempia imagokäsityksiä on lähes kaikilla vastaajaryhmillä. Kärkeen on noussut kantasuomalaisilla vastaajilla Kuusamo tiputtaen aiemman kärkinelikon sijoja. Kärkikaupunkien joukossa on kooltaan suurimpien kaupunkien lisäksi vahvojen elinkeinokeskittymien (työllisyysmahdollisuudet) kaupunkeja ja mm Lapin, rannikon ja Järvi-Suomen seutukaupunkeja.

Suurten kaupunkien asukkaiden käsitys seutukaupunkien imagosta noussut vuodesta 2022. Suurten kaupunkien vastaajissa on eniten nuoria, joiden käsitys seutukaupungeista on positiivisempi. Heille kärjessä ovat

eri kaupungit, kuin seutukaupunkivastaajilla. Maahanmuuttaneille puolestaan tunnettuudessa korostuvat kaupungit, joissa on kansainvälistä toimivaa elinkeinokeskittymää tai suuryrityksiä. Myös suurimmat opiskelupaikkakunnat tunnetaan.

Vain Raumasta on kaikille vastaajaryhmille yhteisesti positiiviset imagokäsitykset. Hyvämaineiset seutukaupungit ovatkin myös viestineet vahvuuksista sekä vetovoimatekijöistä näkyvällä ja omaleimaisella tavalla. Hyvä ulkoinen imago ja tunnettuus nähtiin myös vetovoiman ja paremman maineen edistäjinä. Kaupunkien omaleimaisuus ja erottuvuus paransivat kokonaisainetta. Ulkoisen imagon, positiivisen tunnettuuden ja kokemukseen vahvojen vetovoimatekijöiden toteutumisesta liittyi ajatus ansaitusta maineesta ja sen strategisesta merkityksestä. Rauma on tästä hyvä esimerkki.

Kaupungit, jotka olivat omaa kotikaupunkia huomattavasti keskimääräistä pienempiä, koettiin huonommiksi työllisyys- ja koulutusmahdollisuuksiltaan sekä kulttuuri- ja vapaa-ajan palveluiltaan, mutta koettiin turvallisemmiksi. Ulkoisessa mielikuvissa kaupungin suurempi koko korreloi positiivisesti mielikuvaan silloin kun tunnettuus on heikompa. Kärkeen nousee kuitenkin myös pienempiäkin seutukaupunkeja, joissa korostuvat muut kuin kovat vetovoimatekijät, kuten luonnonläheisyys ja vapaa-ajan tai matkailun palvelut. Tämä kieli monipaikka-asumisen ja -työskentelyn yleistymisestä, mistä enemmän luvussa 7.3.

7.2 Suurin muuttopotentialiaali suurten kaupungin asukkaissa

Suurin ensisijaisen muuton potentiaali on aineiston perusteella suurten kaupunkien asukkaissa, jotka haluavat elämässään joko seuraavaan vaiheeseen, kuten perheen perustamisen yhteydessä, väljempään asumiseen ja asumismuotoon tai edullisempien asumiskustannusten alueille pois kaupunkikeskustasta. Suurten kaupunkien vastaajissa on paljon nuoria ja yksinasuvia, joilla ei muuttoaktiivisuutta ehtinyt olla. Vastaajissa on kuitenkin paljon myös kahden tai useamman henkilön talouksissa asuvia. Suurten kaupunkien vastaajat ovat merkittävästi tyytymättömämpiä nykytilanteeseensa kaikilla elämän osa-alueilla. Tyytymättömimpiä he ovat taloudelliseen ja ammatilliseen asemaan. Elinkustannukset ja työllisyysnäkömät saavat asukkaat harkitsemaan herkemmin alempien kustannusten väljempään mahdollisuuksiin. Asumismuotona on nyt tyypillisesti vuokra-asuminen kerrostalossa.

Turvallista asuinympäristöä ja palveluja liikenneyhteyksien varrella

Ensisijaista asumista seutukaupungissa harkitsevat arvostavat asuin ympäristön turvallisuutta, liikenneyhteyksiä ja palveluja. Heille tärkeää kovien vetovoimatekijöiden lisäksi ovat myös asuinpaikan ilmapiiri ja fiilis sekä uudistuvuus. Suurten kaupunkien asukkaiden käsitys seutukaupunkien imagosta noussut vuodesta 2022. Nuorten käsitys on positiivisempi ja kärjessä on eri kaupungit, kuin seutukaupunkivastaajilla. Esimerkiksi Kuusamo ja Tornio nousevat kärkikaupunkien joukkoon, mikä edelleen heijastelee koronavuosina voimakkaasti kasvanutta Lappiin suuntautunutta muuttoliikettä. Korkeamman muuttovetovoimat kärkikaupungit muutoin

hieman eroavat korkeamman tunnettuuden ja vetovoiman kaupungeista.

Vuoden 2022 arvioissa pitempi etäisyys arvioitavasta seutukaupungista korreloi vetovoimatekijöiden arvioiden suhteen: vahvemman arvion laajemmasta matkailutarjonnasta ja persoonallisuudesta antoivat kauempana asuvat. Tunnettuuden, liikenteellisen saavutettavuuden, koulutus- ja työllisyysmahdollisuuksien suhteen tulos oli päinvastainen, eli negatiivisempi kauempana asuvilla. Ne kuitenkin koettiin turvallisemmiksi. Tämä trendi näyttää jatkuvan.

Nuorten lapsiperheikäisten (25-39v) ”paluumuutossa” on edelleen

potentiaalinen kohderyhmä. Turvallisuus ja asuin ympäristön viihtyisyys sekä lapsiperhepalvelut nousevat vahvoiksi vetovoimatekijöiksi. Ympäristö halutaan luontoa ja harrastusmahdollisuuksia – liikenteellisesti hyvin saavutettavasti ja edullisempien asumiskustannusten toivossa. Nuorilla korostuvat myös erityisesti koulutus- ja työllisyysmahdollisuudet, mikä on edellytys muutolle joko työpaikan saatavuuden tai etätyöskentelymahdollisuuden näkökulmasta. Vetovoimaisuus ja muuttoharkinta on usein parempi, kun aiempaa asumiskokemusta on takana. Muuttovetovoima on selvästi koko aineiston keskiarvoa suurempaa alle 35-vuotiaiden keskuudessa. Vastaavasti yli 55-vuotiaiden osalta muuttovetovoima laskee voimakkaasti. Korkeimpia vetovoima-arvioita antavat alle 24-vuotiaat ja toisaalta yli 55-vuotiaat.

7.3 Monipaikka-asumisen potentiaali

Monipaikka-asumisen suosio jatkaa kasvuaan ja luo osalle seutukaupungeista uusia mahdollisuuksia. Kaupungistumisen ja väestön ikääntymisen arvioidaan lisäävän monipaikkaista asumista myös tulevinä vuosina. Palvelujen kysyntä lisää myös työperäistä monipaikkaista asumista. Kaupungistuminen kohdistuu yhä enemmän suurimpiin kaupunkiseutuihin, joihin myös työ- ja opiskelumahdollisuudet sekä erikoispalvelut ja elinkeinorakenne keskittyvät. Alerakenteen kehityksen perusuralla kaupungistumisaste pienenee noin 3% monipaikkaisen asumisen ansiosta. Kaupungistumisen vauhti hidastuu muutoinkin alle puoleen nykyisestä vuoteen 2040 mennessä. Työmatkat kaksisuuntaistuvat kaupunki-maaseutu-vuorovaikutuksessa, joka painottuu myös vapaa-aikaan. Monipaikkaisuuden elävöittävä vaikutus pienempiin kaupunkeihin ja maaseutuihin polarisoituu voimakkaasti ja kohdistuu hyvin epätasaisesti. Pienempien asema heikkenee merkittävästi lähellä isompia kaupunkikeskuksia ilman selkeästi tunnistettuja ja vahvistavia vetovoimatekijöitä. (Suomen ympäristökeskus 2024.)

Sekundäärisessä asumisessa korostuvat luonto ja vapaa-ajan vetovoimatekijät

Aktiivisesti luonto-, vapaa-ajan palvelujen ja kulttuuritapahtumistaan viestivät kaupungit kasvattavat vetovoimaansa edelleen. Lapin, rannikon ja Järvi-Suomen keskeiset kaupungit vetoavat monipaikka-asujiin, joilla on mahdollisuus yhteensovittaa etätyö ja vapaa-ajan harrastukset sekä luonnon läheisyys. Vetovoimaisimpien kaupunkien joukossa nähdään näiden alueiden

kaupunkeja. Seutukaupunkien omat asukkaat sekä työntekijät ja luottamushenkilöt näkevätkin parhaiten onnistuvina vetovoimatekijöinä luonnon läheisyyden ja vapaa-ajan palvelut.

Myös seutukaupunkivastaajilla muita seutukaupunkeja arvioitaessa eniten ovat nostaneet merkitystään matkailutarjonta ja uudistuvuus vuodesta 2022. Eniten tärkeyttään on laskenut työllistymismahdollisuudet, mikä kielii etätyön tekemisestä tai vastaajien korkean iän elämäntilanteesta. Tärkeimmät tekijät ovat kuitenkin asuinympäristön turvallisuus, kulttuuri- ja vapaa-ajan palvelut sekä liikenteellinen saavutettavuus.

Vuoden 2022 aineistossa nähtiin, että koronapandemia oli luonut muutto- ja vierailupotentiaalia seutukaupungeille etenkin suurten kaupunkien asukkaista ja matkailua myös lähialueilta. Muuttoharkintaa parantavat seutukaupungin hyvä tunnettuus ja vahvuuksiin perustuva näkyvyys. Tutkimuksen tulosten mukaan seutukaupungit nähdään yleisesti etäämmältä kiinnostavina matkailukohteina ja persoonallisempina paikkoina – nykyään ehkä myös vapaa-ajan asumisen kannalta kiinnostavampana.

7.4. Sisäinen pitovoima kotikaupunkiin on vahva, mutta laskeva

Seutukaupunkien nykyisten asukkaiden pitovoima omaan kotikaupunkiin on edelleen vahva, mutta osassa mittareista on nähtävissä laskua. Heidän muuttohalukkuutensa muuttaa toiseen seutukaupunkiin on erittäin pientä. Seutukaupungin asukkaista kaksi kolmesta valitsisi oman kotikaupunkinsa uudelleen asuinvalintatilanteessa, mutta vain joka 6. harkitsisi toista seutukaupunkia. Muita kaupunkeja harkitessa vain keskustan viireys ja viihtyisyys olivat muuttoharkinnan tärkeydessä nousseet vuodesta 2022. Myös palvelujen saatavuus on muuttotilanteessa merkityksellistä.

Kotikaupunkia arvioitaessa vetovoima pehmeissä tekijöissä ja autettu tunnettuus ovat pysyneet samassa tasossa vuodesta 2022, Sen sijaan imago, muuttovetovoima ja kovat mittarit ovat hieman laskeneet vuodesta 2022. Tunnettuus on luonnollisesti korkea arvioitaessa omaa kotikaupunkia, mutta imagokäsitys voi muuttua suuntaan tai toiseen vuosien saatossa. Usealla vahvan sisäisen imagon saaneella seutukaupungilla on heikko ulkoinen imago. Tämä voi kertoa puuttuvasta viestinnästä kaupungin ulkopuolella. Maine syntyy ulkopuolelta, mutta perusta luodaan omien kaupunkiyhteisön jäsenten kesken. Maine rakentuu kaupungin oman sisäisen identiteetin, yhteisön ja strategisten valintojen pohjalta. (mm. Fombrun 1996; Halonen 2016.) Keskeistä onkin tunnistaa ja hyödyntää pitovoimatekijät, kääntää nämä vahvuuksiksi myös ulospäin ja kohdentaa viestintää näistä potentiaalisille suurten kaupunkien asukkaille.

Elämisen laatua tuovat vapaa-ajanpalvelut

Seutukaupunkien asukkaat ovat tyytyväisimpiä nykyiseen tilanteeseensa kaikilla elämän osa-alueilla. Omistuksellinen omakotiasuminen on vahvaa, mikä kielii asumisen väljyyden arvostamisesta. Seutukaupungeissa myös asutaan pitkään.

Seutukaupunkien asukkaat arvottavat oman kotikaupungin vetovoimatekijät merkittävästi korkeammalle, mutta tekijät ovat hieman laskeneet. He arvioivat oman kotikaupunkinsa vetovoimatekijöiden onnistumisen edelleen merkittävästi korkeammiksi ja arvottavat ne myös tärkeämmiksi, vaikka nämä ovat hieman laskeneet suhteessa vuoden 2022 tasoihin. Palvelujen saatavuuden heikentyminen vaikuttaa todennäköisimmin kokemukseen ja mielikuviin. Asuinympäristön turvallisuus jatkaa vetovoimatekijänä kärjessä. Matkailu- ja kulttuuri- ja vapaa-ajan palvelut ovat pitovoimatekijöinä nousseet merkitykseltään.

Eniten merkityksellisyydeltään seutukaupunkien asukkaille ovat laskeneet työllisyysmahdollisuudet, mitä selittää vastaajien korkeampi ikä ja mahdollisesti monipaikka- ja etätyömahdollisuus. Muuttoharkintaa pois kotikaupungista toiseen seutukaupunkiin tekisi vain joka 6. Palvelujen saatavuutta pidetään tärkeänä valintatekijänä, mikäli muuttoa harkitsisi.

7.5 Vahvuudet imagotyöhön pitovoimatekijöistä

Sujuvan elämän seutukaupungeissa elinvoima rakentuu kullekin kaupungille ominaisten vahvuuksien ja yhteistyön varaan. Elinvoima edellyttää uusiutumista ja mahdollisuuksien tunnistamista. (Valtioneuvosto 2024.) Paikkaan liittyvät voimavarat, merkitys ja luova ajattelu yhdessä toimivat rakennusaineina paikan elinvoimaisuudelle ja vetovoimaisuudelle. Kunnianhimoisimmat ja strategisesti ajattelevat pienemmät kaupungit, ovat toiminnaltaan tavoitteellisia ja myös vetovoimaisempia. (Richards ja Duif 2018.)

Erilaiset vetovoimatekijät vetoavat eri kohderyhmiin. Segmentointi auttaa tunnistamaan erilaiset ryhmät, tarpeet ja niiden vetovoimatekijät. (mm. THL 2025). Keskeistä on tunnistaa kohderyhmien erilaisia elämäntilanteita, arvoja ja tarpeita asumisen tai esimerkiksi monipaikka-asumisen suhteen. Kaupunkikohtaiset raportit auttavat tunnistamaan vahvuudet ja potentiaalin sekä toimivat omaehtoisen kehittämisen ja uusiutumisen työvälineenä. Vahvuuksiin yhdistettynä tilannekuva mm. muutto-, työllisyys- ja matkailutilastojen tulo- ja lähtöpaikkakunnista tarjoaa mahdollisuuden kohdentaa markkinointia potentiaalisille kohderyhmille

Imago- ja brändityö aitojen vahvuuksien perustalle

Kaupunkien oma omaleimainen ja persoonallinen imago- ja brändityö nousee vetovoiman kannalta keskeiseksi erottautumistekijäksi. Omien aitojen vahvuuksien esilletuominen näkyvästi on yksi seutukaupunkien

menestyksen edellytyksistä. Erottautuminen suhteessa muihin kaupunkeihin rakennetaan panostamalla pehmeämpiin vetovoimatekijöihin ja systemaattisen imagotyön keinoin (Rainisto 2003). Taustalla on alueen sisäinen tahtotila, jolloin tietoisesti pyritään profiloimaan aluetta ja luomaan haluttu mielikuva alueen ulkopuolella. Ellei tätä paikan imagon prosessia johdeta tietoisesti, muodostuu paikan imago sattumanvaraisesti. (Karvonen 1999.) Imago- ja brändityö tulisi rakentaa aitojen tekijöiden perustalle, jolloin vahvat pitovoimatekijät kannattaa kääntää myös ulkoisiksi vetovoimatekijöiksi. Lisäksi uudistamisen ja uusiutumiskyvykkyydestä konkreettisin esimerkein viestiminen voi parantaa ulkoista vetovoimaa.

Aktiivinen brändityö ja näkyvyys lisäävät vetovoimaa tunnettuutta kasvattamalla. Monikanavainen ja aktiivinen ulkoinen viestintä rakentaa tunnettuutta ja imagoa- Uutisoinnin rinnalla on tärkeää huolehtia myös positiivisten tapahtumien, onnistumisten ja arjen hyvien ominaisuuksien eli seutukaupungin vahvuuksien ja ihmisten tarinoiden kerronnasta. Aktiivinen brändityö rakentaa tunnettuutta ja vetovoimaa tulevien vuosien haasteissa pärjäämiseksi – investointien ja työvoiman saamiseksi, asukkaiden ja matkailijoiden houkuttelemiseksi. Erottuva viestintä voi myös yllättää eli erottua viestimassasta, joko tyylillä, tavalla, kanavissa, paikoissa tai yllättävien ihmisten avulla. Erottuva viestintä luo tunnetta, mutta vakuuttaa faktoilla ja perustuu aitouteen.

7.6 Uusiutumista & kehyskäytävien hyödyntämistä yhteistyöllä

Seutukaupungeilla on omia vahvuuksia, joita on tärkeä tuoda esille entistä aktiivisemmin ja näkyvämmiin. Menestys rakentuu omien vahvuuksien tunnistamiseen ja niiden hyödyntämiseen. Elinvoima rakentuu vahvuuksien ja yhteistyön varaan. Elinvoima edellyttää uusiutumista ja uusien mahdollisuuksien tunnistamista ja hyödyntämistä. (Seutukaupunkiohjelman toimeenpano-ohjelma 2024-2027, Valtioneuvosto 2024.) Monilla keskisuurilla ja pienillä kaupunkiseudulla teollisuus ja logistiikka säilyvät merkittävänä työllistäjinä (Suomen ympäristökeskus 2025.) Työn murros ja muuttuva työelämä voi kuitenkin tarjota myös uusiutumisen mahdollisuuksia. Monipaikkatyö ja kokonaan uudet alat (vrt. mm. datakeskukset) voivat tarjota uusiutumisen alustoja seutukaupungeille. Tekoäly ja digitalisaatio eivät vie työpaikkoja, vaan määrän odotetaan jopa kasvavan, mutta muuttavan muotoaan (arvio nettolisäys +7%; Future of Jobs 2025, Maailman talousfoorumi 2025.) Maahanmuutto ei ratkaise väestönkehitystä suoraan, vaan seutukaupungeilta odotetaan väestökasvuhakuisuuden sijaan uusiutumista etenkin voimakkaan muuttotappion alueilla.

Uudistuvuutta odotetaan arjen palvelujen lisäksi

Potentiaaliset uudet ja nykyiset asukkaat arvostavat kotikaupunkinsa uudistuvuutta. *Uudistuvuus* ja fiilis tai ilmapiiri ovat etenkin suurten kaupunkien asukkaille tärkeä vetovoimatekijöitä sujuvan arjen elementtien rinnalla. Tutkimuksen tulosten perusteella ne kaupungit, jotka ovat vahvistaneet tai säilyttäneet vahvan vetovoima- ja pitovoima-asemansa (kuten hyvämaineinen ja erottuva Rauma), ovat rakentaneet pitkäjänteisen

brändityön osallistaen kuntayhteisönsä jäseniä, kuten omia asukkaitaan, ja tunnistaneet persoonalliset ja erottavat vahvuudet. He myös viestivät näistä vahvuuksista ja persoonallisista erottuvuustekijöistä aktiivisesti kaupunkina sekä ovat onnistuneet valjastamaan myös esimerkiksi asukkaat jakamaan sisältöjä ja kertomaan omia tarinoitaan ko. kaupungista. Kaupunkikohtaisesta arvioista onkin tärkeä löytää omat vahvuudet ja kehityskohteet, joilla etenkin asumisen mahdollisuuksia, mutta ennen kaikkea työllistymisen ja työssäkäynnin mahdollisuuksia on mahdollista vahvistaa osaavan työvoiman saamiseksi ja elinvoiman vahvistamiseksi. Tämä on kriittistä etenkin maahanmuuttajapotentiaalin suhteen.

Maakuntakeskusten ja seutukeskusten tai -kaupunkien väliin muodostunee kehityskäytäviä, jotka voivat tuoda kasvumahdollisuuksia ympärilleen asunto- ja työmarkkina-alueina. Seutu-, maaseutu- ja matkailukeskusten kehitys seuraa suurempien keskusten kehitysvaihteluja, mutta väestöpohjan pieneneminen väistämättä vähentää myös palvelutarjontaa näillä alueilla. Yhteydet ja yhteistyö maakuntakeskusten ja valtakunnallisen liikenneverkoston kanssa on kriittistä. (Suomen ympäristökeskus 2024.) Myös toimeenpano-ohjelma painottaa verkostomaista kumppanuutta ja sopimuksellista yhteistyötä palvelujen kehittämiseksi ja uudistuskäytävien vahvistamiseksi. (Valtioneuvosto 2024.)

7.6 Maahanmuutto uutena ulottuvuutena: potentiaali ja vastaanottavuus

Suurin muuttopotentiaali maahanmuuttaneiden ryhmässä näyttää olevan kaupunkeihin, joiden tunnettuus perustuu koviin vetovoimatekijöihin. Kovat vetovoimatekijät, etenkin työllistymis- ja opiskelumahdollisuudet sekä liikenneyhteydet, ovat maahanmuuttaneille tärkeimmät kriteerit asuinpaikkaa valitessa. Turvallisuus oli tärkein kaikille vastaajaryhmille ja vastaanottava ilmapiiri nousee tärkeystekijöissä myös korkealle. Pehmeät vetovoimatekijät, kuten yhteisöllisyys ja luonnonläheisyys koetaan maahanmuuttajien mielestä lisäarvoa tuovina hyötyinä, mutta valintaa ohjaa ensisijaisesti työ- tai koulutusmahdollisuus.

Maahanmuuttaneiden muuttoharkinta kohdistuu sellaisiin kaupunkeihin, jotka ovat kovissa vetovoimatekijöissä kokemuksen tai mielikuvan perusteella vahvempia. Seutukaupunkien tunnettuus etenkin spontaanina, mutta myös autettuna on maahanmuuttajilla heikompaa, kuin kantasuomalaisten. Maahanmuuttajat tuntevat muut kuin suuret kaupungit (etenkin pääkaupunkiseutu) huonosti. Parhaiten maahanmuuttajat tunnistavat kaupungit, joissa on nyt tai joskus ollut merkittävää teollisuutta, kansainvälistä elinkeinokeskittymää tai kansainvälisesti toimivia yrityksiä. Riihimäki, Savonlinna, Salo, Rauma, ja Imatra erottuvat. Toisaalta näistä kaupungeista voidaan myös nähdä yhteys pääkaupunkiseudun läheisyyteen ja Itärajaan, sillä vastaajissa on myös paljon Venäjä-taustaisia. Vastaajat ovat myös pääosin nuoria ja opiskelijoita ja olleet Suomessa vasta vähän aikaa, mikä vaikuttaa heikkoihin tunnettuus- ja imagoikäsiin.

Maahanmuuttaneiden omat käsitykset asuinpaikan valinta- ja vetovoimatekijöistä poikkesivat kuntapäätäjien ja asukkaiden näkemyksistä merkittävästi: luonnonläheisyys ei ollut lainkaan niin tärkeä maahanmuuttaneille, kuin kuntapäätäjät ja asukkaat sen kokivat olevan myös maahanmuuttajia ajatellen. Avoimissa vastauksissa sen sijaan maahanmuuttaneet näkivät keskikokoisen kaupungin lisähyötynä luonnonläheisyyden ja paikalliset ihmisyyshyötyt. Muuttopotentiaalia pieniin kuntiin, maaseudulle tai seutukaupunkeihin myös on, mutta kehitystarpeita etenkin kovien vetovoimatekijöiden ja vastaanottavuuden osalta on esteenä tai hidasteena. Etenkin työllistymismahdollisuudet ja sitä tukevat palvelut nousevat kriittiseksi vetovoimatekijäksi ja sisäiseksi kehityskohteeksi. Huomioitavaa on, että maahanmuuttaneiden vastaajaryhmä on tilastollisesti painottunut nuoriin ja opiskelijoihin. Kolme neljästä vastaajasta on korkeasti koulutettu, mikä on työperäisen muuton näkökulmasta kiinnostava kohderyhmä ja siten käsityksiltään merkityksellinen.'

Aitoa toteutunutta muuttoliikettä ulkomaalaistaustaisilla kohdistui vuonna 2024 vain Uudellamaalla ja vähän Pirkanmaalla Tilastokeskuksen vuoden 2023-2024 tilastojen mukaan. Suomesta muutettiin enemmän ulkomaille, kuin ulkomailta Suomeen. Käänteentekevää voi olla miten Suomessa ja alueilla onnistutaan työperäisessä maahanmuutossa. Seutukaupunkien kovien tekijöiden vetovoimaisuus ja yleinen tunnettuus ovat kriittisiä maahanmuuttajien sijoittumisen kannalta.

Suhtautumisessa ja vastaanottavuudessa parannettavaa

Maahanmuuton merkitys seutukaupungin väestönkehitykselle, työllisyydelle ja elinvoimalle ymmärretään, mutta vastaanottavuudessa on kehitysvaraa. Erityisesti mainitaan maahanmuuton tarve työvoiman saatavuuden ja väestönkehityksen näkökulmasta. Etenkin arkea lähempänä olevat seutukaupunkien työntekijät ja viranhaltijat pitivät erittäin tärkeänä, että maahanmuuttajien ja heidän perheidensä tarpeisiin kehitetään palveluja.

Kaikki vastaajaryhmät kokevat, että negatiivisimmin maahanmuuttajiin suhtautuvat seutukaupungin asukkaat. Myös seutukaupunkien asukkaat ovat itse sitä mieltä, että kuntalaiset suhtautuvat negatiivisimmin. He kokevat myös vähiten, että oma kotikaupunki edistäisi maahanmuuttoa tukevia palveluita ja ilmapiiriä.

Kaupunkien työntekijät ja viranhaltijat ovat kriittisempiä kuin luottamushenkilöt maahanmuuttoa ja vastaanottavuutta edistävään toimintaan. Henkilöstöllä ja luottamushenkilöillä oli myönteisempi kuva maahanmuutosta ja sitä tukevista palveluista sekä vastaanottavasta ilmapiiristä, kuin asukkailla kotikaupungistaan maahanmuuton suhteen.

Sisäisesti ymmärretään kovien vetovoimatekijöiden, eli työ- ja opiskelumahdollisuuksien sekä liikenneyhteyksien merkitys, mutta niissä koetaan vähiten onnistumista. Parhaimmalla tasolla maahanmuuttajia

ajatellen ovat sisäisen käsityksen mukaan luonnonläheisyys ja asuinympäristön turvallisuus. Nämä seutukaupunkien asukkaat myös itse kokivat pitovoimatekijöinä parhaimmiksi. Maahanmuuttajille itselleen nämä ovat lisäarvoa tuovia hyötyjä, mutta eivät ohjaa asuinpaikkavalintaa tai muuttoharkintaa.

Suurimmaksi kehityskohteeksi nähtiin maahanmuuttajien työmahdollisuudet seutukaupungeissa kuntapäättäjien näkökulmasta, mikä olikin maahanmuuttajien keskeisintä asuinpaikan valintakriteeriä (työmahdollisuudet) tukeva. Luottamushenkilöiden mielestä etenkin kotoutumisen edistämisen palvelut onnistuvat hyvin, mutta kansainvälisessä ilmapiirissä ja vieraskielisten palvelujen tarjoamisessa olisi kehitettävää. Viranhaltijat puolestaan kokevat, että maahanmuuttaneiden perheiden lapsille tarjotuissa varhaiskasvatus- ja opetuspalveluissa onnistutaan hyvin, mutta näkevät todennäköisesti arjessa lähempää lasten vanhempien tilannetta.

Keskeistä tulosten perusteella onkin miettiä, miten kuntalaisten suhtautumista maahanmuuttoon saadaan muutettua myönteisemmäksi, sekä miten maahanmuuttajille merkityksellisimpiä valintatekijöitä, kuten työllistymismahdollisuuksia ja sitä tukevia palveluja sekä joukkoliikenneyhteyksiä kyetään kehittämään.

KAUPUNKIKOHTAINEN RAPORTTI UUSIUTUMISEN, KOHDENTAMISEN JA VAIKUTTAVUUDEN TYÖKALUNA

Kaupunkikohtainen raportti toimii työkaluna omien vahvuuksien ja ainutlaatuisuuden sekä kehittämiskohteiden tunnistamiseen. Peilaamalla kaupunkikohtaista raporttia tämän raportin yleisiin tuloksiin ja kaupungin omaan kehitykseen ja olemassa olevaan tilastolliseen ja tutkimusdataan, voi kaupunkikohtainen raportti tarjota seutukaupungille työvälineet tunnistaa vahvuudet, mitä vahvistaa entisestään, asiat, joita tulisi kehittää sekä näkökulmat tai asiat, jotka tarvitsevat uusiutumista kokonaan. **Raportti tarjoaa kaupungille tutkittuun tietoon perustuvan mahdollisuuden tehdä valintoja järkevämpien kohdennettujen toimenpiteiden perustaksi.**

Seutukaupunkiohjelman toimeenpano-ohjelmassa vuosille 2024-2027 on tunnistettu kuusi keskeistä omaehtoisen kehittämisen kohdetta tekemisen perustaksi:

- innovaatioympäristöt,
- elinkeinot ja elinvoima, ilmastonmuutos ja kiertotalous,
- koulutus ja osaavan työvoiman saatavuus,
- sujuvat liikenneyhteydet,
- asuminen, maankäyttö ja digitalisaatio, sekä
- kulttuuri ja omaleimaisuus.

Miten seutukaupunkikohtainen aineisto tukee näitä kehittämisen kohteita?

Tarkistuslista kaupunkikohtaisen raportin analysointiin ja hyödyntämiseen

- 1. Tunnista sisäiset vahvuus- ja pitovoimatekijät.** Mitkä ovat oman kaupunkinne asukkaiden merkittävimmät pitovoimatekijät? Mikä pitää heidät eikä saa muuttamaan? Mitä he kaupungissanne arvostavat? Mitä voitte vahvistaa, mitä kehittää? Millaisissa asioissa tarvitsee uudistua kokonaan?
- 2. Tunnista ulkoiset kovat ja pehmeä vetovoimatekijät ja kaupunkinne tilanne niiden suhteen.** Missä onnistutte, missä on kehitettävää? Missä asioissa tarvitaan uusiutumista? Mitä tulee priorisoida?
- 3. Analysoi maahanmuuton tilanne ja suhtautuminen kaupunkinne osalta. Miten eri sidosryhmät maahanmuuttoon suhtautuvat?** Missä onnistutte, missä on kehitettävää? Missä asioissa tarvitaan uusiutumista?
- 4. Tunnista kaupunkinne kannalta relevantit kohderyhmät ja heille merkityksellisimmät valintatekijät?**
- 5. Tunnista kaupunkinne asemoituminen potentiaalisten kohderyhmien mielissä ja vahvuutenne heille.** Mitä voitte vahvistaa? Mitä kehittää? Missä tarvitsee uudistua?
- 6. Määrittele keskeiset vahvistus-, kehitys- ja uusiutumistoimenpiteet elinvoiman vahvistamiseksi eri näkökulmista 3-5 kpl. Mahdollista vuoropuhelu kaupunkilaisten kesken. Luo alusta, jolla kaupunkilaiset voivat antaa palautetta ja vaikuttaa ja missä toiminnan kehitystä voidaan mitata ja pyytää palautetta.**

Liitteet

Kaupunki	Sisäinen asukas- tutkimus	Henkilöstö/ luottamus- henkilöt	Maahan- muuttajat	Ulkoinen paneeli	YHTEENSÄ
Akaa	84	14	65	105	268
Alajärvi	41	94	67	117	319
Alavus	141	113	66	116	436
Forssa	119	112	63	146	440
Hamina	65	25	75	110	275
Heinola	203	53	63	146	465
Huittinen	62	79	80	147	368
Iisalmi	67	48	70	108	293
Ikaalinen	36	26	76	106	244
Imatra	115	25	65	110	315
Jämsä	156	143	75	108	482
Kalajoki	75	19	78	108	280
Kankaanpää	61	103	56	147	367
Kannus	37	27	63	109	236
Kauhajoki	102	82	70	117	371
Kauhava	129	31	57	115	332
Kemijärvi	23	53	69	115	260
Kemi	78	80	65	115	338
Keuruu	170	72	68	105	415
Kitee	102	44	61	113	320
Kokemäki	22	2	75	146	245
Kristiinankaupunki	53	65	61	109	288
Kurikka	67	62	53	115	297
Kuusamo	174	1	54	115	344
Laitila	36	71	71	109	287
Lapua	22	43	60	109	234
Lieksa	69	47	68	112	296
Lohja	270	152	75	166	663
Loimaa	184	100	83	109	476

Kaupunki	Sisäinen asukas- tutkimus	Henkilöstö/ luottamus- henkilöt	Maahan- muuttajat	Ulkoinen paneeli	YHTEENSÄ
Loviisa	54	41	61	163	319
Mänttä-Vilppula	100	75	74	105	354
Nivala	67	31	65	108	271
Nurmes	120	67	71	112	370
Oulainen	112	47	70	107	336
Paimio	43	68	63	113	287
Parainen	18	36	55	108	217
Parkano	113	28	72	105	318
Pieksämäki	112	43	65	109	329
Pietarsaari	115	123	58	109	405
Raahe	151	73	68	109	401
Raasepori	55	41	58	164	318
Rauma	44	121	62	146	373
Riihimäki	0	0	63	146	209
Saarjärvi	43	31	74	108	256
Salo	50	40	65	112	267
Sastamala	97	10	56	106	269
Savonlinna	26	0	75	109	210
Somero	32	35	61	113	241
Suonenjoki	49	55	73	108	285
Tornio	90	44	70	115	319
Uusikaupunki	168	64	75	108	415
Valkeakoski	116	8	79	106	309
Varkaus	48	77	77	108	310
Viitasaari	30	31	52	107	220
Ylivieska	151	48	82	109	390
Ähtäri	53	53	51	117	274
Äänekoski	66	65	76	109	316

Sisäisen asukastutkimuksen osalta alle 40 vastaajan tuloksia ei ole esitetty raportissa.

	seutukaupunkien asukkaat, kotikaupunki			seutukaupunkien asukkaat, muut kaupungit			suurten kaupunkien asukkaat		
	2025	2022	2019	2025	2022	2019	2025	2022	2019
Akaa	4,8	4,7	4,6	2,8	2,7	3,0	2,6	2,4	2,4
Alajärvi	4,8	4,6	4,6	2,7	2,7	2,5	2,0	2,0	1,8
Alavus	4,7	4,8	4,5	3,4	3,4	3,1	2,2	2,2	1,8
Forssa	4,6	4,7	4,8	2,1	2,2	2,0	2,4	2,5	2,2
Hamina	4,7	4,5	4,6	2,6	2,4	2,3	3,3	3,4	3,0
Heinola	4,6	4,6	4,7	1,8	2,0	2,0	2,5	2,6	2,3
Huittinen	4,6	4,7	4,7	2,7	2,8	2,7	2,6	2,5	2,3
Iisalmi	4,9	4,7	4,7	2,7		2,3	3,2	3,0	2,8
Ikaalinen		4,5	4,6	2,9	3,4	3,2	2,8	2,7	2,5
Imatra	4,7	4,7	4,6	2,4	2,4	2,4	3,1	3,0	2,9
Jämsä	4,7	4,7	4,6	2,8	2,7	2,6	2,9	3,3	2,8
Kalajoki	4,8	4,6	4,7	3,9	3,7	3,6	3,3	3,2	2,9
Kankaanpää	4,9	4,7	4,8	2,2	2,3	2,1	2,5	2,4	2,3
Kannus		4,8	4,8	2,4	2,4	2,1	2,3	2,3	1,9
Kauhajoki	4,8	4,7	4,8	2,8	2,7	3,2	2,2	2,3	1,9
Kauhava	4,7	4,6	4,7	2,5	2,5	2,4	2,2	2,2	1,9
Kemi	4,8	4,8	4,7	2,8	3,1	3,3	3,3	3,3	2,7
Kemijärvi		4,7	4,7	2,5	2,4	2,0	2,8	2,6	2,1
Keuruu	4,7	4,7	4,8	2,8	2,4	2,7	2,7	2,8	2,5
Kitee	4,6	4,7		2,3	2,3		3,1	3,0	
Kokemäki		4,7	4,7	2,5	2,6	2,6	2,3	2,3	2,2
Kristiinankaupunki	4,9	4,8	4,7	2,3	2,2	2,2	2,9	2,8	2,7
Kurikka	4,6	4,7	4,7	2,9	2,7	3,2	2,2	2,1	1,9
Kuusamo	4,7	4,8		2,5	2,4		3,4	3,1	
Laitila		4,7	4,7	2,8	2,4	2,4	2,7	2,5	2,2
Lapua		4,9		2,1	1,9		3,0	2,9	
Lieksa	4,8	4,7	4,7	3,1	3,2		2,9	3,0	2,8
Lohja	4,5	4,5	4,4	2,7	2,5	2,6	3,0	2,8	2,5
Loimaa	4,8	4,6		2,2	2,0		2,9	2,5	

	seutukaupunkien asukkaat, kotikaupunki			seutukaupunkien asukkaat, muut kaupungit			suurten kaupunkien asukkaat		
	2025	2022	2019	2025	2022	2019	2025	2022	2019
Loviisa	4,8	4,6	4,6	2,0	1,8	1,7	2,7	2,5	2,0
Mänttä-Vilppula	4,7	4,8	4,7	2,0	2,0	1,8	2,6	2,2	2,1
Nivala	4,8	4,9	4,8	3,0	2,7	2,6	2,3	2,4	2,1
Nurmes	4,7	4,9		2,9	3,0		2,8	3,0	
Oulainen	4,9	4,8		3,1	2,8		2,5	2,4	
Paimio	4,6	4,5	4,6	2,8	2,5	2,5	3,0	2,9	2,7
Parainen		4,7	4,7	2,2	2,0	1,9	3,1	2,9	2,8
Parkano	4,8	4,7	4,8	2,2	2,7	2,9	2,5	2,3	2,1
Pieksämäki	4,6	4,6	4,7	2,4	2,2	2,2	3,0	2,8	2,3
Pietarsaari	4,8	4,7	4,8	2,9	2,4	2,2	2,8	2,7	2,8
Raahe	4,8	4,9	4,9	2,6	2,7	2,5	3,0	2,9	2,8
Raasepori	4,8	4,7	4,6	3,0	2,5	2,7	2,4	2,4	2,0
Rauma	4,8	4,8	4,8	2,8	2,7	2,7	3,4	3,2	3,2
Riihimäki		4,8	4,7	2,5	2,3	2,2	2,7	2,7	2,5
Saarjärvi	4,9	4,8	4,8	2,4	2,4	2,3	2,8	2,8	2,4
Salo	4,7	4,7	4,6	3,7	3,6	3,6	3,3	3,2	2,9
Sastamala	4,8	4,7	4,6	2,3	2,1	2,0	2,8	2,5	2,4
Savonlinna		4,8	4,7	3,0	2,6	2,7	3,0	2,8	2,5
Somero		4,7	4,7	2,6	2,6	2,7	2,1	2,0	1,8
Suonenjoki	4,8		4,7	2,3	2,1	2,1	3,0	2,8	2,5
Tornio	4,8	4,8	4,8	2,9	2,8	3,3	3,4	3,2	2,9
Uusikaupunki	4,7	4,8	4,8	2,5	2,5	2,9	2,8	2,7	2,5
Valkeakoski	4,7	4,7	4,7	3,0	2,5	2,9	3,1	2,8	2,7
Varkaus	4,9		4,7	2,8	2,3	2,4	3,0	2,7	2,5
Viitasaari		4,7		2,3	2,2		2,7	2,8	
Ylivieska	4,9	4,8	4,8	3,8	3,8	3,6	2,9	2,8	2,4
Ähtäri	4,6	4,8	4,8	3,5	3,5	3,2	2,7	2,5	2,3
Äänekoski	4,8	4,7	4,6	2,5	2,7	2,4	3,0	3,2	2,6

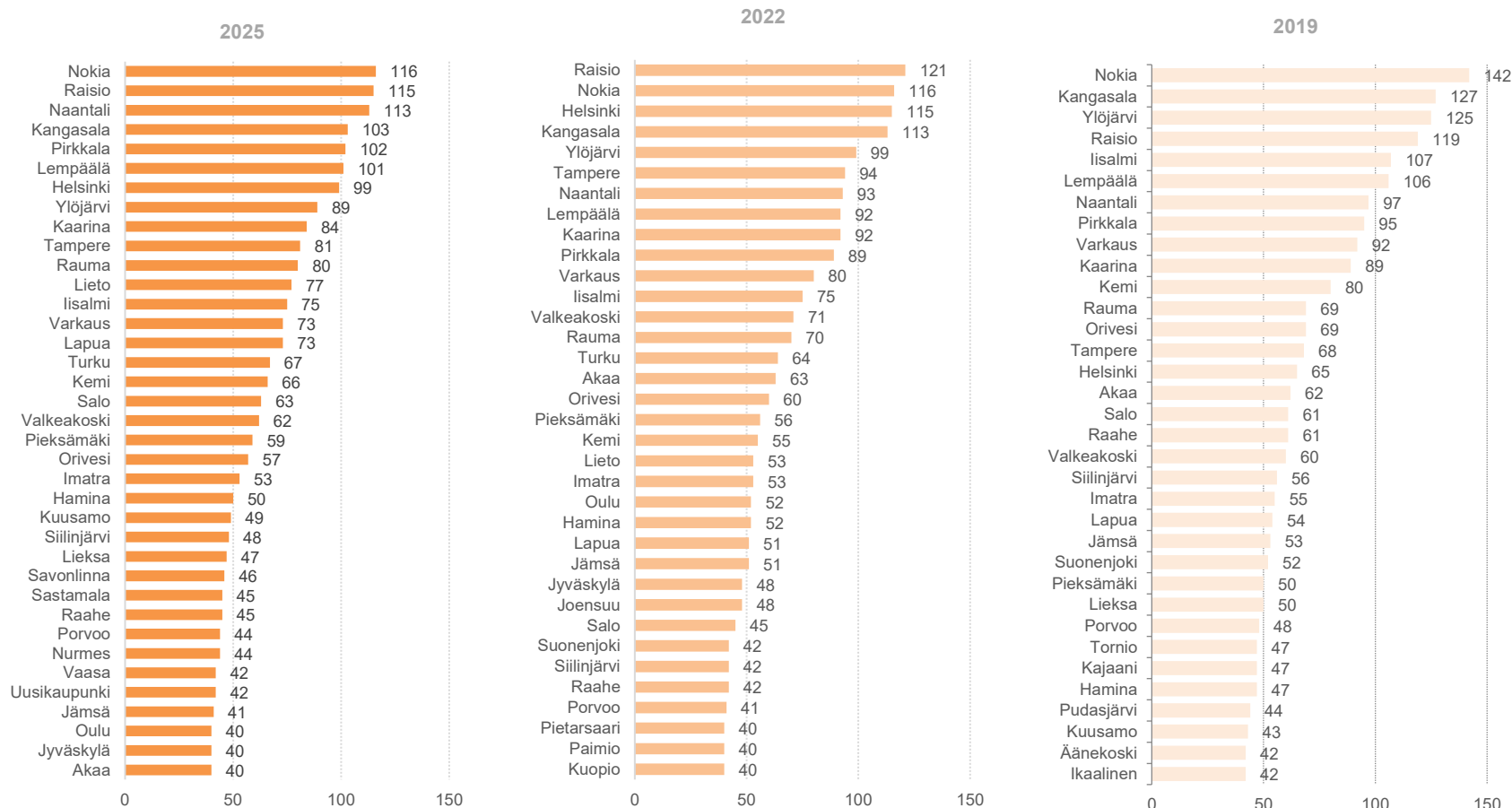
	seutukaupunkien asukkaat, kotikaupunki			seutukaupunkien asukkaat, muut kaupungit			suurten kaupunkien asukkaat		
	2025	2022	2019	2025	2022	2019	2025	2022	2019
Akaa	3,7	3,7	3,1	2,9	2,8	2,6	3,0	2,9	2,9
Alajärvi	3,7	3,6	3,5	2,9	3,0	2,8	2,9	2,9	2,8
Alavus	3,5	3,9	3,7	2,9	3,0	3,0	2,9	3,0	2,9
Forssa	3,5	3,7	3,7	2,9	2,6	2,7	2,8	2,7	2,7
Hamina	3,8	3,7	3,2	3,2	3,1	3,1	3,5	3,5	3,2
Heinola	4,0	4,1	3,8	2,9	3,1	3,1	3,0	3,1	3,0
Huittinen	3,1	3,7	3,7	3,0	2,9	3,1	3,0	2,9	2,8
Iisalmi	3,8	3,7	3,9	3,1		3,1	3,4	3,3	3,1
Ikaalinen		3,8	3,6	3,1	3,1	3,1	3,3	3,3	3,2
Imatra	3,3	3,5	3,5	3,0	3,0	3,1	3,2	3,3	3,0
Jämsä	3,3	3,6	2,8	3,0	3,1	3,0	3,1	3,1	3,0
Kalajoki	4,0	3,7	3,9	3,9	3,9	3,8	3,7	3,6	3,6
Kankaanpää	3,8	3,8	3,8	2,7	2,7	2,8	3,0	2,9	2,8
Kannus		3,5	3,4	2,6	2,6	2,6	2,9	2,9	2,7
Kauhajoki	3,6	3,4	3,5	3,2	3,0	3,2	3,0	3,1	2,8
Kauhava	3,5	3,2	3,2	3,1	3,1	3,0	3,1	3,0	2,9
Kemi	3,6	3,6	3,3	2,6	2,5	2,4	2,9	2,7	2,5
Kemijärvi		2,7	3,1	2,9	2,8	2,8	3,0	2,9	2,8
Keuruu	3,3	3,9	3,8	3,1	3,1	3,2	3,1	3,1	3,2
Kitee	3,1	3,4		3,1	3,0		3,3	3,2	
Kokemäki		3,4	3,3	2,5	2,6	2,5	2,8	2,8	2,8
Kristiinankaupunki	3,9	3,9	3,6	3,3	3,4	3,0	3,3	3,5	3,4
Kurikka	3,7	3,6	3,4	3,3	3,1	3,2	3,2	3,0	2,8
Kuusamo	3,9	4,0		3,4	3,5		3,8	3,5	
Laitila		3,6	3,6	2,9	2,8	2,9	3,1	2,9	2,9
Lapua		4,0		2,7	2,8		3,2	2,8	
Lieksa	3,4	3,7	3,7	2,9	3,0		3,0	3,1	3,0
Lohja	3,6	3,4	3,1	3,0	3,0	2,9	3,2	3,2	3,0
Loimaa	3,5	3,3		2,7	2,7		3,1	2,8	

	seutukaupunkien asukkaat, kotikaupunki			seutukaupunkien asukkaat, muut kaupungit			suurten kaupunkien asukkaat		
	2025	2022	2019	2025	2022	2019	2025	2022	2019
Loviisa	3,6	3,6	3,8	3,3	3,2	3,2	3,3	3,3	3,0
Mänttä-Vilppula	3,2	3,2	3,4	2,7	2,9	2,8	3,0	2,9	2,9
Nivala	3,7	3,7	3,6	2,8	2,7	2,7	2,9	2,8	2,7
Nurmes	3,5	3,9		3,2	3,3		3,2	3,3	
Oulainen	3,6	3,1		2,6	2,6		3,0	2,8	
Paimio	4,0	4,1	4,2	3,0	3,1	3,0	3,3	3,2	3,1
Parainen		3,9	3,5	3,4	3,4	3,3	3,5	3,6	3,5
Parkano	3,5	3,6	3,6	2,6	2,7	2,9	3,0	2,7	2,7
Pieksämäki	3,5	3,4	3,6	2,5	2,6	2,5	2,8	2,9	2,8
Pietarsaari	3,8	3,7	3,5	3,5	3,4	3,2	3,2	3,1	3,1
Raahе	3,6	3,6	3,8	2,8	2,9	2,7	3,2	3,1	3,2
Raasepori	4,4	3,6	3,5	3,6	3,4	3,3	3,4	3,3	3,0
Rauma	4,0	4,3	4,0	3,7	3,7	3,7	3,7	3,6	3,6
Riihimäki		3,6	3,5	3,0	3,0	2,9	3,0	3,0	3,0
Saarjärvi	3,7	3,6	3,5	3,0	3,1	3,1	3,1	3,2	3,1
Salo	3,3	3,2	3,3	3,2	3,2	3,1	3,2	3,3	3,0
Sastamala	3,5	3,5	3,3	3,0	2,9	2,9	3,1	3,0	2,9
Savonlinna		4,0	3,6	3,5	3,6	3,5	3,6	3,6	3,5
Somero		3,7	3,8	2,7	2,9	3,0	2,9	2,9	2,8
Suonenjoki	3,4		3,7	2,9	3,0	3,0	3,1	3,1	2,9
Tornio	3,7	3,9	3,9	3,2	3,1	3,2	3,4	3,1	3,2
Uusikaupunki	3,8	3,8	3,9	3,3	3,4	3,5	3,4	3,1	3,4
Valkeakoski	3,4	3,5	3,7	3,1	3,0	3,1	3,3	3,1	3,1
Varkaus	3,5		3,2	2,9	2,8	2,8	2,9	2,9	2,7
Viitasaari		3,6		2,9	2,9		3,1	3,3	
Ylivieska	3,7	3,7	3,9	3,3	3,4	3,4	3,2	3,1	3,2
Ähtäri	3,2	3,4	3,4	3,0	3,2	3,1	3,1	3,2	3,2
Äänekoski	3,4	3,2	3,1	2,9	3,0	3,1	3,0	3,1	3,0

	seutukaupunkien asukkaat, kotikaupunki			seutukaupunkien asukkaat, muut kaupungit			suurten kaupunkien asukkaat		
	2025	2022	2019	2025	2022	2019	2025	2022	2019
Akaa	4,0	3,9	3,3	2,2	2,0	1,8	2,2	2,0	2,1
Alajärvi	3,4	3,3	3,4	1,9	2,0	1,8	1,9	1,8	1,7
Alavus	3,4	3,8	3,8	2,2	2,4	2,3	2,0	1,9	1,8
Forssa	3,7	3,8	3,8	1,7	1,5	1,7	1,9	2,0	1,8
Hamina	4,1	3,8	3,4	2,2	2,2	2,0	2,9	2,5	2,5
Heinola	4,2	4,2	4,0	2,0	2,0	2,1	2,1	2,3	2,2
Huittinen	3,2	4,0	3,8	1,8	1,8	2,1	2,0	2,0	1,8
Iisalmi	3,9	3,9	4,2	2,2		2,2	2,5	2,7	2,3
Ikaalinen		3,8	3,9	2,1	2,5	2,4	2,3	2,4	2,2
Imatra	3,4	3,6	3,5	2,0	2,0	2,3	2,6	2,3	2,3
Jämsä	3,6	3,8	3,0	2,2	2,2	2,3	2,3	2,3	2,0
Kalajoki	4,2	3,9	4,1	3,2	3,3	3,1	3,0	2,8	2,3
Kankaanpää	3,9	3,9	3,8	1,5	1,6	1,6	2,0	1,9	1,8
Kannus		3,8	3,7	1,5	1,6	1,5	2,1	2,1	1,7
Kauhajoki	3,8	3,7	3,7	2,1	2,0	2,4	1,9	2,0	1,8
Kauhava	3,6	3,3	3,2	2,1	2,0	2,0	2,0	1,9	1,8
Kemi	3,7	3,6	3,4	1,7	1,7	1,9	2,2	2,0	1,7
Kemijärvi		3,1	3,6	1,8	1,8	1,8	2,3	2,0	1,8
Keuruu	3,5	3,9	3,8	2,2	2,1	2,4	2,4	2,3	2,0
Kitee	3,1	3,6		2,0	1,8		2,4	2,4	
Kokemäki		3,6	3,5	1,5	1,6	1,6	1,9	1,9	1,7
Kristiinankaupunki	4,0	4,0	3,8	1,9	2,0	1,8	2,5	2,7	2,4
Kurikka	3,8	3,7	3,5	2,5	2,2	2,6	2,2	1,9	1,7
Kuusamo	3,9	4,1		2,3	2,5		2,9	2,5	
Laitila		3,8	3,8	1,9	1,8	1,8	2,2	1,7	1,9
Lapua		4,2		1,5	1,5		2,4	2,1	
Lieksa	3,6	3,9	3,8	2,1	2,1		2,1	2,4	2,1
Lohja	3,9	3,8	3,4	2,0	1,9	2,0	2,7	2,5	2,3
Loimaa	3,7	3,4		1,6	1,5		2,4	1,9	

	seutukaupunkien asukkaat, kotikaupunki			seutukaupunkien asukkaat, muut kaupungit			suurten kaupunkien asukkaat		
	2025	2022	2019	2025	2022	2019	2025	2022	2019
Loviisa	3,6	3,6	3,8	2,1	2,1	2,0	2,7	2,5	2,1
Mänttä-Vilppula	3,5	3,6	3,1	1,6	1,8	1,8	2,0	1,9	2,0
Nivala	3,8	3,8	3,8	1,8	1,7	1,6	2,1	1,9	1,7
Nurmes	3,7	4,0		2,5	2,4		2,4	2,4	
Oulainen	3,7	3,4		1,7	1,7		2,2	2,0	
Paimio	4,1	4,3	4,3	2,0	2,2	2,4	2,5	2,5	2,2
Parainen		4,2	3,8	2,4	2,4	2,2	2,8	2,5	2,6
Parkano	3,5	3,9	3,8	1,7	2,0	2,2	2,2	1,8	1,9
Pieksämäki	3,6	3,5	3,7	1,6	1,5	1,5	2,1	2,0	1,9
Pietarsaari	3,9	3,8	3,7	2,5	2,3	2,2	2,3	2,3	2,3
Raahе	3,8	3,6	4,0	2,1	2,2	2,1	2,6	2,4	2,4
Raasepori	4,3	3,9	3,6	2,6	2,5	2,6	2,7	2,5	2,2
Rauma	4,2	4,4	4,0	3,0	2,9	3,1	3,0	2,8	2,8
Riihimäki		3,8	3,4	2,3	2,3	2,2	2,3	2,4	2,3
Saarjärvi	4,1	3,9	3,6	2,0	2,1	2,2	2,3	2,4	1,9
Salo	3,7	3,4	3,4	2,6	2,7	2,7	2,4	2,4	2,3
Sastamala	3,7	3,7	3,4	1,9	1,8	1,9	2,2	2,2	2,0
Savonlinna		4,2	3,8	2,6	2,6	2,7	2,6	2,5	2,7
Somero		3,7	3,9	1,8	1,9	2,0	2,0	1,9	1,7
Suonenjoki	3,9		4,0	1,8	1,8	1,8	2,2	2,3	1,9
Tornio	3,9	4,1	4,2	2,5	2,4	2,7	2,8	2,4	2,3
Uusikaupunki	3,9	4,1	4,0	2,5	2,6	2,6	2,6	2,3	2,4
Valkeakoski	3,5	3,7	3,9	2,4	2,2	2,5	2,6	2,3	2,4
Varkaus	3,6		3,5	2,2	2,0	2,1	2,2	2,4	1,9
Viitasaari		3,6		1,9	2,0		2,3	2,3	
Ylivieska	3,9	3,9	3,9	2,8	2,8	2,8	2,5	2,3	2,1
Ähtäri	3,4	3,6	3,5	2,1	2,2	2,2	1,9	2,0	1,8
Äänekoski	3,5	3,7	3,2	2,1	2,2	2,1	2,4	2,4	1,9

LIITE 3: Spontaani tunnettuus, suurten kaupunkien vastaajat • Kaikki mainitut (min 40 mainintaa saaneet, kuvassa mainintojen lukumäärät)

Kaupunki	Autettu tunnettuus	Pisteet	Mielikuva	Pisteet	Muutto- vetovoima	Pisteet	Kovat vetovoima- mittarit	Pisteet	Pehmeät vetovoima- mittarit	Pisteet	Summa- indeksi	Keskiarvo- indeksi	Sijoitus	Muutos sijoituksessa
Rauma	3,4	57	3,7	55	3,0	57	3,6	57	3,7	56	282	56,4	1	1
Kuusamo	3,4	55	3,8	57	2,9	55	3,6	56	3,7	55	278	55,6	2	1
Kalajoki	3,3	52	3,7	56	3,0	56	3,5	55	3,8	57	276	55,2	3	-2
Parainen	3,1	48	3,5	53	2,8	53	3,4	53	3,6	53	260	52,0	4	1
Tornio	3,4	56	3,4	49	2,8	52	3,3	49	3,3	47	253	50,6	5	13
Savonlinna	3,0	43	3,6	54	2,6	48	3,3	52	3,6	54	251	50,2	6	0
Hamina	3,3	53	3,5	52	2,9	54	3,2	39	3,4	50	248	49,6	7	-3
Valkeakoski	3,1	49	3,3	42	2,6	47	3,3	50	3,3	48	236	47,2	8	27
Iisalmi	3,2	50	3,4	51	2,5	43	3,3	45	3,2	40	229	45,8	9	-2
Uusikaupunki	2,8	28	3,4	50	2,6	44	3,4	54	3,5	51	227	45,4	10	17
Imatra	3,1	47	3,2	41	2,6	45	3,3	46	3,3	42	221	44,2	11	-1
Loviisa	2,7	19	3,3	45	2,7	49	3,3	48	3,5	52	213	42,6	12	0
Raahe	3,0	40	3,2	37	2,6	46	3,3	44	3,3	46	213	42,6	12	-3
Raasepori	2,4	11	3,4	48	2,7	51	3,3	51	3,4	49	210	42,0	14	3
Lohja	3,0	38	3,2	35	2,7	50	3,3	43	3,3	43	209	41,8	15	1
Salo	3,3	51	3,2	33	2,4	37	3,3	47	3,2	31	199	39,8	16	-8
Kristiinankaupunki	2,9	33	3,3	47	2,5	40	3,0	23	3,3	44	187	37,4	17	-8
Ikaalinen	2,8	31	3,3	46	2,3	28	3,2	42	3,2	36	183	36,6	18	4
Kitee	3,1	46	3,3	44	2,4	33	3,0	25	3,2	33	181	36,2	19	-5
Lapua	3,0	45	3,2	36	2,4	38	3,1	32	3,1	26	177	35	20	14
Ylivieska	2,9	35	3,2	38	2,5	42	3,2	40	3,1	22	177	35	20	-1
Loimaa	2,9	34	3,1	29	2,4	39	3,1	37	3,2	35	174	34,8	22	28
Pietarsaari	2,8	29	3,2	39	2,3	32	3,1	33	3,2	38	171	34,2	23	2
Nurmes	2,8	26	3,2	34	2,4	34	3,0	29	3,3	45	168	33,6	24	-11
Paimio	3,0	42	3,3	43	2,5	41	2,9	20	3,0	18	164	32,8	25	-2
Jämsä	2,9	36	3,1	31	2,3	30	3,1	36	3,1	29	162	32,4	26	-5
Keuruu	2,7	23	3,1	30	2,4	35	3,0	31	3,2	37	156	31,2	27	5
Äänekoski	3,0	39	3,0	11	2,4	36	3,1	35	3,2	34	155	31,0	28	-13
Sastamala	2,8	30	3,1	25	2,2	22	3,0	30	3,2	39	146	29,2	29	9
Ähtäri	2,5	21	3,0	31	3,1	41	3,2	42	2,0	17	152	30	30	-4
Suonenjoki	2,8	39	2,9	24	3,0	28	3,1	30	2,3	25	146	29	31	-2
Keuruu	2,8	31	2,9	27	3,0	29	3,1	26	2,3	31	144	29	32	-9
Varkaus	2,7	29	3,0	29	3,0	24	2,9	14	2,4	42	138	28	33	-1
Lapua	2,9	40	3,0	30	3,1	35	2,8	7	2,1	23	135	27	34	

Kaupunki	Autettu tunnettuus	Pisteet	Mielikuva	Pisteet	Muutto- vetovoima	Pisteet	Kovat vetovoima- mittarit	Pisteet	Pehmeät vetovoima- mittarit	Pisteet	Summa- indeksi	Keskiarvo- indeksi	Sijoitus	Muutos sijoituksessa
Saarijärvi	2,8	27	3,1	28	2,3	31	3,0	26	3,2	32	144	28,8	30	-10
Suonenjoki	3,0	41	3,1	23	2,2	21	3,0	27	3,1	25	137	27,4	31	0
Laitila	2,7	24	3,1	26	2,2	25	2,9	19	3,3	41	135	27	32	20
Viitasaari	2,7	20	3,1	32	2,3	29	3,0	24	3,2	30	135	27	32	-8
Kemi	3,3	54	2,9	7	2,2	24	3,1	34	2,9	6	125	25,0	34	2
Riihimäki	2,7	21	3,0	20	2,3	26	3,2	41	2,9	8	116	23,2	35	-7
Varkaus	3,0	37	2,9	6	2,2	17	3,1	38	3,0	17	115	23,0	36	-3
Kemijärvi	2,8	25	3,0	18	2,3	27	2,8	12	3,1	28	110	22,0	37	4
Lieksa	2,9	32	3,0	19	2,1	15	2,9	16	3,0	21	103	20,6	38	-12
Akaa	2,6	16	3,0	21	2,2	23	2,9	17	3,1	24	101	20,2	39	10
Ähtäri	2,7	22	3,1	27	1,9	4	2,8	14	3,1	27	94	18,8	40	-10
Kurikka	2,2	6	3,2	40	2,2	19	2,8	11	3,0	16	92	18,4	41	12
Pieksämäki	3,0	44	2,8	2	2,1	13	2,9	22	3,0	11	92	18,4	42	-5
Heinola	2,5	13	3,0	22	2,1	14	2,9	21	3,0	20	90	18,0	43	-14
Kankaanpää	2,5	12	3,0	12	2,0	8	3,0	28	3,1	23	83	16,6	44	2
Oulainen	2,5	14	3,0	13	2,2	18	2,8	13	3,0	14	72	14,4	45	0
Huittinen	2,6	18	3,0	14	2,0	6	2,9	18	3,0	15	71	14,2	46	-6
Mänttä-Vilppula	2,6	17	3,0	16	2,0	11	2,9	15	3,0	12	71	14,2	46	1
Parkano	2,5	15	3,0	15	2,2	20	2,8	9	2,9	9	68	13,6	48	9
Kannus	2,3	8	2,9	9	2,1	16	2,7	5	3,0	19	57	11,4	49	-5
Nivala	2,3	9	2,9	8	2,1	12	2,8	8	3,0	13	50	10,0	50	-7
Kauhava	2,2	4	3,1	24	2,0	7	2,8	6	2,9	7	48	9,6	51	3
Kokemäki	2,3	7	2,8	3	1,9	5	2,8	10	3,0	10	35	7,0	52	3
Alavus	2,2	3	2,9	10	2,0	10	2,7	4	2,8	4	31	6,2	53	-14
Kauhajoki	2,2	5	3,0	17	1,9	1	2,7	3	2,8	1	27	5,4	54	-12
Forssa	2,4	10	2,8	1	1,9	2	2,8	7	2,8	2	22	4,4	55	-7
Somero	2,1	2	2,9	4	2,0	9	2,5	2	2,8	3	20	4,0	56	-5
Alajärvi	2,0	1	2,9	5	1,9	3	2,5	1	2,8	5	15	3,0	57	-1

Kaupunki	Autettu tunnettuus	Pisteet	Mielikuva	Pisteet	Muutto- vetovoima	Pisteet	Kovat vetovoima- mittarit	Pisteet	Pehmeät vetovoima- mittarit	Pisteet	Summa- indeksi	Keskiarvo- indeksi	Sijoitus	Muutos sijoituksessa
Raasepori	4,8	29	4,4	46	4,3	46	3,6	45	3,7	46	212	42,4	1	27
Rauma	4,8	30	4,0	45	4,2	45	3,6	46	3,7	44	210	42,0	2	-1
Kristiinankaupunki	4,9	45	3,9	41	4,0	38	3,3	25	3,7	45	194	38,8	3	8
Kalajoki	4,8	28	4,0	42	4,2	44	3,4	36	3,6	40	190	38,0	4	13
Iisalmi	4,9	42	3,8	36	3,9	30	3,5	41	3,4	35	184	36,8	5	22
Ylivieska	4,9	46	3,7	28	3,9	34	3,5	44	3,2	23	175	35,0	6	6
Kuusamo	4,7	19	3,9	40	3,9	33	3,5	42	3,4	36	170	34,0	7	-2
Paimio	4,6	7	4,0	44	4,1	42	3,4	35	3,6	42	170	34,0	8	5
Heinola	4,6	8	4,0	43	4,2	43	3,4	33	3,6	43	170	34,0	9	0
Kankaanpää	4,9	40	3,8	39	3,9	36	3,2	17	3,4	34	166	33,2	10	5
Nivala	4,8	39	3,7	34	3,8	26	3,3	28	3,5	38	165	33,0	11	-3
Saarijärvi	4,9	44	3,7	30	4,1	41	3,2	16	3,3	33	164	32,8	12	20
Pietarsaari	4,8	26	3,8	35	3,9	29	3,4	38	3,3	30	158	31,6	13	3
Uusikaupunki	4,7	17	3,8	37	3,9	32	3,2	20	3,6	41	147	29,4	14	-7
Akaa	4,8	27	3,7	32	4,0	39	3,3	29	3,1	18	145	29,0	15	14
Oulainen	4,9	43	3,6	23	3,7	24	3,3	27	3,2	26	143	28,6	16	35
Tornio	4,8	37	3,7	29	3,9	37	3,2	14	3,2	25	142	28,4	17	-7
Sastamala	4,8	22	3,5	21	3,7	23	3,4	40	3,3	28	134	26,8	18	21
Kauhajoki	4,8	34	3,6	26	3,8	27	3,3	24	3,2	22	133	26,6	19	24
Hamina	4,7	11	3,8	38	4,1	40	3,0	7	3,5	37	133	26,6	20	21
Kurikka	4,6	3	3,7	33	3,8	28	3,3	30	3,5	39	133	26,6	21	10
Kemi	4,8	24	3,6	25	3,7	20	3,3	32	3,3	31	132	26,4	22	3
Raahe	4,8	32	3,6	24	3,8	25	3,3	23	3,1	11	115	23,0	23	7
Varkaus	4,9	41	3,5	15	3,6	12	3,2	18	3,2	24	110	22,0	24	-
Loviisa	4,8	35	3,6	27	3,6	13	2,8	1	3,3	32	108	21,6	25	20
Loimaa	4,8	23	3,5	16	3,7	21	3,4	37	3,1	9	106	21,2	26	27
Suonenjoki	4,8	38	3,4	9	3,9	35	3,1	10	3,1	13	105	21,0	27	-
Nurmes	4,7	21	3,5	17	3,7	18	3,2	15	3,3	29	100	20,0	28	-24
Salo	4,7	13	3,3	8	3,7	19	3,4	39	3,2	20	99	19,8	29	13

Kaupunki	Autettu tunnettuus	Pisteet	Mielikuva	Pisteet	Muutto- vetovoima	Pisteet	Kovat vetovoima- mittarit	Pisteet	Pehmeät vetovoima- mittarit	Pisteet	Summa- indeksi	Keskiarvo- indeksi	Sijoitus	Muutos sijoituksessa
Pieksämäki	4,6	6	3,5	18	3,6	15	3,3	31	3,3	27	97	19,4	30	20
Lohja	4,5	1	3,6	22	3,9	31	3,3	26	3,1	12	92	18,4	31	21
Kauhava	4,7	10	3,5	14	3,6	17	3,4	34	3,1	17	92	18,4	32	22
Alajärvi	4,8	33	3,7	31	3,4	5	3,0	4	3,1	15	88	17,6	33	16
Lieksa	4,8	31	3,4	11	3,6	16	3,1	8	3,2	21	87	17,4	34	-15
Parkano	4,8	25	3,5	19	3,5	10	3,3	22	3,0	7	83	16,6	35	-13
Jämsä	4,7	12	3,3	7	3,6	14	3,5	43	3,0	5	81	16,2	36	-12
Forssa	4,6	9	3,5	20	3,7	22	3,1	12	3,1	10	73	14,6	37	-11
Äänekoski	4,8	36	3,4	12	3,5	7	3,1	13	2,9	3	71	14,2	38	6
Alavus	4,7	14	3,5	13	3,4	6	3,2	19	3,1	14	66	13,2	39	-25
Valkeakoski	4,7	20	3,4	10	3,5	11	3,1	11	3,0	8	60	12,0	40	-3
Ähtäri	4,6	4	3,2	3	3,4	3	3,2	21	3,1	19	50	10,0	41	-7
Imatra	4,7	15	3,3	6	3,4	4	3,0	6	3,1	16	47	9,4	42	5
Mänttä-Vilppula	4,7	18	3,2	4	3,5	9	3,1	9	3,0	6	46	9,2	43	-3
Keuruu	4,7	16	3,3	5	3,5	8	2,9	3	2,9	4	36	7,2	44	-23
Huittinen	4,6	5	3,1	2	3,2	2	3,0	5	2,9	2	16	3,2	45	-25
Kitee	4,6	2	3,1	1	3,1	1	2,8	2	2,8	1	7	1,4	46	2
Ikaalinen													-	-
Kannus													-	-
Kemijärvi													-	-
Kokemäki													-	-
Laitila													-	-
Lapua													-	-
Parainen													-	-
Riihimäki													-	-
Savonlinna													-	-
Somero													-	-
Viitasaari													-	-

Paneelivastaajat (suuret kaupungit)	Seutukaupungit	Sisäisen tutkimuksen kohdistaminen
Kotka, Kouvola, Lappeenranta	Imatra	Hamina, Imatra
	Hamina	Hamina, Imatra
	Forssa	Forssa, Riihimäki, Heinola
	Riihimäki	Forssa, Riihimäki, Heinola
Hämeenlinna, Lahti, Tampere	Heinola	Forssa, Riihimäki, Heinola
Turku	Laitila	Laitila, Loimaa, Parainen, Uusikaupunki
	Loimaa	Laitila, Loimaa, Parainen, Uusikaupunki
	Parainen	Laitila, Loimaa, Parainen, Uusikaupunki
	Uusikaupunki	Laitila, Loimaa, Parainen, Uusikaupunki
Turku	Salo	Salo, Somero, Paimio
	Somero	Salo, Somero, Paimio
	Paimio	Salo, Somero, Paimio
Helsinki, Espoo, Vantaa	Lohja	Lohja, Loviisa, Raasepori
	Loviisa	Lohja, Loviisa, Raasepori
	Raasepori	Lohja, Loviisa, Raasepori
Seinäjoki, Tampere	Alajärvi	Alajärvi, Alavus, Ähtäri
	Alavus	Alajärvi, Alavus, Ähtäri
	Ähtäri	Alajärvi, Alavus, Ähtäri
Seinäjoki, Tampere	Kauhava	Kauhava, Kauhajoki, Kurikka
	Kauhajoki	Kauhava, Kauhajoki, Kurikka
	Kurikka	Kauhava, Kauhajoki, Kurikka
Jyväskylä	Jämsä	Jämsä, Keuruu, Saarijärvi, Viitasaari, Äänekoski
	Keuruu	Jämsä, Keuruu, Saarijärvi, Viitasaari, Äänekoski
	Saarijärvi	Jämsä, Keuruu, Saarijärvi, Viitasaari, Äänekoski
	Viitasaari	Jämsä, Keuruu, Saarijärvi, Viitasaari, Äänekoski
	Äänekoski	Jämsä, Keuruu, Saarijärvi, Viitasaari, Äänekoski

Paneelivastaajat (suuret kaupungit)	Seutukaupungit	Sisäisen tutkimuksen kohdistaminen
Tampere	Akaa	Akaa, Sastamala, Valkeakoski
	Sastamala	Akaa, Sastamala, Valkeakoski
	Valkeakoski	Akaa, Sastamala, Valkeakoski
Tampere	Parkano	Parkano, Ikaalinen, Mänttä-Vilppula
	Ikaalinen	Parkano, Ikaalinen, Mänttä-Vilppula
	Mänttä-Vilppula	Parkano, Ikaalinen, Mänttä-Vilppula
Vaasa, Kauhava, Kauhajoki, Laihia, Kaskinen	Kristiinankaupunki	Kristiinankaupunki, Pietarsaari, Lapua
	Pietarsaari	Kristiinankaupunki, Pietarsaari, Lapua
	Lapua	Kristiinankaupunki, Pietarsaari, Lapua
Pori, Turku	Huittinen	Huittinen, Kankaanpää, Kokemäki, Rauma
	Kankaanpää	Huittinen, Kankaanpää, Kokemäki, Rauma
	Kokemäki	Huittinen, Kankaanpää, Kokemäki, Rauma
	Rauma	Huittinen, Kankaanpää, Kokemäki, Rauma
Mikkeli, Kuopio	Pieksämäki	Pieksämäki, Savonlinna
	Savonlinna	Pieksämäki, Savonlinna
Rovaniemi, Oulu	Kemi	Kemi, Kemijärvi, Tornio, Kuusamo
	Kemijärvi	Kemi, Kemijärvi, Tornio, Kuusamo
	Tornio	Kemi, Kemijärvi, Tornio, Kuusamo
	Kuusamo	Kemi, Kemijärvi, Tornio, Kuusamo
Joensuu, Varkaus	Kitee	Kitee, Lieksa, Nurmes
	Lieksa	Kitee, Lieksa, Nurmes
	Nurmes	Kitee, Lieksa, Nurmes
Oulu, Kokkola	Kalajoki	Kalajoki, Nivala, Raahe, Ylivieska, Oulainen, Kannus
	Nivala	Kalajoki, Nivala, Raahe, Ylivieska, Oulainen, Kannus
	Raahe	Kalajoki, Nivala, Raahe, Ylivieska, Oulainen, Kannus
	Ylivieska	Kalajoki, Nivala, Raahe, Ylivieska, Oulainen, Kannus
	Oulainen	Kalajoki, Nivala, Raahe, Ylivieska, Oulainen, Kannus
	Kannus	Kalajoki, Nivala, Raahe, Ylivieska, Oulainen, Kannus
Kuopio, Kajaani	Iisalmi	Iisalmi, Suonenjoki, Varkaus
	Suonenjoki	Iisalmi, Suonenjoki, Varkaus
	Varkaus	Iisalmi, Suonenjoki, Varkaus

Tutkimuksen taustaa ja keskeiset käsitteet

Sujuvan elämän seutukaupungeissa – kuten seutukaupunkiohjelman toimeenpano-ohjelma vuosille 2024-2027 elämisen laatua painottaa, elinvoima rakentuu kullekin kaupungille ominaisten vahvuuksien ja yhteistyön varaan (Valtioneuvosto 2024). Elinvoima edellyttää uusiutumista ja mahdollisuuksien tunnistamista. Tämä vetovoimatutkimus tarjoaa seutukaupungeille tutkittua tietoa näistä vahvuuksista. Seutukaupungin tehtävänä on luoda sidosryhmilleen lisäksi tulevaisuudenuskoa ja luottamusta hyvien elinolosuhteiden jatkuvuudelle. Kaupunkien monimuotoistuminen tuo tähän lisäulottuvuuksia.

Seutukaupunkien vetovoiman ja elinvoiman tarkastelu vain väestökehityksen ja muuttoliikkeen mittareilla jättää huomiotta osan elinvoimatekijöistä. Väestöpotentiaalin tunnistaminen etenkin maahanmuuton osalta on merkittävä. Lisäksi seutukaupunkien erilaiset elinkeinoelämän vahvuustekijät seutukaupungin resurssina voivat merkittävästi parantaa vetovoimaa lisäten työpaikkoja ja osaavaa väestöpohjaa. (Vaattovaara ja Airaksinen 2024.)

Tämä seutukaupunkien vetovoimatutkimus selvittää eri sidosryhmien mielikuvia, tunnettuutta ja veto- ja pitovoimatekijöitä kunkin seutukaupungin osalta. Näin tutkimus tarjoaa tutkitun tiedon omaleimaisuuden ja vahvuuksien tunnistamiselle sekä vahvistamiselle ja viestinnän perustaksi. Tutkimuksella saadaan käsitys ulkoisista vetovoimatekijöistä ja sisäisistä identiteetin ja pitovoiman tekijöistä. Lisäksi saadaan kattavasti tietoa maahanmuuton käsityksistä, suhtautumisesta ja vetovoimatekijöistä.

Keskeiset käsitteet

Vetovoimatutkimuksen näkökulmiin liittyvät keskeisesti seuraavat käsitteet ja näkökulmat, jotka on kuvattu tarkemmin tässä liitteessä.

- **Elinvoiman johtaminen**
- **Imago, tunnettuus, mielikuvat**
- **Maine prosessina**
- **Veto- ja pitovoimatekijät**
- **Kohderyhmien segmentointi**
- **Paikkabrändi ja paikan markkinointi**
- **Maahanmuuttaja, vastaanottavuus ja integroituminen**

Elinvoiman johtaminen ja erottautuminen

Kuntien elinvoiman johtamisen keskeisiksi osa-alueiksi voidaan ymmärtää resurssit, vuorovaikutus ja uuden luominen (Paananen, Haveri & Airaksinen 2014). Elinvoima resursseina kytkeytyy väestömäärään ja ikärakenteeseen, työllisyyteen, työvoiman saatavuuteen ja osaamiseen sekä talouteen ja elinkeinorakenteeseen. Elinvoima vuorovaikutuksena voidaan nähdä sosiaalisen pääoman, paikallisyhteisöjen, verkostojen ja yksilöiden osallisuuden muotoina sekä yhteisöllisyyteen, paikallisidentiteettiin, erilaisiin elämäntapavalintoihin ja kulttuuriin liittyvinä. Elinvoima uutta luovana puolestaan luo proaktiivista toimintaa, uusiutumista, strategisia painotuksia ja uudelleenasemoitumista.

Paikan strategisten ominaispiirteisten vetovoimatekijöiden tunnistamisesta ja vahvistamisesta – eli mikä tekee jostain alueesta paikan (placemaking) - voi olla pienemmälle kaupungille tai kylälle tehokkaampi keino erottua. Suuren kaupungin bränditekijöiden kopioimisen sijaan pienemmät kaupungit voivat valita kahdesta erilaisesta strategiasta itselleen ominaisemman: 1) erikoistuva esimerkiksi luovien tilojen, niche-markkinoiden tai innovatiivisten tuotteiden avulla, tai 2) lainatun koon strategia, jossa esimerkiksi kehyskunta tai kaupunki ratsastaa läheisen suuremman kaupungin voimalla. Ensimmäisellä vältetään suora kilpailu suurten kanssa panostamalla erikoistuvaan ja laatuun, ja toisella tehdään paikasta suurempi ja siten kilpailukykyisempi. (Richards ja Duif 2018.)

Paikkaan liittyvät voimavarat, merkitys ja luova ajattelu yhdessä toimivat rakennusaineina paikan elinvoimaisuudelle ja vetovoimaisuudelle. Kunnianhimoisesti ja strategisesti ajattelevat kaupungit ovat usein myös vetovoimaisempia. Näissä kaupungeissa ajattelu on luovaa ja niiden johdossa näkyviä sekä toisia inspiroivia johtajia. Vetovoimaiset kaupungit myös saivat asioita tapahtumaan ja tekevät näkyviä toimenpiteitä osallistaen yhteisönsä sidosryhmiä. Lisäksi, panostamalla asumisen, yritystoiminnan ja matkailun laatutekijöiden parantamiseen pitkällä tähtäimellä ne myös rakentavat vetovoimatekijöitä ja houkuttelevaa mielikuvaa lyhyemmällä aikavälillä. (Richards ja Duif 2018.)

Imago ja tunnettuus

Tunnettuus on keskeinen arvioinnin kohde, kun tarkastellaan seutukaupunkien imagoa ja vetovoimaa. Ilman tunnettuutta ei voi olla hyvää mainetta. Tunnettuus ja näkyvyys julkisuudessa on kaupungin mainetta eniten määräävä asia (Aula ym. 2007). Mielikuvat muodostuvat joko negatiivisen, neutraalin tai positiivisen muistijäljen kokemuksen, näkemän tai kuuleman varaan. Mielikuvat liittyvät siihen, miten ulkopuoliset ottavat vastaan lähettäjätahon tuottaman viestin sisällön ja tarkoituksen. Ulkoiset tekijät, kuten mielikuvan muodostajan aiemmat kokemukset, muiden kertomukset tai media, vaikuttavat mielikuvien syntyyn. Imagon ja mielikuvan käsitteitä on tarkasteltava yhdessä ja ne voidaan nähdä saman muodostuvan prosessin eri vaiheina (Äikäs 2004; Pavković, Karabašević, Jević ja Jević 2021). Tässä tutkimuksessa imagoa tarkastellaan asumisen, yrittämisen ja työllisyyden sekä maahanmuuton näkökulmista.

Imago on kaupungin tietoisesti muodostama kuva itsestään. Imago vastaa kysymykseen siitä, ”millainen kaupunki haluaa olla?” ja ”millainen käsitys kaupungista halutaan saavuttaa ulkopuolisten silmin?”. Kaupungista vallitsevat mielikuvat eivät aina vastaa omia odotuksia tai imagokampanjoiden tavoitteita. Imagossa on kyse siitä, millainen kuva annetaan ja saadaan, miten se viestitään ja millainen käsitys näistä vastaanottajalle muodostuu. Imago muodostuu sattumanvaraisesti, ellei paikan imagotyötä tietoisesti johdeta. Kaupungin imago muodostetaan strategisista tavoitteista. Sisäiseen tahtotilaan perustuen pyritään tavoitteellisesti luomaan haluttu mielikuva kaupungista sen ulkopuolella. (Karvonen 1999.)

Maine

Tutkimus lähestyy elinvoimaa vuorovaikutuksena siinä mielessä, että tutkimuksen lähtökohta-ajatus imagosta ja vetovoimaisuudesta kytkeytyy maineeseen. Vaikka maine syntyy kohteensa ulkopuolella, sen perusta tehdään sisällä. Maine rakentuu organisaation identiteetin, yhteisön ja strategisten valintojen pohjalta. Usein ajatellaan, että maine ”ansaitaan” pidemmän ajan kuluessa johdonmukaisen työn tuloksena. Hyvä maine kuitenkin rakentuu jokapäiväisessä toiminnassa eri sidosryhmien kohtaamisissa; hyvistä teoista, hyvästä viestinnästä ja hyvistä kokemuksista. (Fombrun 1996; Äikäs 2004, Halonen 2016.) Tässä mielessä seutukaupunkien imagon ja vetovoiman kehittäminen on elinvoiman johtamista vuorovaikutuksena. Se luo edellytykset elinvoimalle uutta luovana ilmiönä kaupungin proaktiivisten kehittämistoimien ja uudelleenaseoitumisen kautta. Maineella on kolme ulottuvuutta: viestinnällinen, laadullinen arviointi

ja erottautuminen. Viestinnällinen ulottuvuus käsittää mitä kohteesta puhutaan, kerrotaan ja mainitaan. Laadullinen arviointi (evaluaatio) on kohteen jonkinasteista arviointia ja vertailua toiseen. Erottautuminen (distinktio) puolestaan erottaa kohteen toisesta. (Aula ym. 2007). Tässä tutkimuksessa vetovoimaisuutta arvioidaan mielikuvia koskevien laadullisten mittareiden (mitä puhutaan, kerrotaan) avulla, mielikuvien myönteisyyttä tai kielteisyyttä koskevien mittarien (evaluaatio) sekä seutukaupunkien kaupungin persoonallisuutta ja erottautuvuutta koskevien mittarien avulla.

Maine prosessina

Kaupungin maineen rakentuminen on monivaiheinen prosessi. Imago muodostuu ensin perustuen kaupungin itse toivomaansa mielikuvaan ja sisäiseen identiteettiin. Todelliset mielikuvat ja käsitykset muodostuvat monien kokemusten, kuuleman, uskomusten, tarinoiden tai median välittämien kuvien perusteella. Brändityö on tavoitteellinen ja tietoista toimintaa muokata mielikuvista toivotunlaisia ja maine muodostuu lopulta edellisten vaiheiden summasta. Brändi eli tavoitekuva ja positiivisten mielikuvien kokonaiskäsitys parhaimmillaan erottaa kaupungin toisista ja luo kilpailukykyä. Brändin tulisi perustua aitouteen ja todellisuuteen, jolloin sidosryhmät voivat sen myös brändinä hyväksyä ja omaksua. Ilman hyväksyntää tavoitekuva ei muodostu kilpailukykyä tai vetovoimaisuutta edistäväksi brändiksi. Näin ollen kaupunkien on keskeistä kehittää aitoja vetovoimatekijöitä, kuin luoda epätodellista ja päälle liimattua mielikuvaa. (Pavković ym. 2021.)

Veto- ja pitovoimatekijät

Vetovoimaisuutta voidaan tarkastella vetovoimatekijöiden kautta. Vetovoimatekijät jaetaan usein koviin ja pehmeisiin vetovoimatekijöihin (mm. Rainisto 2003, Anttiroiko 2014, Aro & Haanpää 2016). Keskeisiä kovia vetovoimatekijöitä ovat infrastruktuuri, alue- ja paikallistalouden kehitys, muuttovetovoima, työ- ja uramahdollisuudet, koulutusmahdollisuudet, taloudellinen ympäristö ja tuottavuus. Pehmeitä vetovoimatekijöitä ovat mm. paikalliskulttuuri, tapahtumat ja elämykset, elämänlaatu, innovatiivisuus (ks. Raunio 2002; Rainisto 2004). Ne ovat vaikeammin jäljiteltäviä ja usein ainutlaatuisia. Kovat vetovoimatekijät muodostavat perustan ulkoisen vetovoimaisuuden ja kilpailukyyn rakentamiseksi. Pehmeät puolestaan luovat pohjaa kilpailuedulle ja etenkin erottautumiselle. Ne ovat usein imago- ja brändityön rakennusaineita. (Mabillard, Pasquier & Vuignier 2024; Rainisto 2003).

Keskeistä elinvoiman johtamisessa on myös kaupungin pitovoiman kasvattaminen. Pitovoima kiinnittää resurssit ja juurruttaa ihmiset osaksi kaupunkia. Pitovoimatekijät ovat ominaisuuksia, joiden vuoksi kaupungissa halutaan asua ja pysyä. Pitovoima on kyvykkyyttä pitää jo kaupungissa asuvat asukkaat ja sijoittuneet yritykset. Tässä tutkimuksessa muuttoveto- ja pitovoimaa selvitetään muuttohalukkuutena ja -harkintana valittujen kaupunkien osalta.

Segmentointi – kohderyhmätuntemus ryhmittelyn avuksi

Segmentointi auttaa kohdentamaan toimintaa. Segmentointi on potentiaalisten kohderyhmien ryhmittelyä ihmisiä yhdistävien taustamuuttujien, tarpeiden ja kiinnostusta sekä motivaatiota ilmentävien

tutkittujen havaintojen perusteella. Segmentointi perustuu tutkimus- ja tilastotietoon. Tyypillisesti demografiset tekijät, kuten ikä, perhesuhteet, elämäntilanne, taloudellinen tilanne, koulutus ja maantieteelliset sijaintitiedot ovat ryhmittelytekijöitä. Näihin liitetään käyttäytymiseen liittyviä sosiaalisia, kulttuurisia tai esimerkiksi osto- tai palvelukäyttöön liittyvää toistuvaa tietoa tai ymmärrystä. Ryhmittely voi perustua myös arvoihin, uskomuksiin tai muihin psykologisiin tekijöihin. (THL 2025.) Tämä vetovoimatutkimus ja kaupunkikohtaiset raportit tarjoavat tärkeää tutkittua tietoa seutukaupunkikohtaisten relevanttien kohderyhmien tunnistamiseen.

Paikkabrändi ja paikan markkinointi

Paikkabrändäyksestä ja paikan markkinoinnista on kasvanut 2000-luvulla olennainen osa alueiden, kuntien ja kaupunkien vetovoimaisuuden ja elinvoiman kehittämistä. Kavaratzis, Warnaby ja Ashworth (2014) korostavat uniikin ja omaleimaisen paikkabrändin identiteetin ja tietyn erinomaisuuden merkitystä erottautumisen perustana. Richards ja Duif (2018) vastaavasti painottavat erottautumistekijöiden korostamista tuote- tai yritysbrändille tyypillisen tarinallistamisen avulla. Paikan tarinat luovat tunnesiteitä, elävöittävät ominaisuuksia ja linkittävät sidosryhmät tunnetasolla ominaisuudet paikkaan. Tarinat kiteyttävät luovalla tavalla mitä, miten ja miksi paikka on merkityksellinen sidosryhmilleen.

Maahanmuuttoon liittyvät käsitteet

Maahanmuuttaja on ulkomailla syntynyt henkilö, joka ei ole Suomen kansalainen, mutta asuu tai oleskelee Suomessa ja on saanut maahan oleskeluoikeuden. Suomeen voidaan muuttaa monesta eri syystä, kuten työn tai opiskelun takia, perhe- ja ihmissuhteiden vuoksi tai esimerkiksi kansainvälisen suojelun ja turvapaikan hakijana.

Kotoutuminen on maahanmuuttaneen vuorovaikutuksellinen prosessi, jossa henkilön osallisuus, yhdenvertaisuus ja tasa-arvo hänelle uudessa maassa lisääntyvät. Kotoutumisen onnistuminen edellyttää paitsi maahanmuuttajan omaa aktiivisuutta, myös vastaanottavuutta ja yhteistyötä viranomaisilta ja elinympäristön yhteisöiltä. Kotoutumiseen liittyvät keskeiset rakenteelliset tekijät, kuten työllisyys, asuminen, koulutus ja hyvinvointi, sekä vuorovaikutukselliset, eli sosiaaliset suhteet, yhteisöön kuuluminen ja verkostojen rakentuminen. Kulttuuriset tekijät, kuten kielelliset ja yhteisöjen tapoihin liittyvät näkökulmat tukevat perehtymistä, samaistumista ja identiteetin muodostumista osana uutta yhteiskuntaa.

Kotoutumista edistävä palvelu on kunnan järjestämä lakisääteinen palvelu, joka tukee maahanmuuttajan kotoutumista. Kotoutumisohjelma on kotoutumispalveluista koostuva kunnan palvelukokonaisuus. Kotoutumista edistävällä palvelulla maahanmuuttajaa autetaan asettumaan uuteen maahan tarjoamalla hänelle tietoa yhteiskunnasta, työelämästä, hänelle sopivista palveluista sekä oikeuksista ja velvollisuuksista. Ohjaus ja neuvonta voi tukea kielitaidon kehittämisessä, yhteiskunta- ja työelämävalmiuksissa, sekä edistää työllistymistä tai yrittäjyyttä.

maahanmuuttajiin henkilöinä. Yhteiskunnan ja paikallisyhteisön vastaanottavuuteen liittyvät käsitykset yhdenvertaisuudesta, osallisuuden mahdollisuuksista ja ihmissuhteiden toteutumisesta. Vastaanottavuus vaikuttaa maahanmuuttajien kotoutumiseen. Vastaanottavuutta voidaan parantaa purkamalla eriarvoistavia ja syrjiviä rakenteita ja tarjoamalla palveluita osallisuuden lisäämiseksi. Ihmisten, paikallisyhteisöjen ja yhteiskunnan vastaanottavuutta voidaan lisätä vaikuttamalla ihmisten asenteisiin, lisäämällä vuorovaikutusta ja parantamalla turvallisuuden tunnetta. Hyvät väestöryhmien väliset väestösuhteet perustuvat myönteisiin asenteisiin, toimivaan vuorovaikutukseen, turvallisuuden tunteeseen ja osallistumiseen yhteiskunnassa. Edistävä toiminta tukee hyvien väestösuhteiden muodostumista ja kehittymistä.

Kotoutuminen ja yhteiskunnan vastaanottavuus kuvaavat kaksisuuntaisuutta. ***Integration*** käsite puolestaan kuvaa kaksisuuntaista keskinäisen muuttumisen prosessia, jossa yhteiskunta muuttuu väestön monimuotoistuesssa ja yhteiskuntaan muuttava yksilö hankkii kyseisessä yhteiskunnassa tarvittavia tietoja ja taitoja. Maahanmuuttajan ***asettautuminen*** puolestaan liittyy käytännön asioihin, kuten asumisen järjestämiseen, rekisteröitymisiin, verokortin hankkimisiin, pankkitiliasioihin, perhetilanteissa lasten koulupaikkoihin jne. Asettautuminen koskee ensisijaisesti työn tai opiskelun perusteella muuttavia.

Lähteet:

Aro, Timo (2016) Kaupunkien kovat ja pehmeät vetovoimatekijät. Kaupunkisuunnitteluseminaari X 12.10.2016, Oulu.
<https://www.ouka.fi/documents/64220/16476345/Timo+Aro-Kaupunkien+kovat+ja+pehme%C3%A4t+vetovoimatekij%C3%A4t.pdf/209e2320-6aaf-454c-af33-eb4f512a7825>

Aro, Timo & Haanpää Susanna (2018) T55 seutukaupunkianalyysi. Aluekehittämisen konsulttitoimisto MDI.

Aula, Pekka, Vehkalasti, Kimmo & Äikäs, Topi-Antti (2007) Kaupunkimaine. Suomen Kuntaliitto, Helsinki.

Fombrun, Charles (1996) Reputation. Realizing value from the corporate image. Harvard Business School Press, Boston.

Fombrun, Charles & van Riel, Cees (2004). Fame and Fortune. How successful companies build winning reputations. Prentice Hall, Upper Saddle River.

Halonen, Timo (2016) Maineella menestykseen – mainetyö kaupunkiseudun kehittämisen välineenä: tapaustutkimus maineen ja aluekehityksen yhteydestä kolmella kaupunkiseudulla. Väitöskirjatutkimus. Acta electronica Universitatis Lapponiensis 195, Lapin yliopisto.

Karvonen Erkki (1999) Elämää mielikuvayhteiskunnassa: Imago ja maine menestystekijöinä myöhäismodernissa maailmassa. Gaudeamus, Helsinki.

Kavaratzis, M., Warnaby, G. & Ashworth, G.J. 2014. Rethinking Place Branding: Comprehensive Brand Development for Cities and Regions.

Springer International Publishing AG; New York, NY.

Kivijärvi, Antti & Peltola, Marja (2016) toim. Lapset ja nuoret muuttoliikkeessä. Nuorten elinolot -vuosikirja 2016. Nuorisotutkimusseura, Helsinki.

KEHA-keskus. 2021. Kotoutuminen.fi-verkkopalvelu. Viitattu 6.6.2025 <https://www.kotoutuminen.fi/>

Kyösti, Anni, Jäntti, Anni, Parkkinen, Jonne & Airaksinen, Jenni (2017) Tehtävänä tulevaisuus. Tutkimus seutukaupunkien ulottuvuuksista ja proaktiivisista johtamiskeinoista. Suomen Kuntaliitto, Helsinki.

Mabillard, V. Pasquier, M. & Vuignier, R. 2024. Place Branding and Marketing from a Policy Perspective. Building Effective Strategies for Places. Routledge: New York, NY.

MDI. 2024. Vuoden 2024 MDI Väestöennuste. Viitattu 10.6.2025 <https://www.mdi.fi/vaestoennuste/>

Paananen, Hanna, Haveri, Arto & Airaksinen, Jenni (2014) Kunta elinvoiman johtajana. Suomen Kuntaliitto, Helsinki.

Pavković, V., Karabašević, D., Jević, J., & Jević, G. (2021). The Relationship between Cities' Cultural Strength, Reputation, and Tourism Intensity: Empirical Evidence on a Sample of the Best-Reputable European Cities. *Sustainability*, 13(16), 8806. <https://doi.org/10.3390/su13168806>

Lähteet:

Rainisto, Seppo (2003) Succes factors of place marketing: a study of place marketing practices in northern Europe and the United states. Akateeminen väitöskirja. Teknillinen korkeakoulu, Espoo.

Rainisto, Seppo (2004) Kunnasta brändi. Kunnallissalan kehittämissäätiön Polemia-sarjan julkaisu nro 54. Kunnallissalan kehittämissäätiö, Helsinki.

Raunio, Mika (2002) Suomi globaalitalouden osaajien valintojen kentällä. Ulkomaalaisten huippuosaajien mielikuvat ja todellisuudet suomalaisessa työ- ja kaupunkiympäristössä. Sente-julkaisu 15/2002. Alueellisen kehittämisen yksikkö, Tampereen yliopisto.

Richards, G. & Duif, L. 2018. Small Cities with Big Dreams. Creative Placemaking and Branding Strategies. Routledge: New York, NY.

Suomen ympäristökeskus. 2024. Alue- ja yhdyskuntarakenteen tilanne- ja tulevaisuuskuva. Esitysaineisto. Valtioneuvoston julkaisut. Viitattu 8.6.2025 [https:// Alue- ja yhdyskuntarakenteen tilanne- ja tulevaisuuskuva 20.9.2023](https://alue-ja-yhdyskuntarakenteen-tilanne-ja-tulevaisuuskuva.20.9.2023)

Suomen virallinen tilasto (SVT): Muuttoliike. Tilastokeskus [Viitattu: 13.6.2025] <https://stat.fi/julkaisu/cm1ke4d3y85yr07vwt0ii079q>

Sotarauta, Markku & Mustikkamäki, Nina (2001)

Alueiden kilpailukyvyyn kahdeksan elementtiä. Suomen Kuntaliitto, Helsinki.

Vaattovaara, M. & Airaksinen, J. 2024. Seutukaupungit: uusiutumisen ja elinvoiman edelläkävijät? arviointiraportti. Valtioneuvosto. Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja. Alueet 2024:24

Valtioneuvosto 2025. Kotoutumisen sanasto 2.laitos. Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja • Kotoutuminen • 2025:11

Valtioneuvosto. 2024. Sujuvan elämän seutukaupungit Seutukaupunkiohjelman toimeenpano-ohjelma 2024–2027. Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja. Alueet 2024:50

World Economic Forum 2025. The Future of Jobs 2025 Report. Viitattu 10.6.2025 <https://www.weforum.org/publications/the-future-of-jobs-report-2025/digest/>

Äikäs, Topi Antti (2004) Imagoa etsimässä. Kaupunki- ja aluemarkkinoinnin haasteista mielikuvien mahdollisuuksiin. Suomen Kuntaliitto, Helsinki.

Kiitos kaikille tutkimuskyselyihin vastanneille.

